
Helyi
Esélyegyenlőségi
Program

Nagykálló Város Önkormányzata

2019.
Felülvizsgálva 2021. júniusban

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP).....	3
Bevezetés.....	3
A település bemutatása.....	3
Értékeink, küldetésünk.....	13
Célok.....	14
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE).....	16
1. Jogszabályi háttér bemutatása.....	17
2. Stratégiai környezet bemutatása.....	25
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége.....	35
4. A gyermekek és fiatalok helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység.....	54
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége.....	66
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége.....	72
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége.....	77
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők a társadalmifelelősségvállalása.....	82
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága.....	84
Összegző táblázat – A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	85
Megvalósítás.....	112
Elfogadás módja és dátuma.....	116

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet és a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet rendelkezéseivel, Nagykálló Város Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait¹, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

2021. júniusi felülvizsgálat során ezt a betűtípust használom.(Comic Sans MS)

A település bemutatása

Történelmi áttekintés

Nagykálló nagy múltú kelet-magyarországi település az egykori Szabolcs megye szívében. A honfoglalás idején magyarok és kabarok települtek ide, akikhez az előzően itt lakott szlávok beolvadtak. Az első ismert településnév ezen a helyen Búzna-Dada volt, ami "Boldogasszony patakja" jelentéssel bírt, azonban a XIII. századi tatárjárás teljesen elpusztította azt. Helyén 1274-ben említik az írott források először az új települést Kálló néven, melynek neve valószínűleg gyülekezőhelyet jelentett.

Nagykálló fejlődését két momentum segítette: már az 1300-as években megyei tisztségeket viselő birtokosai révén közigazgatási és kulturális központtá vált, illetve annak köszönhetően, hogy a város két országút találkozásához épült, fejlődött a kereskedelem is.

A XVII. századot a törökkel, majd a labancokkal folytatott harc jellemezte, majd 1769-és 1780 között felépült a megyeháza és a város megyeszékhely lett. 1848-ban szállással, élelemmel látta el a kiképzés idején a szabadságharcba jelentkező önkénteseket. A szabadságharc bukása után orosz megszállást élt át a város sok szenvedéssel. A vasútépítéshez Nagykálló nem tudott földet- tisztázatlanok a tulajdonviszonyok- és pénzt adni, így a vasúti közlekedés 30 évvel korábban indult meg Nyíregyházán, ami annak további fejlődését eredményezte. 1875-re az új megyeszékhely Nyíregyháza lett. Nagykálló községgé minősült vissza, néhány járási jogkörű intézménnyel.

A város életét, híres szülötteit, történéseit Jókai Mór, Eötvös József, Jósika Miklós, Móricz Zsigmond, Ordas Iván, Egri Mária regényei, Berczky László, Szilassy László kisregényei, Krúdy novellái, Kelen László, Ratkó József, Ámos Imre versei őrzik élvezetes irodalmi megfogalmazásban.

Földrajzi elhelyezkedés és környezet

Nagykálló Magyarország Észak-keleti szegletében, Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében helyezkedik el, a megyeszékhely, Nyíregyháza közvetlen szomszédságában. A magyar-román határ távolsága 47 km, míg a

magyar-ukrán határá 70 km. A város legfontosabb közúti kapcsolatát az M3-as autópálya jelenti, amely összeköti a települést Budapesttel és biztosítja a kapcsolódást a főbb európai közlekedési hálózatokhoz. Nagykálló és Nyíregyháza között húzódik a 403-as sz. főút, amely jelentős forgalmat bonyolít elsősorban Ukrajna irányába.

A lakókönyezet fejlődésében alapvető szerepet játszik a közlekedési és közmű infrastruktúra megléte és minősége. Nagykálló infrastrukturális ellátottsága az elmúlt évtizedben sokat fejlődött. A település egész területén kiépítésre került a közüzemi víz-, gáz és elektromos vezeték hálózat, viszont a szennyvíz-csatornázottság elmarad a kívánatos szinttől. Decentralizált pályázati forrásoknak köszönhetően a város szilárd burkolatú úttal való ellátottsága megközelíti a 99%-ot. A közösségi közlekedést kiszolgáló infrastruktúrák közül vasútállomással és autóbusz állomással rendelkezik a település, utóbbi szerepe Nagykálló és a környező térség közötti közösségi közlekedési kapcsolatokban jelentősebb.

Nagykálló természetes szerkezeti fejlődése és a településrészek kialakult jellegéből adódóan hét városrészre osztható az alábbiak szerint:

1. A zóna („Belváros”): ezen a területen összpontosulnak a jellegzetes városi szolgáltató funkciók, a kistérségi központi funkciót ellátó szervezeti egységek és a meghatározó jelentőségű történelmi épületek.
2. B zóna („Északi kertváros”): főként lakóövezet, valamint lakóövezet fejlesztésére alkalmas területek alkotják, amely mellett kiskereskedelmi egységek, termelő és szolgáltató vállalkozások, közösségi funkciót ellátó intézmények is megtalálhatók a területen.
3. C zóna („Nyugati kertváros”): a település ipari egységeket, temetőt és lakóövezetet is magában foglaló része, amelynek területén több vállalkozás, kiskereskedelmi egység is működik.
4. D zóna („Ipari kereskedelmi övezet”): itt helyezkednek el a város legnagyobb foglalkoztatói az ipari, kereskedelmi funkciók működésére alkalmas területek elhelyezkedése miatt.
5. E zóna („Déli kertváros”): lakóövezet.
6. F zóna („Kiskállói turisztikai, rekreációs terület”): a Harangodi üdülőterület és az Ínség-domb képezik ezt a zónát, amelyek különleges jelentőséggel bírnak a szabadidő természet közeli eltöltésében. A turisztikai és rekreációs funkciót egészítik ki a vállalkozások és a lakóövezet.
7. G zóna („Városkörnyéki tanyák”): távolabb eső, a korábban külterületen található lakott városrészhez Birketanya, Ludastó és Szirond tartozik.²

Demográfiai jellemzők

Nagykálló népessége 2007 – 2009-ig éppen meghaladta a 10000 főt, majd ezt követően folyamatosan csökkent a lakosság száma. 2012-ben Nagykálló lakosainak száma 9914 fő volt. Ebből a férfiak száma 4762, míg a nőké 5152 fő. Ez az arány 2016-ra a következőképpen változott: a lakónépesség száma 9710 fő volt, melyből a férfiak száma 4702, a nőké 5008 fő volt.³ A lakosságból a 14 év alattiak aránya 14,15 %, a 65 év feletti aránya 14,78 %, látható, hogy az eltartottak megoszlása magas, mely fokozott terhet ró az aktív alkalmazottakra (lásd 2. táblázat). A legfiatalabb lakosság, a 0-14 évesek aránya az országos trendeknek megfelelően Nagykállóban is csökkent az elmúlt időszakban, 2012-ben 1493 fő, 2013-ban 1454 fő, 2014-ben 1414 fő, 2015-ben 1371 és 2016-ban 1374 fő. Ugyanakkor a 65 év feletti lakosság száma az elmúlt években jelentős mértékben nőtt (lásd 3. számú táblázat). A negatív demográfiai tendenciák (szelektív migráció, öregedés) ellenére a város mostanáig sikeresen elkerülte a lakosság hanyatlását.

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén

Év	Fő (TS 0101)	Változás
2012	9469	bázis év
2013	9402	99,3%
2014	9329	99,2%
2015	9211	98,7%
2016	9214	100,0%
2017	NA	#ÉRTÉK!

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

2.1. számú táblázat - Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (a 2016-os év adatai)

Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 0301)	Férfiak (TS 0303)	Nők (TS 0304)
Állandó népesség száma (férfiak TS 0300, nők TS 0302)	4 702	5 008	9 710	48,42%	51,58%
0-2 évesek (összes száma TS 0305, aránya TS 0316)			269		
0-14 éves (férfiak TS 0306, nők TS 0307)	688	686	1 374	7,09%	7,06%
15-17 éves (férfiak TS 0308, nők TS 0309)	164	177	341	1,69%	1,82%
18-59 éves (férfiak TS 0310, nők TS 0311)	2 956	2 853	5 809	30,44%	29,38%
60-64 éves (férfiak TS 0312, nők TS 0313)	352	399	751	3,63%	4,11%
65 év feletti (férfiak TS 0314, nők TS 0315)	542	893	1 435	5,58%	9,20%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Az állandó népesség nemenkénti összetételben jól látható, hogy a nők aránya magasabb a férfiakénál. A legmagasabb állandó népesség száma a 18-59 éves, míg a legkevesebb a 15 -17 éves korosztályból kerül ki. A születendő gyerekek száma 14 éves korig magasabb értéket mutat, ami arra enged következtetni, hogy a lakosság szám ha nem is ugrásszerűen, de növekedni látszik.

2.2. számú táblázat - 15-17 éves gyermekek száma

Korcsoport	Fő		Változás
	2001	2011	Fő
15 éves gyermekek száma	177	198	21

16 éves gyermekek száma (TS 0501)	245	159	-86
17 éves gyermekek száma (TS 0502)	193	150	-43
Összesen	615	507	-108

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A 15 éves gyerekek száma kapcsán látszik, hogy a gyermeklétszám növekvő tendenciát mutat, azonban a 16 és a 17 éves gyerekek száma csökken. 10 éves intervallumot figyelembe véve a gyermeklétszám csökkenése állapítható meg.

3. sz. táblázat Öregedési index

Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő)	Öregedési index (%)
2012	1681	2005	83,8%
2013	1723	1648	104,6%
2014	1763	1638	107,6%
2015	1805	1572	114,8%
2016	1805	1545	116,8%
2017	NA	NA	NA

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Az öregedési index táblázat két korcsoportot vesz figyelembe. A 65 év feletti lakosok számát, illetve a 0-14 éves korú lakosság számát. A 65 év feletti lakosság száma 2012 – 2016-ig növekszik, míg a 0-14 éves korú lakosság szám csökken. Az öregedési index százalékos aránya is növekvő tendenciát mutat.

Gazdaság

A helyi gazdaságban meghatározó szerepet töltött be a mezőgazdaság, azonban megvizsgálva a városban az elmúlt év legnagyobb mértékű iparüzési adózóit, elmondható, hogy a mezőgazdasággal foglalkozók körének mértéke csekélyebb lett. A vállalkozások gazdasági tevékenységét illetően előtérbe kerültek a fémszerkezetgyártással, építéssel és épület kialakítással, valamint településszolgáltatással, sportszergyártással, illetve élelmiszer, vasáru, festék, üveg és gyógyszer kiskereskedelemmel foglalkozó cégek. Az előzőekben említettek ellenére szükséges megemlíteni, hogy a helyi gazdaságban a fő mezőgazdasági termékek közé a kukorica, a búza, a napraforgó, valamint az alma tartoznak. Az agrárgazdaságban további számos vállalkozás vesz részt, melyek helyi és kistérségi mezőgazdasági termékeket dolgoznak fel, vagy ilyen termékekkel kereskednek. Az elmúlt évek folyamán Nagykállóban a hűtőházi kapacitások is növekedtek.

A településen hozták létre a Benetton Ungheria Kft., a Benetton magyarországi leányvállalatának székhelyét, amely a térség legnagyobb számú munkaerőt foglalkoztató vállalata volt (a gazdasági válság hatására csökkent a foglalkoztatott létszám és a Kft. által biztosított termelés. A Nordica S.p.A. ellenőrzése alatt álló Tecnica cégcsoport 2003-tól vásárolt továbbértékesítésre siba-kancsot a Benetton Hungary-tól. 2007 decemberében a Benetton teljes egészében megszüntette tevékenységét Magyarországon és ekkor a Tecnica létesítményfelvásárlással vette át a Benetton gyártóüzemét és berendezéseit, majd a cég tovább foglalkoztatta a korábban ott dolgozók jelentős részét. A cég logisztikai tevékenységgel bővült, amelynek következtében a nagykállói telephely is logisztikai és gyártóközponttá válhat a 2008. április elsején alapított Tecnica Ungheria Logistic Kft.-nek, illetőleg testvérvállalata, a Technica Ungheria Kft.-nek köszönhetően.

E vállalat mellett jelentős cégek még az acélszerkezet gyártásra specializálódott Kallófém Kft. és a Teszová Kft., amelynek főtevékenységei építőipari generál-kivitelezés, temetkezés. A legfontosabb mezőgazdasági kereskedelmi cégek a KITE Rt. Nagykálló és a BIGE HOLDING. Lényeges szerepet tölt be az URBS NOVUM Nagykállói Városfejlesztési Nonprofit Kft., amely olyan közfeladatok rendszeres és folyamatos megvalósításáról és ellátásának szervezéséről gondoskodik, mint a településfejlesztés és -rendezés, város-rehabilitáció, illetve lakásgondozás. A társaság projektmenedzsmenti, stratégiai, marketing és kommunikációs tevékenységeket láthat el a város-rehabilitáció és településfejlesztés terén.

Nagykállóban a vízi közmű üzemeltetését a Nyírségvíz Zrt látja el.

A legtöbb vállalkozás kis-és közepes méretű, melyek közül néhány beszállítói kapcsolatok építésére is alkalmas lehet. A város gazdaságának fontos eleme a kiskereskedelem is: A kiskereskedelmi egységek főképpen élelmiszerüzletek. Nagykállóban számos széles választékú kiskereskedelmi üzletlánc működik, nagy bevásárlóközpont létesítésére viszont nem került még sor, hiszen a közelben elhelyezkedő Nyíregyházán széles választékkal rendelkező bevásárlóközpontok és nagy kereskedelmi egységek kínálják szolgáltatásaikat.

Az M3-as autópálya hatására megváltoztak a város logisztikai lehetőségei. Az ipari, kereskedelmi hasznosításra alkalmas terület az autópálya megépítésével kétpólusúvá vált. Az egyik pólust a város déli

peremén már régóta ipari célokra hasznosított terület képezi, ahol korábban a Benetton Ungheria Kft. működött, ma pedig a Technica cégcsoport tevékenykedik. Az ipari és kereskedelmi funkciók másik pólusa az M3 autópálya Nagykálló határában lévő felhajtója mellett alakult ki. A terület főként logisztikai szempontból rendelkezik kedvező adottságokkal, hiszen Nyíregyháza, az M3 autópálya, a 4-es és 41-es számú irányából jól megközelíthető.

A Nagykállói Ipari Park létrehozásával egy teljesen új ipari területet alakítottak ki Nagykálló külterületén. Az összességében kb. 1 milliárd forint összegű beruházáshoz több mint 30 hektár saját tulajdonú, beruházásra szánt terület állt rendelkezésre. A projekt megvalósításához az Észak-alföldi Regionális Fejlesztési Ügynökség Regionális Operatív Program keretében nyújtott támogatást. Nagykálló városvezetése elkötelezett a tartósan eredményesen működő termelő és szolgáltató vállalkozások számának növelésében, új munkahelyek létrehozásában, ezért a gazdasági fejlődés érdekében elkészítette a Városra vonatkozó és az Ipari Park területét is magába foglaló Szabályozási Tervét és Helyi Építési Szabályzatát. Az előnyös földrajzi elhelyezkedés, a jó megközelíthetőséget biztosító közúti és vasúti kapcsolatok, a parkban kiépített teljes körű infrastruktúra a térségben rendelkezésre álló szabad munkaerő-kapacitással kiegészülve rendkívül alkalmas környezetet kínál a hazai és nemzetközi vállalkozások zöldmezős beruházásaihoz. Mivel az ipari parkok vállalkozásélénkítő szerepe közzismert, így Nagykálló számára is jelentős fejlődési lehetőséget biztosít a Nagykállói Ipari Park. Az Önkormányzat kiemelten kívánja kezelni a Nagykállói Ipari Parkba betelepülni szándékozó vállalatokat, ebből kifolyólag a telekvásárlásnál, építési engedélyek kiadásánál, rendezési tervek elkészítésénél maximálisan figyelembe veszi a befektetői igényeket, valamint gyors és pontos ügyintézésrel áll a betelepülő cégek rendelkezésére

Humán erőforrások és foglalkoztatás

A magyar munkaerő-piaci helyzet legfontosabb jellemzője a tartósan alacsony részvétel, ami a nagymértékben alacsony foglalkoztatási szintnek és az átlagosnál magasabb munkanélküliségnek az eredője. A gazdasági válság hatására Nagykállóban is romlott a munkaerő-piaci helyzet. A szegénység kialakulása és állandósulása egyéb iskolázottsági és szociális tényezőkre, illetve a foglalkoztatottság hiányára vezethető vissza. Emellett a hátrányos helyzetűek munkaerő-piaci belépésének esélye erősen korlátozott. A foglalkoztatás szempontjából hátrányos helyzetűek közé sorolhatók az alacsony iskolai végzettséggel rendelkezők, az idősebb, nyugdíj előtt álló korosztály, továbbá a gyermekvállalást követően a munkaerőpiacra visszatérő nők, valamint a megváltozott munkaképességű és fogyatékkal élő emberek. Ugyanakkor alacsony a 15–24 éves korosztály munkaerő-piaci részvétele is és az előzőekben felsorolt problémák különösen erőteljesen jelentkeznek a munkaerő-piaci szempontból leghátrányosabb helyzetű mélyszegénységben élők és roma népesség esetében.

Nagykállóban a foglalkoztatottak többsége a szolgáltató szektorban dolgozik, noha a mezőgazdasági foglalkoztatás aránya is viszonylag magasnak mondható. A munkanélküliségi ráta - jelentős szezonális ingadozás mellett - 2016 végére közel 10% (lásd 3.2.1. számú táblázat) volt, a regisztrált munkanélküliek száma pedig - csökkenő tendenciát mutatva - 680 főt (lásd 3.2.1. számú táblázat) tett ki. A munkanélküliek számának alakulását az ellátások feltételei jelentősen befolyásolják. A Munkaügyi Központ által biztosított ellátás (álláskeresési járadék) időtartama folyamatosan szűkül, melynek következménye, hogy a munkanélküli személy hamarabb jelenik meg és igényel az önkormányzattól támogatásokat.

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások

Év	Állandó jellegű odavándorlás (TS 0601)	Elvándorlás (TS 0600)	Egyenleg	Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma (TS 0602)
2012	120	183	-63	-6,4
2013	133	219	-86	-8,7
2014	160	208	-48	-4,89
2015	135	229	-94	-9,65
2016	175	233	-58	-5,97
2017	NA	NA	#ÉRTÉK!	NA

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A belföldi vándorlások tekintetében az odavándorlások száma évenként növekszik 2014-ig, ahol egy kisebb mértékű ugrás is tapasztalható, majd ez a szám 2015-re csökken, de 2016-ra újra növekedésnek indul. Az elvándorlások számában is azt láthatjuk, hogy 2013 és 2014-ben a számuk növekszik, majd a következő évre kis mértékben csökken, de az ez utáni években szintén növekedésnek indul.

5. számú táblázat - Természetes szaporodás

Év	Élveszületések száma (TS 0701)	Halálozások száma (TS 0702)	Természetes szaporodás (fő) (TS 0703)
2012	79	104	-25
2013	88	84	4
2014	85	115	-30
2015	82	96	-14
2016	105	97	8
2017	NA	NA	#ÉRTÉK!

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Nagykálló természetes szaporodását figyelembe véve láthatjuk, hogy az élve születések száma 2012 és 2013 között növekedett, majd 2015-ig stagnált, 2016-ban azonban növekedésnek indult. A halálozások száma 2012-ben 104 fő volt, míg ez 2013-ra csökkent 84 főre. 2014ben ugrásszerűen megnőtt, de az ezek utáni években valamelyest csökken a számuk. A természetes szaporodás tekintetében pozitív javulás csak a 2013-as és 2016-os évben volt, amikor is magasabb volt az élveszületések száma mint a halálozások száma, de a 2012, 2014, és 2015-ös évben a halálozások száma növekedett meg az élveszületésekhez képest.

3.2.1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint

Év	15-64 év közötti állandó népesség (fő)			Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma (fő)					
	Férfi (TS 0803)	Nő (TS 0804)	Összesen	Férfi (TS 0801)		Nő (TS 0802)		Összesen	
	Fő	Fő	Fő	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2012	3581	3560	7 141	592	16,5%	612,25	17,2%	1 204	16,9%
2013	3558	3536	7 094	544	15,3%	505,5	14,3%	1 050	14,8%
2014	3546	3520	7 066	480	13,5%	437	12,4%	917	13,0%
2015	3512	3469	6 981	387,75	11,0%	327,25	9,4%	715	10,2%
2016	3472	3429	6 901	363	10,5%	317,5	9,3%	681	9,9%
2017	NA	NA	#ÉRTÉK!	292,25	#ÉRTÉK!	233,25	#ÉRTÉK!	526	/D10

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A 15-64 év közötti állandó népesség tekintetében a férfiak száma nagyobb mint a nők száma, amely a 2012 évtől a 2016-os évig folyamatosan csökken. A regisztrált munkanélküliek, és a nyilvántartott álláskeresők esetében megfigyelhető, hogy a 2012-ben a nők száma nagyobb arányú volt, míg a 2013-as évtől egészen 2016-ig a férfiak volt magasabb. Összességében elmondható, hogy a regisztrált munkanélküliek és a nyilvántartott álláskeresők száma csökken.

3.2.2. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma korcsoportok szerint

Regisztrált munkanélküliek/ nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Fő Összesen	2012	2013	2014	2015	2016	2017
		1 204	1 056	917	715	681	437
20 év alatti (TS 1002)	Fő	21,5	24	28,5	27,5	25,75	19,25
	%	1,8%	2,3%	3,1%	3,8%	3,8%	4,4%
20-24 év (TS 1003)	Fő	199	162	137,5	119,5	86,75	51,75
	%	16,5%	15,3%	15,0%	16,7%	12,7%	11,8%
25-29 év (TS 1004)	Fő	156,25	132,75	112,25	91,5	89	63
	%	13,0%	12,6%	12,2%	12,8%	13,1%	14,4%
30-34 év (TS 1005)	Fő	162	124,75	102,75	80	68,25	40,75
	%	13,5%	11,8%	11,2%	11,2%	10,0%	9,3%
35-39 év (TS 1006)	Fő	180,5	159,75	133,75	99	91,5	58,5
	%	15,0%	15,1%	14,6%	13,8%	13,4%	13,4%
40-44 év (TS 1007)	Fő	123	122,25	114,25	77,25	91,5	56,75
	%	10,2%	11,6%	12,5%	10,8%	13,4%	13,0%
45-49 év (TS 1008)	Fő	109,5	109,25	93,5	68,5	73,5	39,75
	%	9,1%	10,3%	10,2%	9,6%	10,8%	9,1%
50-54 év (TS 1009)	Fő	113,25	93	83,25	57	54,25	33,25
	%	9,4%	8,8%	9,1%	8,0%	8,0%	7,6%
55-59 év (TS 1010)	Fő	118,5	101,5	80,5	60,5	60,25	38,25
	%	9,8%	9,6%	8,8%	8,5%	8,9%	8,8%
59 év feletti (TS 1011)	Fő	20,75	26,5	30,75	34,25	39,75	35,5
	%	1,7%	2,5%	3,4%	4,8%	5,8%	8,1%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma esetében megfigyelhető, a 2012 évtől folyamatosan csökkenő tendencia. Ez köszönhető annak, hogy egyre többen kerülnek be a közfoglalkoztatás rendszerébe. Korcsoport szerinti megoszlásban, legkevesebb arányban a 20 év alattiak, és az 59 év felettiak vannak, míg legmagasabb arányban a 20-24, illetve a 35-39 éves korosztály van.

3.2.3. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma és aránya nemek szerint

Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 1501)	180 napon túli nyilvántartott álláskeresők száma nemek szerint			Nők és férfiak aránya, a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül	
	%	Férfi	Nő	Összesen	Férfiak	Nők
2012	32,43	300	395	695	43,2%	56,8%
2013	39,51	261,00%	271,00%	532	0,5%	0,5%
2014	34,46	206	187	393	52,4%	47,6%
2015	30,38	137	132	269	50,9%	49,1%
2016	25,8	150	149	299	50,2%	49,8%
2017	27,31	112	86	198	56,6%	43,4%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A 180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek legmagasabb aránya 2013-ban volt, míg a legalacsonyabb 2016-ban. Megfigyelve a táblázatot láthatjuk, hogy az arányszámok között kiugróan magas, vagy alacsony nincsen. tehát elmondhatjuk, hogy az elmúlt 5 évben a 180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya nem sokat változik.

Iskolázottság

A kistérségen belül Nagykálló fontos iskolaváros. A Korányi Frigyes Görögkatolikus Általános Iskola Gimnázium és Kollégium, általános iskolai osztályt, 6 osztályos iskolai osztályt, közgazdasági, angol-IT és logisztikai szakképzést biztosít, valamint lehetőség van kéttannyelvű (magyar- német) gimnáziumi képzésre is. A Mátészalkai Szakképzési Centrum Budai Nagy Antal Technikum és Szakgimnázium Nagykállóban szakgimnáziumi képzést tart pedagógia, közgazdaság, turisztika, és rendezet szakágakban illetve lehetőség van érettségi utáni szakképzésben részt venni, úgy mint pedagógiai és családsegítő munkatárs, pénzügyi és számviteli ügyintéző, idegenvezető, közszolgálati ügyintéző. A Mátészalkai Szakképzési Centrum Kállay Rudolf Szakképző Iskolája széleskörű oktatás folyik, melynek képzési struktúrája rugalmasan alkalmazkodik a munkaerő-piaci igényekhez, vagy akár az egyes vállalkozások igényeihez. Ilyen például, a szakács, a bádogos, a szociális gondozó, a pék, a kőműves, vagy a női szabó képzése. A Nagykálló Üzleti Iskola speciális tanfolyamokat kínál a különböző szakmák terén, mint például: informatikai rendszergazda, pénzügyi ügyintéző, és a marketing ügyintéző.

A nagykálló általános iskola két telephelyen működik Nagykállóban. Az alsó tagozat, és a felső tagozat külön épületekben kapott helyet.

3.2.5. számú táblázat - Alacsonyan iskolázott népesség

Év	Legalább az általános iskola 8. évfolyamát elvégzett 15 éves és idősebb népesség, a megfelelő korúak százalékában		Iskolai végzettséggel nem rendelkező 15 éves és idősebb népesség, a megfelelő korúak százalékában	
	Férfi (TS 1601)	Nő (TS 1602)	Férfi	Nő
	%	%	%	%
2001	NA	NA	#ÉRTÉK!	#ÉRTÉK!
2011	NA	NA	#ÉRTÉK!	#ÉRTÉK!

Forrás: TeIR, KSH Népszámlálás

3.2.6. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma iskolai végzettség szerint

Év	Regisztrált munkanélküliek /nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség (TS 0901)		Általános iskolai végzettség (TS 0902)		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség (TS 0903)	
		Fő	%	Fő	%	Fő	%
2012	1 204	58	4,8%	397,75	33,0%	748,25	62,1%
2013	1 050	52	5,0%	357,5	34,1%	639,75	61,0%
2014	917	52,75	5,8%	324,75	35,4%	538,5	58,7%
2015	715	30,5	4,3%	240,25	33,6%	443,25	62,0%
2016	681	41,75	6,1%	232,25	34,1%	406	59,7%
2017	526	35	6,6%	159,25	30,3%	331,75	63,1%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma 2012- 2017-ig folyamatosan csökkent. A regisztrált munkanélküliek száma iskolai végzettség szerinti megoszlásánál láthatjuk, hogy legkevesebben a 8 általánost el nem végzettek vannak, és legtöbben a 8 általánosnál magasabb iskolai végzettséggel rendelkezők vannak.

3.2.7. számú táblázat - Felnőttoktatásban résztvevők

Év	Általános iskolai felnőttoktatásban tanulók száma (TS 3401)	8. évfolyamot eredményesen befejezte a felnőttoktatásban (TS 3301)	
	Fő	Fő	%
2012	0	0	#ZÉRÓOSZTÓ!
2013	0	0	#ZÉRÓOSZTÓ!
2014	0	0	#ZÉRÓOSZTÓ!
2015	0	0	#ZÉRÓOSZTÓ!
2016	0	0	#ZÉRÓOSZTÓ!
2017	0	0	#ZÉRÓOSZTÓ!

Forrás: TeIR, Területi Államháztartási és Közigazgatási Információs Szolgálat (TÁKISZ)

3.2.8. számú táblázat - Felnőttoktatásban résztvevők száma középfokú iskolában

Év	Középfokú felnőttoktatásban résztvevők összesen	Szakiskolai felnőttoktatásban résztvevők száma (TS 3501)		Szakközépiskolai felnőttoktatásban résztvevők száma		Gimnáziumi felnőttoktatásban résztvevők		Középfokú iskolai tanulók száma a felnőttoktatásban (TS 3601)
	Fő	Fő	%	Fő	%	Fő	%	Fő
2012	#ÉRTÉK!	14	#ÉRTÉK!	0	#ÉRTÉK!	NA	#ÉRTÉK!	45
2013	#ÉRTÉK!	0	#ÉRTÉK!	0	#ÉRTÉK!	NA	#ÉRTÉK!	52
2014	#ÉRTÉK!	0	#ÉRTÉK!	0	#ÉRTÉK!	NA	#ÉRTÉK!	28
2015	#ÉRTÉK!	33	#ÉRTÉK!	0	#ÉRTÉK!	NA	#ÉRTÉK!	192
2016	#ÉRTÉK!	NA	#ÉRTÉK!	188	#ÉRTÉK!	NA	#ÉRTÉK!	NA
2017	#ÉRTÉK!	0	#ÉRTÉK!	159	#ÉRTÉK!	NA	#ÉRTÉK!	NA

A felsőoktatásban részt vett tanulók száma a 2012-es évtől növekvésnek indult. 2014-ben visszaesés tapasztalható, de 2015-ben nagy arányban emelkedett, amely köszönhető annak is, hogy a település iskolái egyre több képzést indítanak középiskolát végzettek számára.

Szociális helyzet és szolgáltatások

A lakosság szociális helyzetét közvetett módon mutatja a jövedelmi helyzet, melyet a személyi jövedelemadóból származó adatok szemléltetnek. A Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei városok átlagához képest Nagykálló átlagos jövedelme alacsony.

Az elmúlt évtizedek során az országos helyzethez hasonlóan a helyi szociális ellátásra szorulóknak mértéke fokozatosan növekedett. A helyzet megoldásaként Nagykállóban egy fejlett szociális ellátórendszer került kialakításra, amely - amellett, hogy minőségi szociális szolgáltatásokat nyújt - különös hangsúlyt fektet a társadalmi integráció és reintegráció biztosítására. A Dél-Nyírségi Szociális és Gyermekjóléti Szolgáltató Központ szociális és gyermekvédelmi szolgáltatásokat biztosít további 7 település számára Nagykálló környezetében. A legfontosabb szolgáltatásai a következők:

- Családsegítő szolgáltatások
- Idősek nappali ellátása
- Fogyatékos személyek nappali ellátása
- Idősek bentlakásos otthona
- Házi segítségnyújtás
- Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás,
- Szociális étkeztetés,
- Tanyagondnoki szolgáltatás
- Szenvedélybetegek közösségi ellátása

Mindemellett az önkormányzat pénzbeli és természetbeni juttatásokat, segélyeket biztosít a hátrányos helyzetű emberek részére. Tulajdonképpen sok család számára ez az egyetlen jövedelemforrás.

Kistérségi szerepkör

Nagykálló városa – azon túl, hogy szolgáltatásokat biztosít a településen élők számára - kistérségi központ funkciót is betölt. Magyarországon a közigazgatás szerkezete erőteljes átalakításon ment és megy keresztül annak érdekében, hogy költséghatékonyabban és ügyfél-orientáltabban működjön. Ennek a folyamatnak egyik fontos lépéseként járási központok kerültek kialakításra, melyeken keresztül az államigazgatási szolgáltatások közelebb kerülhetnek az állampolgárokhoz.

A járási hivatalok székhelyeit és illetékességi területét Kormányrendelet határozza meg, amely szerint legfontosabb munkájuk a megyei szintnél alacsonyabb szinten intézendő államigazgatási feladatok ellátása. Ennek eredményeként, számos kistelepülés közigazgatási funkciója jelentősen csökkenni fog, miközben a központi települések kerületi igazgatási csomópontokká válnak. A jövőben ezek a települések magas minőségű köz- és államigazgatási szolgáltatásokat biztosítanak majd, más településen élők számára is. Nagykálló 7 szomszédos település (Balkány, Biri, Bököny, Érpatak, Geszteréd, Kállósemjén, Szakoly) járási központjaként funkcionál, mely szerep hozzájárulhat a város további fejlődéséhez.⁴

Értékeink, küldetésünk

Szándék és vízió az esélyegyenlőség biztosításával kapcsolatban, az esélyegyenlőséggel kapcsolatos célcsoportokat illetően

„Az Országgyűlés elismerve minden ember jogát ahhoz, hogy egyenlő méltóságú személyként élhessen, azon szándékától vezérelve, hogy hatékony jogvédelmet biztosítson a hátrányos megkülönböztetést elszenvedők számára, kinyilvánítva azt, hogy az esélyegyenlőség előmozdítása elsősorban állami kötelezettség, tekintettel az Alaptörvény II. és XV. cikkére, valamint a Köztársaság nemzetközi kötelezettségeire és az európai közösségi jog vívmányaira a következő törvényt alkotja:

1. § Az egyenlő bánásmód követelménye alapján, Magyarország területén tartózkodó természetes személyekkel, ezek csoportjaival, valamint a jogi személyekkel és a jogi személyiséggel nem rendelkező szervezetekkel szemben e törvény rendelkezései szerint azonos tisztelettel és körültekintéssel, az egyéni szempontok azonos mértékű figyelembevételével kell eljárni.

2. § Az egyenlő bánásmód követelményére vonatkozó, külön jogszabályokban meghatározott rendelkezéseket e törvény rendelkezéseivel összhangban kell alkalmazni.”⁵

Az esélyegyenlőség minden állampolgár számára fontos érték, amelynek érvényesítése nem pusztán követelmény, hanem az önkormányzatoknak is hosszú távú érdeke, hiszen azt a célt szolgálja, hogy mindenkinek esélye legyen a munkavállalásra, a karrierre, a jó minőségű szolgáltatásokra függetlenül nemétől, egészségi állapotától, fogyatékosságától, származásától vagy anyagi helyzetétől. Nagykálló erősíteni kívánja elkötelezettségét az általános etikai értékek és a demokratikus közösségek számára mértékadó alapelvek iránt, mint az emberi méltóság tisztelete, a szabadság, az egyenlőség, az igazságosság, a szolidaritás, a tisztességes bánásmód, az erőszakmentesség, a partnerség, a sokszínűség, a különbségek elfogadása, a tolerancia, az előítéletektől való mentesség. Ezen princípiumok kapcsán látható, hogy az esélyegyenlőség megvalósításának alapfeltétele a diszkrimináció- és szegregációmentesség, a város programjának a településen élő hátrányos helyzetű csoportokra kell irányulnia, akik számára a sikeres élet és társadalmi integráció esélye a helyi társadalmat célzó fejlesztések és beruházások ellenére korlátozott marad a különböző területeken jelentkező hátrányaikat kompenzáló esélyegyenlőségi intézkedések nélkül. Ezért a város helyi esélyegyenlőségi programjának kiemelt figyelmet kell fordítania az alábbi területekre:

- az egyenlő bánásmód követelményének érvényesítése a helyi önkormányzat döntéshozatalában, illetve az általa fenntartott vagy támogatott intézményekben, és az általa ellenőrzött szolgáltatások körében
- a nevelés, oktatás területén a jogellenes elkülönítés megelőzése

⁴ 218/2012. (VIII. 13.) Korm. rendelet a járási (fővárosi kerületi) hivatalokról, 1. számú melléklet 15.8 pont

⁵ http://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=A0300125.TV

- a közszolgáltatásokhoz, valamint az egészségügyi szolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés biztosítása
- munkaerő-piaci szegregáció visszaszorítása, a hátrányos helyzetűek munkaerő-piaci hátrányainak csökkentése, foglalkoztatási esélyeik javítása
- a hátrányos helyzetűek lakóhelyi szegregációjának felszámolása
- a hátrányos helyzetű csoportok tagjai részvételének elősegítése a döntéshozatalban, a közügyek irányításában

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének folyamata és a benne foglaltakkal kapcsolatos elképzelések

A települési esélyegyenlőségi program kidolgozása során az önkormányzat törekedett arra, hogy mindig a helyzet megismerése, a fontosabb kihívások (nélkülözhetetlen a helyes probléma-tünet és az ok-okozati összefüggés meghatározása) feltárása legyen a kiindulópont a megfelelő és rendelkezésre álló statisztikai adatok, korábbi helyi fejlesztési dokumentumok, koncepciók, valamint egyeztetések segítségével. Ezt követően a lehetséges faktorok számbavétele és feladataik megjelölése következett. A helyzetelemzés mellett az intézkedési tervek megalkotásában képzett és felkészült, a probléma iránt érzékeny, elkötelezett és együttműködő partnereket sikerült bevonni.

A megfogalmazott intézkedési tervek gyakorlati megvalósítása révén nemcsak az esélyegyenlőség feltételeinek a megteremtését szeretné elérni Nagykovács, hanem további fejlesztési forrásokhoz való hozzájutást is. A program célkitűzései akkor valósulhatnak meg, ha együttműködés révén – önkormányzat koordinálásával - az érintett szervezetek és intézmények alkalmazkodnak a folyamatosan változó igényekhez, reagálnak az új lehetőségekre és törekednek a dokumentumban meghatározott intézkedések megvalósítására. Az eleve hátrányos helyzetben lévő személyek esetében nem elegendő annak biztosítása, hogy őket a többiekkel azonos jogok illessék meg, hanem olyan pozitív intézkedésekre van szükség, amelyek lehetővé teszik, hogy a helyzetükből fakadó hátrányaikat csökkenteni, illetve megszüntetni lehessen.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Nagykovács település Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja: az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét, a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét, a diszkriminációmentességet, szegregációmentességet, a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

Nagykovács célja olyan településsé válni, ahol az esélyegyenlőségi alapelv tekintetében minden embert egyenlőnek kell tekinteni, közvetlen vagy közvetett diszkrimináció, illetve hátrányos megkülönböztetés senkit ne érhesen sem faj, szín, nem, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerint.

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében. Kapcsolódva a program átfogó célkitűzéseihez az önkormányzat törekszik:

- az összetartó, szolidáris társadalom erősítésére, a hátrányos megkülönböztetés megszüntetésére, az esélyegyenlőség és egyenlő bánásmód biztosítására
- a megfelelő pénzügyi, természetbeni juttatásokhoz való hozzájutás, valamint az önkormányzat intézményeiben a különböző közszolgáltatásokhoz való egyenlő hozzáférés biztosítására
- a foglalkoztatási, oktatási, egészségügyi, szociális, igazgatási és területfejlesztési célok összehangolására
- a hátrányos helyzetű egyének és csoportok esélyegyenlőségének előmozdítására
- a diszkriminációmentesség és szegregációmentesség biztosításával a társadalmi integráció támogatására, szem előtt tartva olyan elveket, mint a megkülönböztetés tilalma, az emberi méltóság tiszteletben tartása, szolidaritás és méltányosság.

Az egyenlő bánásmód elve szerint a közszolgáltatások működésében meg kell előzni az állampolgárok hátrányos megkülönböztetését, amely vonatkozik a lakosok bármilyen faj, szín, nem, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti diszkriminációjára. Az állampolgárok emberi értékük, méltóságuk, egyediségük alapján tiszteletet érdemelnek, érdekeiket figyelembe véve olyan körülményeket és légkört kell kialakítani, melyek ezeknek az alapvető értékeknek a megőrzését és megerősítését szolgálják. A szolidaritást követve az intézkedési tervek megfogalmazásakor a bevont partnerek tekintetbe vették, hogy a társadalom számára minden állampolgár egyformán értékes, ezért a város minden közösségének és polgárának érdeke a szolidaritás erősítése, mely nagyban elősegítheti a hátrányos helyzetű csoportok társadalmi integrációját, foglalkoztatási és érvényesülési lehetőségeit. A méltányosság elvén szem előtt tartották olyan pozitív méltányos és rugalmas intézkedések kidolgozását, melyek elősegítik az érintettek társadalmi pozíciójának, életminőségének javulását.

A célok megvalósításának lépéseit, a bevonni kívánt partnereket, a résztvevőket, a beavatkozásokat és azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését, valamint eredményességük és kockázataik mutatóit a HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából. További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

Az esélyegyenlőség biztosításával összefüggő fenntartói tevékenységek, felelőségek:

- az esélyegyenlőségi célok elérése érdekében a kötelezettségek meghatározása
- a kötelezettségek teljesítéséért felelős személyek kijelölése, akiknek fő feladata a program megvalósításának koordinálása, a program végrehajtásának nyomon követése, az esélyegyenlőség sérülésére vonatkozó esetleges panaszok kivizsgálása
- az esélyegyenlőségi terv nyilvánosságának biztosítása
- az esélyegyenlőségi terv megvalósításában érintett felelősök, intézmények és szervezetek vezetőinek megfelelő tájékoztatása
- az esélyegyenlőségi intézkedési tervek célcsoportjának megfelelő tájékoztatása és bevonása
- intézkedési tervek készítése és az esélyegyenlőség szempontjából kapcsolatos kockázatok feltérképezése, szükséges kezelése
- a tervekben megfogalmazott intézkedések folyamatos nyomon követése értékelése
- fejlesztési célok időrendi prioritásának kialakítása az esélyegyenlőség javításához kapcsolódó elsőbbségi sorrend meghatározásával összhangban
- a mérhetővé tételre alkalmas mutatók meghatározása és a mutatók dokumentálása
- az eredmények nyilvánosságra hozásakor a személyes adatok védelmének maximális érvényesítése
- a település döntéshozóinak két évente történő tájékoztatása a megvalósításról

- a helyi esélyegyenlőségi programban foglaltak és a részét képező intézkedési tervek felülvizsgálata, kiegészítése vagy módosítása a folyamatosan változó igényekhez és új lehetőségekhez igazodva

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

§ a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról" szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és

§ a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012 (VI.5.) EMMI rendelet

alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a

§ a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Möt.)

§ a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)

§ a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ft.)

§ a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)

§ az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)

§ a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)

§ a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkntv.) előírásaira.

Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvényben foglalt helyi esélyegyenlőségi programok intézkedései kapcsolódnak a következőkben felsorolt, Európai Unió és nemzeti szintű stratégiákhoz, ágazati politikákhoz: EU 2020 stratégia, Nemzeti Reform Program, Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia, „Legyen jobb a gyerekeknek!” Nemzeti Stratégia, Roma Integráció Évtizede Program, Nemzeti Ifjúsági Stratégia,

Az EU 2020 stratégia⁶

Az Európa 2020 az Európai Unió 10 évre szóló növekedési stratégiája, a 2000-ben megkezdett Lisszaboni Stratégia folytatása, annak tapasztalatait beépítő új, közösségi gazdaságpolitikai célrendszer és ahhoz tartozó intézkedéstervezet. Célja nem csupán a válság leküzdése, a stratégia az uniós növekedési modell hiányosságait hivatott megszüntetni, és az intelligensebb, fenntarthatóbb és befogadóbb növekedés feltételeit kívánja megteremteni. Az esélyegyenlőség szempontjából releváns célkitűzések, melyeket 2020-ra az EU egészének teljesítenie szükséges, két területen is megjelenik. Az oktatásban a lemorzsolódási arányt 10% alá kell csökkenteni. A szegénység/társadalmi kirekesztés ellen ható intézkedések sora pedig azt célozza, hogy legalább 20 millióval csökkenjen azok száma, akik nyomorban és társadalmi kirekesztettségben élnek, illetve akik esetében a szegénység és a kirekesztődés reális veszélyt jelent.

Nemzeti Reform Program⁷

Az Európa 2020 stratégia megvalósításának legfontosabb eszközét tagállami szinten a nemzeti reformprogramok jelentik, melyeket a tagállamoknak minden év áprilisában, a stabilitási/konvergencia programokkal együtt kell elkészíteniük. A nemzeti reformprogramok rögzítik az uniós kiemelt célok alapján

⁶ A Bizottság közleménye a Európai Parlamentnek, az Európai Tanácsnak, az Európai Központi Banknak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak, a Régiók Bizottságának és az Európai Beruházási Banknak – Intézkedések a stabilitás, a növekedés és a munkahelyteremtés érdekében, Brüsszel, 2012. május 30.

⁷ A következő lépés – A Széll Kálmán terv 2.0, Magyarország Kormánya, 2012. április [www.kormany.hu/download/3/e8/80000/1-A_k%C3%B6vetkez%C5%91_l%C3%A9p%C3%A9s%20\(SzKT%2020\).pdf](http://www.kormany.hu/download/3/e8/80000/1-A_k%C3%B6vetkez%C5%91_l%C3%A9p%C3%A9s%20(SzKT%2020).pdf)

megfogalmazott nemzeti célokat, továbbá ismertetik, hogyan kívánják a kormányok a célokat teljesíteni, illetve a növekedést hátráltató akadályokat leküzdeni. A dokumentumok azt is meghatározzák, hogy kik, mikor, milyen intézkedéseket hoznak majd, s hogy ennek milyen költségvetési vonzatai lesznek.⁸ A Nemzeti Reform Program az esélyegyenlőségi célcsoportok helyzete javításának szempontjából közvetlen jelentőséggel bíró célkitűzéseket és intézkedéseket tett.

Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia⁹

A Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia (NTFS) az Európai Bizottság által 2011-ben jóváhagyott „A nemzeti romaintegrációs stratégiák uniós keretrendszere 2020-ig” című dokumentumban foglaltakhoz illeszkedik. Az NTFS a szegénység elleni fellépés érdekében megfogalmazott felzárkózási politikát helyezi középpontba, emellett hangsúlyos célja a roma közösségek kirekesztése ellen ható folyamatok megelőzése, felszámolása. A stratégia a szegénység szempontjából meghatározó problématerületek – gyermekszegénység, romák helyzete, hátrányos helyzetű térségek – hosszú távú elképzeléseinek integrálását, kiegészítését, egységes célrendszerben történő kezelését kívánja előmozdítani, figyelemmel, a többi, a társadalmi felzárkózási szempontjából releváns stratégiára, így a gazdaságfejlesztéssel és foglalkoztatáspolitikára, a vidékfejlesztésre, az egészségügyi, szociálpolitikai, közigazgatási elképzelésekre.

„Legyen jobb a gyerekeknek!” Nemzeti Stratégia¹⁰

A Legyen Jobb a Gyerekeknek Nemzeti Stratégia szükségességét elsősorban az indokolta, hogy csökkentse a gyermekek és családjaik nélkülözését, javítsa a gyermekek fejlődési esélyeit. A törvény minden gyerekre kiterjed, de értelemszerűen azoknak a gyerekeknek kell prioritást kapniuk, akiknek érdekei a legjobban sérülnek, akiknél a nélkülözések a legjobban korlátozzák fejlődésüket. A Nemzeti Stratégia másik fontos indoka a szegénységi ciklus megszakításának szükségessége, a gyermekek és a társadalom közös távlati érdeke.

Roma Integráció Évtizede Program¹¹

Az Országgyűlés 2007. június 25-én fogadta el a Roma Integráció Évtizede Program Stratégiai Tervről szóló 68/2007. (VI. 28.) OGY határozatot, amely a Kormány feladatául tűzi, hogy a Stratégiai Terv végrehajtására készítsen rövid távú, kétéves időszakokra szóló intézkedési terveket. A Stratégiai Terv négy prioritási területen (oktatás, foglalkoztatás, lakhatás és egészségügy), az egyenlő bánásmód érvényesítésével kapcsolatban, továbbá a kultúra, a média és a sport területén határoz meg átfogó célokat, a célokhoz kapcsolódó konkrét feladatokat, az ezekhez rendelt mutatókat, továbbá a feladatok eléréséhez szükséges intézkedéseket. A nemek közötti esélyegyenlőség megteremtését a négy prioritási területen megfogalmazottakhoz kapcsolódó feladatokon és intézkedéseken keresztül kívánja megvalósítani.

Nemzeti Ifjúsági Stratégia

Az Országgyűlés 2009-ben fogadta a Nemzeti Ifjúsági Stratégiáról készült dokumentumot (88/2009. (X. 29.) OGY határozat). A Stratégia az ifjúsági korosztályokkal kapcsolatos állami felelősség összefoglalása a 2009-2024. időszakra vonatkozóan. Részletezi az ifjúságpolitika hosszú távú társadalmi céljait, megvalósításukhoz az egyes területeken a horizontális és specifikus célokat, valamint ezekhez kapcsolódó részcélokat határoz meg. A Stratégia megvalósítása kétéves cselekvési tervek mentén történik, a 2012-2013. évi cselekvési tervről az 1590/2012. (XII. 27.) Korm. határozat rendelkezik.

A felsorolt jogszabályokat, programokat és stratégiákat figyelembe véve igyekezett Nagykovácsy kidolgozni Helyi Esélyegyenlőségi Programját.

⁸ Európai Bizottság, Európa 2020 http://ec.europa.eu/europe2020/documents/related-document-type/index_hu.htm

⁹ Nemzeti Társadalmi és Felzárkózási Stratégia – mélyszegénység, gyermekszegénység, romák (2011-2020.) Budapest, 2011 november <http://romagov.kormany.hu/nemzeti-tarsadalmi-felzarkozasi-strategia>

¹⁰ 47/2007. (V. 31.) OGY határozat a „Legyen jobb a gyerekeknek!” Nemzeti Stratégiáról, 2007-2032.; www.biztoskezet.hu

¹¹ A Roma Integráció Évtizede Program Stratégiai Tervéről szóló 68/2007. (VI. 28.) OGY határozat; Szociális és Munkaügyi Minisztérium, 2008.

1.2 Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása.

Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás tekintetében az Ebktv. által előírt, hatályos HEP bemutatására van szükség. Az Ebktv. 2010. május 1-jén hatályba lépett 63/A. §-a rendelkezett a helyi esélyegyenlőségi programról. A rendelkezés értelmében a helyi önkormányzat, valamint a többcélú kistérségi társulás öt évre szóló helyi esélyegyenlőségi programot fogadott el, melyet 2 évente át kellett tekinteni és szükség esetén felül kell vizsgálni. A rendelkezést a 2011. évi CLXXIV. törvény módosította, így az esélyegyenlőségi programra vonatkozó szabályozás az Ebktv. 31. §-ába került át.

Nagykálló vonatkozásában az alábbi esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozások, rendeletek, programok és koncepciók készültek, amelyek figyelembevétele nélkülözhetetlen a helyi esélyegyenlőségi program megírása szempontjából:

Nagykálló Város Közoktatási Esélyegyenlőségi Intézkedési Tervének rövid ismertetése

Nagykálló Város Önkormányzata a Magyar Köztársaság Alkotmányának szellemében az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény szerinti települési esélyegyenlőségi program helyzetelemző részében veszi számba a városban élő hátrányos helyzetű emberek helyzetének alakulását, és meghatározza az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő célokat, tartalmazza a megvalósításuk forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését. A közoktatásról szóló 1993. LXXIX. törvénnyel összhangban a város közoktatásában és a közoktatás-fejlesztésben érvényesíteni kívánja a jelen Települési Közoktatási Esélyegyenlőségi Program elfogadásával az esélyegyenlőség és az egyenlő hozzáférés elvét, a diszkriminációmentességet, szegregációmentességet, és a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók oktatási és társadalmi integrációjának támogatását.

Nagykálló Város Közoktatási Esélyegyenlőségi Intézkedési Tervének alapvető célja, hogy biztosítsa a településen a szegregációmentesség és az egyenlő bánásmód elvének teljes körű érvényesülését. A közoktatási szolgáltatásokhoz való hozzáférés egyenlőségének biztosításán túl célul tűzi ki az esélyteremtést támogató lépések, szolgáltatások megvalósítását a településen élő hátrányos helyzetű gyermekek hátrányainak kompenzálása és esélyegyenlőségének előmozdítása érdekében.

Az Esélyegyenlőségi Intézkedési Terv prioritásai:

- intézményeken belüli szegregációs oktatásszervezési gyakorlat megszüntetése
- teljes körű beóvodáztatás feltételeinek megteremtése
- HHH-tanulók iskolai sikerességének javítása
- az oktatás szakmai és infrastrukturális színvonalának emelése az eljárók számának csökkentése érdekében

A fent leírtakra vonatkozóan különböző célkitűzések fogalmazódtak meg. Rövidtávon (egy éven belül) Nagykálló a dokumentumban foglaltak kapcsán el kívánja érni, hogy pontosan lássa az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák mértékét és mélységét, és hozzákezdjen a hátrányokból fakadó különbségek csökkentéséhez, megszüntesse az intézményen belüli, illetve intézmények közötti szegregációs oktatásszervezési gyakorlatot, a jogszabályi előírásokhoz igazítsuk a város közoktatását. A helyzetelemzésben beazonosított problématerületek súlyosságát tekintve egy éven belül elérendő eredménynek számít a HHH-s gyerekek pontos felmérése, beazonosítása, illetve az óvodai és középiskolai IPR program beindítása, továbbá mentorprogram beindítása az integrált oktatás támogatására.

Középtávon (három éven belül) szorosabb együttműködés megvalósítása a cél a szülőkkal, civilekkel, cigány szervezetekkel, a szociális ellátó rendszerrel, rendészeti szervekkel, amely mellett a lemorzsolódás, továbbtanulás eredményességi mutatóinak javulása is lényeges elérési terület. Végül a gyermekek nyomon követésének megvalósulása jelentős elem középtávon.

Hosszú távon (hat éven belül) célként fogalmazódott meg a lemorzsolódás, továbbtanulás eredményességi mutatóinak javulása a HHH tanulók körében, valamint a hátránykompenzálás komplex kezelése érdekében horizontális együttműködés kialakítása az egyes szektorok szakemberei között és oktatási intézményen kívüli támogató rendszerek működtetése városi szinten a hátránykompenzálás érdekében.

Nagykálló Város Képviselő-testülete a Közoktatási Esélyegyenlőségi Intézkedési Tervet 62/2009. (II. 19.) Kt. számú határozatával fogadta el.¹²

A 167/2021. (VII. 29.) Kt. határozat értelmében a Közoktatási Esélyegyenlőségi Intézkedési Terv az alábbi elemekkel módosul:

„Közoktatási esélyegyenlőségi intézkedés terv kapcsolódási pontjában szereplő - Középtávon (három éven belül) szorosabb együttműködés megvalósítása a cél a szülőkkel, civilekkel, cigány szervezetekkel, a szociális ellátó rendszerrel, rendészeti szervekkel, amely mellett a lemorzsolódás, továbbtanulás eredményességi mutatóinak javulása is lényeges elérési terület. Végül a gyermekek nyomon követésének megvalósulása jelentős elem középtávon. - Hosszú távon (hat éven belül) célként fogalmazódott meg a lemorzsolódás, továbbtanulás eredményességi mutatóinak javulása a HHH tanulók körében, valamint a hátránykompenzálás komplex kezelése érdekében horizontális együttműködés kialakítása az egyes szektorok szakemberei között és oktatási intézményen kívüli támogató rendszerek működtetése városi szinten a hátránykompenzálás érdekében.”

A Helyi Esélyegyenlőségi Programból idézett szövegben szereplő középtávon és hosszú távon szövegek helyett rövidtávon szöveg szerepeljen.

Az önkormányzat – törvény keretei között – egyes közszolgáltatások igénybevételét rendeletében feltételekhez kötheti. E részben ezeket a képviselő-testületi, az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő rendeleteket, terveket szeretnénk bemutatni.

Településrendezési Terv (Nagykálló város igazgatási területére vonatkozó Szabályozási Terveinek elfogadásáról, és a Helyi Építési Szabályzat megállapításáról)

A rendelet hatálya Nagykálló Város teljes igazgatási területére kiterjed, amelyen belül építési tevékenységet folytatni, arra hatósági engedélyt adni, telket kialakítani, kötelezést előírni csak az épített környezet alakításáról és védelméről szóló Étv, valamint az e törvény módosításáról szóló 1999. évi CXV. törvény, és a törvény alapján meghatározott OTÉK előírásai, valamint jelen Helyi Építési Szabályzat együttes figyelembevételével szabad.¹³

Gazdasági Program

A gazdasági program Nagykálló Város Önkormányzat kijelölte az Önkormányzat prioritásait a működtetés és fejlesztés területén, meghatározta a program megvalósításához rendelkezésre álló és megszerzhető források összetételét, rendszerbe foglalta a településen ellátandó feladatok hatékonyságának növelésére vonatkozó ötleteket, elképzeléseket, megfogalmazta a település hazai és nemzetközi kapcsolatainak javítása érdekében szükséges intézkedéseket. A környezetelemzés elkészítésében Nagykálló felhasználta a településfejlesztési koncepcióját, a Nagykállói kistérség felzárkóztatási fejlesztési programját, Integrált Városfejlesztési Stratégiát, Nagykállói Korányi Programot valamint Nagykálló Város Önkormányzat gazdaságfejlesztési koncepciója.

Nagykálló város gazdasági programjának megalkotásakor fontos volt meghatározni azon stratégiai adottságokat, amelyek alapját, kiindulópontját jelentették a gazdaságfejlesztés irányainak:

1. Az életminőség javítása, mely magában foglalja az egészséget, a teljes testi, lelki és szociális jólétet, s ehhez kapcsolódóan az anyagi jólétet, a demokratikus jogokat, a biztonságot, fontos elemét képezi a Gazdasági Programnak.

¹² Nagykálló Város Közoktatási Esélyegyenlőségi Intézkedési Terve 2009.

¹³ Nagykálló Város Önkormányzat 39/2007. (X.05.) Önk. rendelete Nagykálló város igazgatási területére vonatkozó Szabályozási Terveinek elfogadásáról és a Helyi Építési Szabályzat megállapításáról

2. Emellett a minden gyermek fontos, közoktatás Nagyállóban szintén jelentős részt képvisel, amelynek célja összhangban az Európai Unió meghirdetett stratégiájával - a versenyképesség erősítése, a munkaerőpiaci változások követése.

3. Kiemelt feladat az esélykülönbségek csökkentése, a hátrányos helyzetű gyermekek felzárkóztatása, az intézmények felújítása, fejlesztése, illetve a testnevelés a közoktatási intézményekben és a sport népszerűsítése, valamint az infrastruktúrafejlesztés.

4. Nagyálló Gazdasági Programja figyelmet fordít a tisztább, rendezettebb környezet kialakítására és a színes, színvonalas kulturális életre, továbbá a hagyományok megőrzésére, értékközvetítésre és – teremtésre.

5. Az előzőeken kívül az önkormányzat céljait a városban tevékenykedő civil szervezetekkel szorosan együttműködve valósíthatja meg. A továbbfejlődés fontos feltétele e közös munka folytatása, ezért segíti a helyi civil társadalom tevékenységét, a közösségek életét. A nonprofit szervezetek pályázat útján kaphatnak támogatást. Egyes szervezetek szolgáltatási szerződés keretében vesznek részt az önkormányzati feladatok ellátásában. A civil szervezetek mellett a hivatalosan nem bejegyzett társaságok, klubok, műhelyek, asztaltársaságok, baráti körök, diákönkormányzatok is fontos, értékteremtő szerepet töltenek be a helyi közéletben.

6. A város fejlesztése is lényeges eleme a programnak, amely összehangolt tervek, koncepciók szerint kell, hogy történjen. A fejlődés eredményeként 2005. évtől Nagyálló a legdinamikusabban fejlődő települések közé tartozik. Célként fogalmazódott meg, hogy a városi polgárok érdekeinek szem előtt tartása mellett biztosítani szükséges a dinamikus fejlődés feltételeit, megőrizve ezen belül a természetes és az épített környezet értékeit.

7. A helyi rendvédelmi feladatok hatékonyabb ellátásának támogatása céljából a helyi rend- és katasztrófavédelmi szervekkel az eddigi eredményes együttműködés fenntartása indokolt. Az elmúlt időszakban előforduló természeti katasztrófahelyzetek, viharok, valamint az egyéb közbiztonsági feladatok még hangsúlyosabbá teszik az együttműködés folytatásának fontosságát mind a rendőrséggel, mind a polgárőrséggel, tűzoltósággal. A klasszikus civil kezdeményezés eredményeként létrehozott polgárőrség intézménye napjainkra részévé vált a bűnmegelőzés és a közbiztonság javítása érdekében folytatott küzdelemnek. A polgárőrök munkája az elmúlt években hozzájárult a városi lakosok biztonságának megteremtéséhez, a helyi közrend, közbiztonság fenntartásához.

8. A szolgáltató hivatal: a polgármesteri hivatal ügyfél-centrikus munkáját hozzáértéssel, az önkormányzat és a polgárok érdekeit szem előtt tartva végzi. A város törekedett a minőségi szemlélet, a szolgáltató jelleg, az ügyintézés színvonalának növelésére, ezért meg kívánja teremteni az elektronikus ügyintézés alapjait, az interaktív ügyintézés feltételeit. A hivatal dolgozói felkészültek, munkájukat az ügyfelek iránti empátiával végzik.

9. A munkahelyteremtés, foglalkozás elősegítése érdekében a Megyei Munkaügyi Központ nagyállói kirendeltségével szorosan együttműködve törekszik arra az Önkormányzat, hogy esélyt biztosítson a munkanélküli lakosok továbbképzési lehetőségeinek a bővítésére.

10. Az ellátások színvonalának megőrzése mellett Nagyálló folyamatosan keresi a méretgazdaságosság, költséghatékonyság javítása érdekében végrehajtható lépéseket. Az önkormányzat kötelező és önként vállalt feladatait lehetőségeihez mérten megfelelő minőségben látja el. Intézményeinek felújítását, fejlesztését biztosítja a gazdasági lehetőségei függvényében.

Összegezve a fentieket, ez a program a város polgárai életkörülményeinek javítását szolgálja. Megvalósítható célokat tűz ki, konkrét, ellenőrizhető feladatokat tartalmaz. Céljaink eléréséhez az önkormányzat kellő tapasztalattal, határozottsággal és erővel rendelkezik. Ez azonban önmagában még nem elegendő. A sikeres teljesítés feltétele a polgárok aktív közreműködése közös céljaink megvalósításában. Fogjunk össze annak érdekében, hogy mind többen személyes élményként tapasztalhassák, hogy jó Nagyállóban élni.¹⁴

Lakáskonceptió

A Magyar Köztársaság Kormánya által meghirdetett bérlakás programhoz kapcsolódva dolgozta ki Nagykálló a helyi adottságokhoz és igényekhez igazított komplex lakásgazdálkodási folyamatát, mely növeli a lakáshoz jutási esélyeket, gyorsítja a lakás mobilitást, lehetővé teszi a szükségleteknek megfelelő lakás szerkezet kialakítását, és gondoskodik a jövedelmi és vagyoni viszonyaiknál fogva lakhatásukat önerőből megoldani nem képes rétegek gondjainak kezeléséről is.

A lakónépesség számának alakulását figyelemmel kísérve megállapítható, hogy az 1990.-1999 közötti időszakban 10.000 fő körüli (hol több, hol kevesebb) lakosságszámot mutat a statisztika, a lakásállomány 10 éves viszonylatban, minimális mértékben, de folyamatosan növekedett. 2001. április hónapban a városban a népesség-nyilvántartás adatai szerint 10.471 lakos él.

A helyi lakástámogatási rendszer kapcsán meg kell említeni, hogy a jelenleg érvényben lévő helyi lakástámogatási rendelet 1997-ben született. Önkormányzati támogatást új lakás építéséhez és lakás vásárlásához lehet igénybe venni. A támogatás formája vissza nem térítendő támogatás illetve 5 éves lejáratú kamatmentes kölcsön. Az utóbbi tíz évben a városban csak magánerős családi ház építésről lehet beszélni, szervezett lakásépítés (társasház) nem történt, és értékesítés céljára lakást építő befektető sem jelentkezett, önkormányzati bérlakás építésére sem került sor. Összességében az elmúlt hat évben 286 új lakás épült, 90 lakás szűnt meg. Ezek zöme az új lakás építésével összefüggésben került megszüntetésre, így a lakásállomány minőségi összetétele javult.

Nagykálló kisvárosias jellegéből adódóan a lakosok zömmel saját tulajdonú lakással szeretnének rendelkezni, amihez egyrészt az önkormányzattól várnak anyagi segítséget a lakástámogatási rendszeren keresztül, pénzintézeti hitel és a gyermekek után járó kedvezmények igénybevételével, elsősorban családi lakóház építésével. Ehhez a saját erőt bizonyos esetekben a meglévő lakás értékesítéséből tudják biztosítani.

A helyzetfeltárást követően az önkormányzati lakásgazdálkodást illetően az alábbi lényeges következtetések vonhatók le, amelyek részét képezik a koncepciónak:

- az önkormányzati bérlakás-állomány jelentős mértékben csökkent, a megmaradt lakások bérbeadás útján hasznosítottak
- a megmaradt lakóépületek felújítást igényelnek, a szükséglakásokat a bent lakók teljesen lelakták
- a bérlők többsége jövedelmi, vagyoni helyzete miatt a bérlakásból történő tovább lépésre, önerős lakásmegoldásra nem képes
- a városban az utóbbi több mint tíz évben önkormányzati beruházásban bérlakás nem épült, a bérlakás-állományvásárlás útján sem bővült
- szervezett formában értékesítés céljára az utóbbi tíz évben lakás nem épült
- lakás mobilitás hiányában a meglévő lakásokkal krízishelyzeteket, az átmeneti és tartósabb szociális jellegű lakásigényeket nem lehet megoldani
- a fiatal családok, pályakezdő szakemberek számára szintén a bérlakások és a mobilitás hiányában nem biztosított a bérlakásban történő lakhatásuk az önálló lakásuk megszerzéséig

A fenti felsorolás mutatja az Önkormányzat lakásgazdálkodásba történő beavatkozási lehetőségeit:

1. az önkormányzati bérlakás gazdálkodásra, a bérlakás állomány növelésére, a fiatalok első lakáshoz juttatásának segítésére, pályakezdő szakemberek letelepítésére, a szociális lakhatási körülmények megteremtésére irányuló intézkedések
2. a bérlakásépítés, a szervezett formában értékesítés céljára történő lakásépítés, az önkormányzati telekkínálat bővítésére alkalmas területek bemutatása a másik jelentős beavatkozási terület
3. az önkormányzati tulajdonban lévő, komfortos lakásállomány megtartása a lakásprivatizáció lezárásával, a lakásállomány további csökkenésének megállítása, illetve az önkormányzati intézményeknél közszolgálati feladatok ellátását elősegítő lakások megtartása, ezen lakások kezelésének egységesítése¹⁵

Integrált Városfejlesztési Stratégia

Az integrált városfejlesztési stratégia olyan dokumentum, amely 10-15 éves távra meghatározza az adott város fő stratégiai irányvonalait, és az azonosított szükségletek alapján kijelölt célokat követve meghatározza a tervezett fejlesztéseket. A dokumentum területi alapon kezeli a várost, az egyes városrészek céljaira építve jelöli ki az egész városra vonatkozó célkitűzéseket, akcióterületeket fejlesztési területekként. Az akcióterületek általában olyan fejlesztésekre fókuszálnak, amelyek egy adott területen több szereplő (köz- és magánszféra) által a problémák integrált megoldását célozzák.

Nagykálló Integrált Városfejlesztési Stratégiája (IVS) az Önkormányzati és Területfejlesztési Minisztérium által közzétett „Városrehabilitáció 2007-2013-ban, Kézikönyv a városok számára” elnevezés módszertani útmutató alapján került kidolgozásra, amely a város hosszú távú fejlesztésének szakmai megalapozása és megvalósítása miatt, mint stratégiai koncepció alapvető fontossággal bír. A dokumentum központi gondolata a funkcionalitás, azaz mind a helyzetelemzés, mind a stratégiaalkotás során hangsúlyosan vizsgált területek voltak a város és a városrészek jelenlegi és fejlesztendő funkciói. Célhierarchiáját tekintve maximálisan épít a város érvényben lévő stratégiai dokumentumaira, hiszen a város szakmailag megalapozott és társadalmilag elfogadott célrendszerrel rendelkezik. Mindezek során kiemelt figyelmet fordít a stratégia egyes elemeinek összhangjára, a társadalmi kohézióra és a szegregációs folyamatok megállítására, valamint a negatív környezeti hatások kompenzálására.

A stratégiaalkotás során kirajzolódtak azok a funkciók, amelyek esetében fejlesztésekre van szükség, így megvalósítható a város kiegyensúlyozott területi, gazdasági és társadalmi fejlődése. Összességében:

- funkcionálisan a belvárosban indokolt a helyi/területi közigazgatási és humán közszolgáltatások befogadása, a kertvárosi részekben a lakófunkciók erősítése, az ipari-kereskedelmi övezetben a termelő és szolgáltató egységek megtelepedése, Harangodon a rekreációs és turisztikai szolgáltatások megalapozása
- a város teljes területén szükség van az egyéni és közösségi közlekedést segítő fejlesztésekre, valamint ezek összehangolására
- a belvárosban a közlekedési fejlesztések mellett, alternatív útvonal kialakításával egyidejűleg, a tranzit áruforgalomban betöltött szerep visszaszorítása is indokolt
- a városrészekben – kiemelten a Nyugati kertvárosban – városrészközponti terület kialakítása, amely alkalmas bizonyos közszolgáltatások, privát szolgáltatói egységek megtelepedésére és megerősítésére
- a szegregációval érintett területeken a szociális gondoskodás fokozására, a társadalmi és munkaerőpiaci integráció ösztönzésére, illetve az eddig megvalósult lakókörnyezet fejlesztések fenntartásának biztosítására kell hangsúlyt helyezni
- a városi peremterületek adhatnak helyet a nagy területigényű logisztikai tevékenységeknek és a nagykereskedelemnek, továbbá az ipari funkciókra a közlekedési szempontból forgalmas, alacsony lakosságú peremterület alkalmas
- szükségesek a közösségi jellegű fejlesztések és a zöldfelületek fejlesztése a belvárosban és a lakóövezetekben a közparkok megújításával, Harangodon parkerdő jellegű terület kialakításával valósítható meg

A dokumentum célrendszere 3 szintből áll: átfogó cél, tematikus célok, városrészi célok, amelyek egymásra épülnek. A Stratégiában megfogalmazódott a város jövőképe, valamint a város előtt álló kihívások alapján a település gazdasági és társadalmi fejlesztésének stratégiai céljai, a hozzájuk tartozó részcélok és a prioritások. Nagykálló hosszú távú, átfogó célkitűzése, amellyel a kitűzött jövőkép megvalósulását el kívánja érni a következő: az általános cél az, hogy a településen élők életkörülményei az erőforrások megőrzése mellett jelentősen és tartósan javuljanak. A fejlesztéseknek azt kell szolgálniuk, hogy Nagykálló élhető, modern kisvárossá fejlődjön, ahol a növekvő számú lakosság települési komfort érzete magas, és emelkedik a helyi kötődésük szintje is. Az átfogó célok mellett azonosíthatók az integrált városfejlesztés középtávú tematikus céljai, melyek ágazati bontásban kerültek meghatározásra. Annak érdekében, hogy a célok elérése gyakorlati lépésekre lefordítható folyamatot alkosson azonosításra kerültek azok a beavatkozási területek, amelyeken belül rövid, közép, illetve hosszú távon a fejlesztési projektek tervezése, kidolgozása és megvalósítása szükséges:

- munkahelyteremtés
- lakónépesség számának növelése
- funkciómegújító városközpont fejlesztés
- a falusias jellegű belterületeken a beépítettség arányának növelése
- turizmus és rekreáció feltételeinek fejlesztése
- környezetvédelmi infrastruktúra fejlesztése
- közlekedési infrastruktúra fejlesztése
- vállalkozási környezet és tőkevonzó képesség fejlesztése
- egészségügyi ellátó rendszer fejlesztése
- kulturális, szabadidős és közösségi szolgáltatások fejlesztése
- szociális ellátó rendszer fejlesztése
- oktatás, képzés, humánerőforrás fejlesztés
- közigazgatás korszerűsítése
- agrárium versenyképességének javítása, innováció elősegítése¹⁶

5/2019 (IV.12). ÖNK rendelet a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátásokról és az értük fizetendő térítési díjakról.

E rendelet célja, hogy az ebben meghatározott ellátásokkal segítséget nyújtson az önkormányzat a lakosság részére, megelőzve ezzel az anyagi veszélyeztetettséget. Nagykálló Város Önkormányzata számára az alábbi személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátásokat biztosítja:

- tanyagondnoki szolgálat
- étkeztetés
- házi segítségnyújtás
- családsegítő szolgáltatások
- jelzőrendszeres házi segítségnyújtás
- szenvedélybetegek közösségi ellátása
- nappali ellátás (idősek klubja)
- fogyatékos személyek nappali ellátása
- idősek bentlakásos ellátása

Jelen települési esélyegyenlőségi program, mely az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény 35. §-a szellemében született, elemzi a településen élő hátrányos helyzetű csoportok helyzetének alakulását, és meghatározza az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő célokat. Az önkormányzati esélyegyenlőségi programnak kiemelten tartalmaznia kell a pályázatban érintett oktatási intézménybe járó halmozottan hátrányos helyzetű tanulók esélyegyenlőségének előmozdítására irányuló tevékenységeket. Az Európai Unió elvárásai alapján a települések feladata a társadalmi egyenlőtlenségek csökkentése.¹⁷

E program célja, hogy a település minden lakójának elérhetővé tegye a közszolgáltatásokat, biztosítja az idősek, a fogyatékkal élők és a hátrányos helyzetű – főleg roma – polgárok esélyegyenlőségét az élet minden területén.

A települési esélyegyenlőségi program elkészítése alapos helyzetelemzésen kell, hogy alapuljon, és a civil szervezeteket, valamint az intézményeket is célszerű bevonni a program elkészítésébe.

Az Önkormányzat vállalja, hogy a programban szereplő pontok, intézményeit érintő pontjait végrehajtja, továbbá segíti az esélyegyenlőség megteremtését más szervezeteknél, illetve más szervezetek által.

¹⁶

Nagykálló Város Integrált Városfejlesztési Stratégiája, Megakom Stratégiai Tanácsadó Iroda 2008.

¹⁷

2. Stratégiai környezet bemutatása

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

Integrált Városfejlesztési Stratégia kapcsolódási pontjai

Az integrált városfejlesztési stratégia olyan dokumentum, amely 10-15 éves távra meghatározza az adott város fő stratégiai irányvonalait, és az azonosított szükségletek alapján kijelölt célokat követve meghatározza a tervezett fejlesztéseket. A dokumentum területi alapon kezeli a várost, az egyes városrészek céljaira építve jelöli ki az egész városra vonatkozó célkitűzéseket, akcióterületeket fejlesztési területekként. Az akcióterületek általában olyan fejlesztésekre fókuszálnak, amelyek egy adott területen több szereplő (köz- és magánszféra) által a problémák integrált megoldását célozzák.

Nagykálló Integrált Városfejlesztési Stratégiája (IVS) az Önkormányzati és Területfejlesztési Minisztérium által közzétett „Városrehabilitáció 2007-2013-ban, Kézikönyv a városok számára” elnevezés módszertani útmutató alapján került kidolgozásra, amely a város hosszú távú fejlesztésének szakmai megalapozása és megvalósítása miatt, mint stratégiai koncepció alapvető fontossággal bír. A dokumentum központi gondolata a funkcionalitás, azaz mind a helyzetelemzés, mind a stratégiaalkotás során hangsúlyosan vizsgált területek voltak a város és a városrészek jelenlegi és fejlesztendő funkciói. Célhierarchiáját tekintve maximálisan épít a város érvényben lévő stratégiai dokumentumaira, hiszen a város szakmailag megalapozott és társadalmilag elfogadott célrendszerrel rendelkezik. Mindezek során kiemelt figyelmet fordít a stratégia egyes elemeinek összhangjára, a társadalmi kohézióra és a szegregációs folyamatok megállítására, valamint a negatív környezeti hatások kompenzálására.

A stratégiaalkotás során kirajzolódtak azok a funkciók, amelyek esetében fejlesztésekre van szükség, így megvalósítható a város kiegyensúlyozott területi, gazdasági és társadalmi fejlődése. Összességében:

- funkcionálisan a belvárosban indokolt a helyi/térségi közigazgatási és humán közszolgáltatások befogadása, a kertvárosi részekben a lakófunkciók erősítése, az ipari-kereskedelmi övezetben a termelő és szolgáltató egységek megtelepedése, Harangodon pedig a rekreációs és turisztikai szolgáltatások megalapozása
- a város teljes területén szükség van az egyéni és közösségi közlekedést segítő fejlesztésekre, valamint ezek összehangolására
- a belvárosban a közlekedési fejlesztések mellett, alternatív útvonal kialakításával egyidejűleg, a tranzit áruforgalomban betöltött szerep visszaszorítása is indokolt
- a városrészekben – kiemelten a Nyugati kertvárosban – városrészközponti terület kialakítása, amely alkalmas bizonyos közszolgáltatások, privát szolgáltatói egységek megtelepedésére és megerősítésére
- a szegregációval érintett területeken a szociális gondoskodás fokozására, a társadalmi és munkaerőpiaci integráció ösztönzésére, illetve az eddig megvalósult lakókörnyezet fejlesztések fenntartásának biztosítására kell hangsúlyt helyezni
- a városi peremterületek adhatnak helyet a nagy területigényű logisztikai tevékenységeknek és a nagykereskedelemnek, továbbá az ipari funkciókra a közlekedési szempontból forgalmas, alacsony lakosságszámú peremterület alkalmas
- szükségesek a közösségi jellegű fejlesztések, amelyek hatóköre és célcsoportja értelemszerűen városrészenként különböző
- a zöldfelületek fejlesztése a belvárosban és a lakóövezetekben a közparkok megújításával, Harangodon parkerdő jellegű terület kialakításával valósítható meg

Az IVS kidolgozásának szakértői feladatai több, egymással összefüggő folyamatból állnak. Az elemzésre került adatok és a kidolgozott stratégiák forrásai statisztikai adatok, a kulcsszereplőkkel készített interjúk, a lakossági kérdőív, a korábban készült koncepciók. A kidolgozott stratégiák, elképzelések munkacsoport elé

kerültek, amely a város önkormányzati, civil és gazdasági szférájának képviselőit tömörítette. A dokumentum célrendszere 3 szintből áll: átfogó cél, tematikus célok, városrészi célok, amelyek egymásra épülnek.

A Stratégiában megfogalmazódott a város jövőképe, valamint a város előtt álló kihívások alapján a település gazdasági és társadalmi fejlesztésének stratégiai céljai, a hozzájuk tartozó részcélok és a prioritások. Nagykálló hosszú távú, átfogó célkitűzése, amellyel a kitűzött jövőkép megvalósulását el kívánja érni a következő: az általános cél az, hogy a településen élők életkörülményei az erőforrások megőrzése mellett jelentősen és tartósan javuljanak. A fejlesztéseknek azt kell szolgálniuk, hogy Nagykálló élhető, modern kisvárossá fejlődjön, ahol a növekvő számú lakosság települési komfort érzete magas, és emelkedik a helyi kötődésük szintje is. Az átfogó célok mellett azonosíthatók az integrált városfejlesztés középtávú tematikus céljai, melyek ágazati bontásban kerültek meghatározásra. Az egyes középtávú célok eltérő prioritásokat képviselnek: a város belső közlekedési feltételeinek javítása, a város külső elérhetőségének fejlesztése, fejlett és innovatív vállalkozói környezet megteremtése a stabil és diverzifikált gazdasági szerkezet kialakításához, illetve a térségi munkaerő-piaci keresletre rugalmasan reagáló oktatási, képzési és átképzési rendszer kialakítása. Ezekon kívül a térségi szerepkör erősítése, Harangod és környékének a régió idegenforgalmi kínálatában integrálható turisztikai célterületté fejlesztése, modern, kiegyensúlyozott kisvárosi településszerkezet kialakítása, a lakosság egészségi állapotának javítása és az egészségügyi ellátórendszer fejlesztése, a magas szintű kultúra, hagyományőrzés és a közművelődés lehetőségeinek biztosítása, a szociális biztonság megteremtése.

Annak érdekében, hogy a célok elérése gyakorlati lépésekre lefordítható folyamatot alkosson azonosításra kerültek az IVS-ben azok a beavatkozási területek, amelyeken belül rövid, közép, illetve hosszú távon a fejlesztési projektek tervezése, kidolgozása és megvalósítása szükséges:

- munkahelyteremtés
- lakónépesség számának növelése
- funkciómegújító városközpont fejlesztés
- a falusias jellegű belterületeken a beépítettség arányának növelése
- turizmus és rekreáció feltételeinek fejlesztése
- környezetvédelmi infrastruktúra fejlesztése
- közlekedési infrastruktúra fejlesztése
- vállalkozási környezet és tökevonzó képesség fejlesztése
- egészségügyi ellátó rendszer fejlesztése
- kulturális, szabadidős és közösségi szolgáltatások fejlesztése
- szociális ellátó rendszer fejlesztése
- oktatás, képzés, humán erőforrás fejlesztés
- közigazgatás korszerűsítése
- agrárium versenyképességének javítása, innováció elősegítése

Az Integrált Városfejlesztési Stratégia egyes speciális beavatkozási területeihez kapcsolódó konkrét projektek meghatározása az operatív tervezés feladata, például az akcióterületi tervek készítése során.¹⁸

Kiskálló Városrész Akció Területi Tervének kapcsolódási pontjai

Szociális célú város rehabilitációs projekt révén integrált beavatkozásokkal, a lakó, közösségi és képzési, valamint a civil társadalom bevonását célzó projektelemeken keresztül, az ezekhez kapcsolódó funkciók erősítésével a településrész leszakadását okozó folyamatokat célozza a város meggátolni, és a városrészt a fenntartható fejlődés felé terelni. Ezért készítette el Akció Területi Tervét, amely megalapozza azt a természetes fejlődési irányt, mely középtávon alkalmassá teszi a településrészt, hogy csatlakozzon a város társadalmi – gazdasági fejlődési folyamataihoz.

A területet jellemző problémák a városrész helyzetelemzéséből megállapíthatók, a terület elmaradottsága visszavezethető számos problémára, adottság hiányára, illetve szűk keresztmetszetek meglétére. Mint az

¹⁸

alacsony a felsőfokú végzettséggel rendelkezők arányára, nagyszámú hátrányos helyzetű, szociális rehabilitációra szoruló itt élő emberre, továbbá a közösségi élet hagyományos formáinak hiányára, az infrastrukturális ellátottság rossz állapotára és az alacsony helyi vállalkozói hajlandóságra, önfoglalkoztatási képességre. Az akcióterület szegregáció által érintett terület, ezért magas a hátrányos és a halmozottan hátrányos lakosság aránya a többi városrészhez képest. A területen alacsony az aktív korú lakosság iskolázottsági szintje, magas az inaktív aránya és alacsony a gazdasági aktivitás. A városrészben jelenleg szociális lakófunkció nem található. Az épületek mind esztétikai, mind energetikai szempontból korszerűtlenek, leromlott állapotúak, a közterületek, zöldterületek elhanyagolt állapotban vannak. Egyes területein az egyéni és a közösségi közlekedés feltételei nem megfelelőek. Ebből kifolyólag a következő fejlesztési célok, részcélok fogalmazódtak meg:

- Az „F” zóna turisztikai, rekreációs terület, Nagyálló egyik lakóövezete, melynek demográfiai sajátossága, hogy szegregáció által érintett terület. Ebből adódóan a fejlesztések elsősorban a minőségi lakókörnyezet kialakítására és a szegregációs folyamatok mérséklésére fókuszálnak, elősegítve ezzel a városrész bekapcsolódását a város társadalmi-gazdasági folyamataiba. Jövőkép: társadalmi részvételen alapuló minőségi környezetfejlesztéssel, a közszolgáltatások elérhetőségének biztosításával, valamint a társadalmi esélyegyenlőség feltételeinek megteremtésével modern élhető kisvárosi lakókörnyezet kialakítása, az akcióterületen élő lakosság életminőségének javítása és integrálódásának elősegítése Nagyálló társadalmi-gazdasági folyamataiba.
- A városrész Nagyálló szegregáció által sújtott egyike, ezért a fejlesztésének középpontjában elsősorban olyan funkciók fejlesztése áll, amelyek az itt élő lakosság esélyegyenlőségét hivatottak elősegíteni. Általános célkitűzés: a városrész önfenntartó fejlődési folyamata érdekében, a társadalmi esélyegyenlőség feltételeinek megteremtésével és a lakókörnyezet fejlesztésével „Kiskálló” lakosságának nagyobb mértékű integrálása Nagyálló társadalmi-gazdasági folyamataiba.
- A városrész lakosságának képzettségi-, foglalkoztatási szintjének javítása, gazdasági aktivitásának növelése szintén fontos célként fogalmazódott meg, amellyel kapcsolatban a foglalkoztatás növelésének elősegítését szolgáló képzéseket és a foglalkoztatási lehetőségek bővítését, új munkahelyek teremtését szükséges megemlíteni, mint beavatkozási területeket.
- A mélyszegénységben, kiemelten a szegregált területen élők társadalmi befogadásának/integrációjának megalapozása, amely a többségi társadalomba történő befogadás erősítése és a romákkal foglalkozó szakember foglalkoztatása révén valósulhat meg.
- Közösségfejlesztés mind a társadalmi-, gazdasági-, civil szféra tekintetében közösségi célú létesítmények és terek fejlesztésével, valamint a kulturális, szabadidős és közösségi szolgáltatások biztosítása

Nemzetközi projektek Akció Terveinek kapcsolódási pontjai

URBACT OP-ACT nemzetközi projekt Helyi Akció Terve

Jelen dokumentum a városban működő Helyi Támogató Csoport munkájának eredménye, amelynek elsődleges célja a város korábban elkezdett integrált fejlesztésének folytatása, a gazdaság megerősítésével a középpontban. A Helyi Akcióterv az OP-ACT URBACT II Európai Unió projekt részeként került kidolgozásra az alábbi területekre koncentrálni: városirányítás és finanszírozás, szociális és gazdasági integráció, életfeltételek, életminőség, területi versenyképesség.

A Helyi Akcióterv egy élő dokumentum, rugalmasan módosítható és változtatható, reagálva új lehetőségekre, vagy éppen a program környezetében bekövetkező jelentős változásokra. Számos egyeztetés eredményeként jött létre, mely egyeztetések elsősorban a helyi szereplőket (önkormányzat, non-profit szervezetek, vállalkozások, intézmények képviselői) és külső támogató szakmai szereplőket tömörítő Helyi Támogató Csoport (HTCS) keretében zajlottak. Az Akcióterv készítése során Nagyálló támaszkodott a projekt keretében lezajló nemzetközi workshopok tapasztalataira és a partnervárosokból származó jó gyakorlatokra. Noha Nagyálló dinamikus fejlődésen ment keresztül az elmúlt évek során, aminek eredményeként megteremtődtek a fenntartható fejlődés legfontosabb feltételei, továbbra is vannak olyan területek, ahol javulásra van szükség.

A legfontosabb jelentkező kihívások közé sorolhatóak a korlátozott foglalkoztatási és jövedelemszerzési lehetőségek szűkössége, a kevésbé vonzó városi arculat, illetve a minőségi lakások hiánya, a vonzó helyi közösségek, kulturális és szabadidős létesítmények és programok hiánya, valamint a szociális problémák. Az Akció Terv fontosnak tartja annak megemléztetését, hogy a városfejlesztési problémák, kihívások kezelésének hagyományos módjai egyre kevésbé képesek megfelelő választ adni abban az új helyzetben, amelybe a városok növekvő része került az utóbbi időben. A konkrét megoldások keresése helyett a városoknak folyamatosan és rugalmasan kell alkalmazkodniuk a változó környezethez és kihívásokhoz, miközben szem előtt tartanak néhány fontos alapelveket, melyek orientálják döntéseiket. Az OP-AKT dokumentum stratégiájának középpontjában az a célkitűzés áll, hogy váljon Nagykovács egy élhető, vonzó kisvárossá. Ezért szükséges biztosítani és elősegíteni:

- a versenyképes helyi gazdasági, minőségi munkahelyeket a helyi emberek számára
- élettel teli városi terek létrehozását és aktív helyi közösségek megalakulását
- rászorulókat integrálását a helyi társadalomba

Minden egyes prioritás keretében néhány konkrét beavatkozási terület került meghatározásra:

1. Gazdaság és foglalkoztatás

- befektetés ösztönzés: új vállalkozások vonzása a településre, elsősorban az új ipari park területére.
- szociális szövetkezet: egy helyi szociális szövetkezet létrehozása és működtetése, amely összefogja a mezőgazdasági termelőket, koordinálja a termelést, feldolgozást, csomagolást, márkázást és értékesítést. Ezen kívül termelési tevékenységet végez az Önkormányzat saját területein.

2. Vonzó városi terek

- kreatív, érdekes közösségi terek kialakítása: az elmúlt évek beruházási projektjeinek köszönhetően a város megjelenése jelentősen javult. Van azonban még számos olyan terület, ahol további újításokra van szükség. A város alacsony költségvetésű, kreatív közösségi tér fejlesztési projektek megtervezésére és megvalósítására törekszik kiemelt hangsúlyt fektetve a környezetbarát közlekedés ösztönzésére, feltételeinek javítására.
- klímabarát lakások: a lakásfejlesztések ösztönzése érdekében meg kell vizsgálni a lehetőségét olyan lakóterületek kialakításának, ahol fiatal családok vonzó környezetben juthatnak megfizethető és alacsony költséggel üzemeltethető, főleg helyi építőanyagokat felhasználó lakáshoz.

3. Közösségek és kultúra

- egyedi kulturális programok: a fiatal, képzett emberek megtartása érdekében színes kulturális életet szükséges kialakítani, amelyek a városi tereket használják, és amelyek keretében művész és közönség közelebb kerülhet egymáshoz.
- minőségi feltételek szabadidős és sport tevékenységekhez: a meglévő infrastruktúrára támaszkodva a város olyan környezet kialakítására törekszik, amelyek kedvező feltételeket teremtenek a szabadidős és sporttevékenységekhez mind a helyi lakosok, mind a környező települések lakosai, mind pedig a városba látogatók számára.

4. Társadalmi befogadás

- szociális foglalkoztatás: a hátrányos helyzetű emberek integrációjának segítése és helyzetének javítása érdekében kiemelt fontosságú, hogy ezek az emberek munkajövedelemhez jussanak. Ennek érdekében meg kell teremteni a fenntartható módon működtethető (elsősorban átmeneti jellegű) szociális foglalkoztatás feltételeit, a településen ki kell alakítani a szociális gazdaság alapjait.
- roma integráció: a városban a roma népesség aránya meghaladja a 10 százalékot, akik közül sokan lakhatási, foglalkoztatási, képzési, stb. problémákkal néznek szembe. A város egy külön akciótervet dolgozott ki a roma integráció elősegítése érdekében.

5. Település marketing

- város márka kiépítése: noha Nagykovács jelentős fejlődésen ment keresztül az elmúlt években, a városon kívül nagyon keveset tudnak a bekövetkezett pozitív változásokról.
- helyi termékek márkázása: a szociális szövetkezet (amely egyszerre szolgál gazdaságfejlesztési és szociális célokat) számos jó minőségű (elsősorban mezőgazdasági) terméket állít elő. Ezek egy része a helyi

intézményekben kerül felhasználásra, de a szomszédos Nyíregyházán is értékesítik. A marketing tevékenység egyik fontos célja egy erős helyi termék márka megteremtése.

- online promóció: Nagykálló aktívan kezdte használni az online csatornákat és a közösségi hálózatokat a város márkázásában és marketingjében. A város összehangolt kommunikációs stratégiát alakít ki, amely elsősorban online csatornákra épít, és amely elsődlegesen a város és a helyi termékek promócióját célozza.¹⁹

URBACT ROMA-NET nemzetközi projekt Helyi Akció Terve

Jelen dokumentum a városban működő Helyi Támogató Csoport munkájának eredménye, amelynek célja a városban élő cigányság helyzetének javítása, problémáinak kezelése, fokozatos integrációjuk biztosítása. A Helyi Akcióterv a Roma-Net URBACT II Európai Unió projekt részeként került kidolgozásra. A Helyi Akcióterv egy élő dokumentum, rugalmasan módosítható és változtatható, reagálva új lehetőségekre, vagy éppen a program környezetében bekövetkező jelentős változásokra. Az Akcióterv számos egyeztetés eredményeként jött létre, mely egyeztetések elsősorban a helyi szereplőket (önkormányzat, non-profit szervezetek, RNÖ, vállalkozások, intézmények képviselői) és külső támogató szakmai szereplőket tömörítő Helyi Támogató Csoport (HTCS) keretében zajlottak. Az Akcióterv készítése során a város támaszkodott a projekt keretében lezajló nemzetközi workshopok tapasztalataira és a partnervárosokból származó jó gyakorlatokra.

A dokumentum átfogó céljaként a helyi társadalomba fokozatosan integrálódó roma népesség fogalmazódott meg, amely mellett konkrét célkitűzések is szerepelnek az Akció Tervben:

- megfelelő lakhatási körülmények biztosítása valamennyi nagykállói polgár részére
- a roma népesség aktivitási rátájának növelése fokozatos munkaerő-piaci integráció révén
- a roma nők körülményeinek, életminőségének javítása
- esélyegyenlőség biztosítása a roma gyerekek számára célzott támogatóprogramokon keresztül
- a teljes lakosság aktív bevonása az integrációs folyamatba

A fenti célok elérése érdekében kialakított stratégia négy fő pillérre támaszkodik, két fázisra osztható és központi eleme a fokozatosság. Tekintettel a probléma összetettségére, a stratégia fő célja sokkal inkább egy hosszútávon fenntartható megoldás kialakítása, mintsem egy egyszeri program megvalósítása. A különböző szereplők motivációjának megteremtése és az elkötelezettségük fenntartása érdekében szükség van olyan akciókra is, amelyek már rövidtávon érzékelhető eredményekkel járnak. Ezért javasolt egy kétfázisú megközelítés. A négy pillér egyformán lényeges a romák helyi társadalomba történő integrálása érdekében:

- Lakhatás: minden embernek - így a roma közösség tagjainak is - joga van a megfelelő lakhatási körülményekhez (megfizethető, jó minőségű lakások)
- Foglalkoztatás: megfelelő szintű, munkából származó jövedelem nélkül a sikeres és fenntartható integráció nem elképzelhető
- A családokat - konkrétan a nőket és gyerekeket - aktívan be kell vonni és támogatni kell számos területen annak érdekében, hogy elfogadják és segítsék a változási folyamatot
- Integráció támogatása: a kísérő intézkedések (kulturális, oktatási, kommunikációs) szükségesek az integráció biztosítása érdekében

Az Akció Tervben leírt stratégiai javaslatok az alábbi tervezett beavatkozásokban realizálódnak:

A megfelelő lakhatási feltételek biztosítása érdekében egy fenntartható modell kialakítása szükséges, amelynek középpontjában a rossz lakhatási körülmények fokozatos felszámolása áll. A gyors integráció kikényszerítése helyett az érintett családok (többsége) első lépésként szociális bérlakásba költöznek, majd pedig bizonyos idő elteltével, amikor: a) felkészültek a váltásra, b) képesek finanszírozni a saját lakás megszerzését és fenntartását, költöznek saját lakásba. Természetesen lehetnek olyan családok, amelyek kihagyják a szociális bérlakás fázist és első lépésben jó minőségű saját lakásba költöznek. Az érintett

¹⁹

családok mindkét esetben testre szabott mentorálásban és a segítségnyújtás egyéb formáiban is részesülnek a folyamat részeként.

A foglalkoztatás terén hasonló megközelítésre van szükség, melynek segítségével a roma lakosság (és a nem roma tartós munkanélküliek) fokozatosan visszavezethetőek a munkaerőpiacra. A javasolt modell a következő elemekből áll:

- Saját kerttel rendelkező családok támogatásban (szerszámok, vetőmagok, képzés, mentorálás) részesülnek annak érdekében, hogy kertjükben önellátási céllal termeljenek. Segítséget kapnak továbbá a megtermelt élelmiszerek otthoni feldolgozásához, tartósításához hagyományos eljárások alkalmazásával. Így az élelmiszerek költsége jelentősen csökkenthető, miközben a minősége javul; ezen túlmenően a programban résztvevők elkezdnek rendszeresen dolgozni, de még a hagyományos munkahelyen jellemző szigorú kööttségek nélkül.
- Az önkormányzat helyi szociális szövetkezetet vagy szociális vállalkozást hoz létre. A települési munkanélküliek ebben a közegben védett körülmények között kezdenek el dolgozni, miközben mentorálásban, támogatásban részesülnek. A védett körülmények között történő tapasztalatszerzést, felkészülést követően legalább egy részük alkalmassá válhat a nyílt munkaerőpiacon történő megmérettetésre.

A problémák integrált módon történő kezelése érdekében a lakhatási és foglalkoztatási célú intézkedések mellett fontos szerepet kap a családtagok (többnyire anyák és gyerekek) aktív bevonása, segítése egyénre szabott segítségnyújtással, valamint kulturális, szabadidős tevékenységek biztosításával a szegény családok gyermekei számára és tehetséggondozási program nyújtása szegény sorsú / roma gyerekeknek. A lakhatás, foglalkoztatás és a családok, oktatás kérdéseinek kezelése mellett hangsúlyt kell fektetni az integrációs folyamat kevésbé kézzelfogható elemeinek erősítésére is. Erre vonatkozóan olyan területekre szükséges koncentrálni, mint a befogadás erősítése a többségi társadalomban és a romákkal foglalkozó szakemberek felkészítése.²⁰

Közoktatási esélyegyenlőségi intézkedés terv kapcsolódási pontjai

Nagykálló Város Közoktatási Esélyegyenlőségi Intézkedési Tervének alapvető célja, hogy biztosítsa a településen a szegregációmentesség és az egyenlő bánásmód elvének teljes körű érvényesülését. A közoktatási szolgáltatásokhoz való hozzáférés egyenlőségének biztosításán túl célul tűzi ki az esélyteremtést támogató lépések, szolgáltatások megvalósítását a településen élő hátrányos helyzetű gyermekek hátrányainak kompenzálása és esélyegyenlőségének előmozdítása érdekében.

Az Esélyegyenlőségi Intézkedési Terv prioritásai:

- az intézményeken belüli szegregációs oktatásszervezési gyakorlat megszüntetése
- teljes körű beövodáztatás feltételeinek megteremtése
- HHH-tanulók iskolai sikerességének javítása
- oktatás szakmai és infrastrukturális színvonalának emelése az eljárók számának csökkentése érdekében

A fent leírtakra vonatkozóan különböző célkitűzések fogalmazódtak meg. Rövidtávon (egy éven belül) Nagykálló a dokumentumban foglaltak kapcsán el kívánja érni, hogy pontosan lássa az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák mértékét és mélységét, és hozzákezdjen a hátrányokból fakadó különbségek csökkentéséhez, megszüntesse az intézményen belüli, illetve intézmények közötti szegregációs oktatásszervezési gyakorlatot, a jogszabályi előírásokhoz igazítsuk a város közoktatását. A helyzetelemzésben beazonosított problématerületek súlyosságát tekintve egy éven belül elérendő eredménynek számít a HHH-s gyerekek pontos felmérése, beazonosítása, illetve az óvodai és középiskolai IPR program beindítása, továbbá mentorprogram beindítása az integrált oktatás támogatására.

Középtávon (három éven belül) szorosabb együttműködés megvalósítása a cél a szülőkkel, civilekkel, cigány szervezetekkel, a szociális ellátó rendszerrel, rendészeti szervekkel, amely mellett a lemorzsolódás, továbbtanulás eredményességi mutatóinak javulása is lényeges elérési terület. Végül a gyermekek nyomon követésének megvalósulása jelentős elem középtávon.

²⁰

Hosszú távon (hat éven belül) célként fogalmazódott meg a lemorzsolódás, továbbtanulás eredményességi mutatóinak javulása a HHH tanulók körében, valamint a hátránykompenzálás komplex kezelése érdekében horizontális együttműködés kialakítása az egyes szektorok szakemberei között és oktatási intézményen kívüli támogató rendszerek működtetése városi szinten a hátránykompenzálás érdekében. Nagykálló Város Képviselő-testülete a Közoktatási Esélyegyenlőségi Intézkedési Tervet 62/2009. (II. 19.) Kt. számú határozatával fogadta el.

Nagykálló Város Ifjúságpolitikai koncepciójának kapcsolódási pontjai

A koncepció megalkotói figyelembe vették Nagykálló jövőjét, lehetőségeit és lehetséges erőforrásait, amely során arra a következtetésre jutottak, hogy e tényezők alakulásának fontos mozgatórugói az itt élő, tanuló, dolgozó fiatalok. Hiszen a város és maguk a fiatalok jövőjére kiemelt hatással van és lesz, hogyan látják a települést, mennyire tartják élehető, kezdeményezéseiket támogató helynek, amely családalapításra, letelepedésre is alkalmas, befolyásolja-e döntésüket abban, hogy itt maradnak, vagy elvándorolnak, tanulmányaik után visszatérnek, vagy elmaradnak, gyermekeiket marasztalják vagy jobb élet reményében távozásra bátorítják.

Ebből kifolyólag az önkormányzat ifjúságpolitikai koncepciójában azokat a célokat, feladatokat, cselekvéseket foglalta össze, amelyeket a fiatal korosztály érdekében, velük együttműködve kíván elérni, illetve megvalósítani. A koncepció az alábbi megállapítások szerint körvonalazódott:

- a városban több kezdeményezés sem hozta meg azt az eredményt, mely kielégítő mértékben teremtette volna meg a településen élő fiatalok értelmiség igényei és a számukra létrehozott szolgáltatások közötti egyensúlyt
- még nem sikerült létrehozni olyan párbeszédrendszert, mely a fiatalok számára a közéletbe való bekapcsolódást eredményezte volna (érdeklteté tevés, véleménynyilvánításra ösztönzés, a várost érintő kérdésekben problémafelvetésre, ötletek, gondolatok megosztására lehetőség biztosítása)
- ifjúsági referens közvetítése, egy fiatalokból álló, és fiatalokért működő szervezet létrehozása
- szórakozás lehetőségének biztosítása és szabadidős tevékenységek megvalósítása, melynek szabályrendszere lehetőséget teremt a kulturált viselkedés és az egészségügyi szempontok figyelembe vételére (drog teszt alkalmazása, dohányzásmentes helyiség)

Nagykálló Város Önkormányzata részéről számos általános, specifikus és hosszú távú cél megfogalmazódott, amelyek meghatározó szereppel bírtak jelen dokumentumban foglaltakra vonatkozóan. Általános célként szükséges tekinteni a fiatalok emberi-, állampolgári-, gyermek- és tanulói jogokkal és kötelességekkel történő megismertetését, illetve a diák- és civil szervezetek érdekérvényesítő képességének növelését és a felnövekvő generációk társadalmi beilleszkedésének segítését. Emellett alapvető célkitűzésként jelent meg a fiatal korosztályok egészséges személyiség-fejlődésének, közösségeik működési feltételeinek biztosítása, a pozitív jellegű életvezetés megalapozása és fejlesztése, továbbá a lakáshoz és munkához jutás lehetőségeinek elősegítése. Mindezen elképzelések eredményeként hosszútávon egy élhető és a fiatalok számára vonzó életkörülményeket nyújtó várossá válhat a település, amely Nagykálló népességmegtartó erejét is növelheti. Ezért a tervek realizálódása érdekében nélkülözhetetlen a fiatalok aktív részvételéhez szükséges feltételrendszer megteremtése, kezdeményezéseinek támogatása és oktatási, képzési, munkavállalási, egészségügyi, szabadidős lehetőségeinek bővítése.

Az ifjúsági koncepció cselekvési terve számos aspektusra irányul, amelyek az alábbiak: 1. a fiatalok neveléséhez kapcsolódó feladatok, mentálhigiénés és pszichológiai szakmai szolgáltatás biztosítása; 2. lehetőség az önkifejezésre, - megvalósításra, értékteremtés kialakítására fiatal korban; 3. a közösségi munka, az együttműködés, az empátia, a kölcsönös elfogadás előtérbe helyezése; 4. kulturális és műveltségi igény kialakítása; 5. rendszeres testmozgás és az egészséges életmód kialakítása²¹

Településrendezési Terv kapcsolódási pontjai

A rendelet hatálya Nagykálló Város teljes igazgatási területére kiterjed, amelyen belül építési tevékenységet folytatni, arra hatósági engedélyt adni, telket kialakítani, kötelezést előírni csak az épített környezet alakításáról és védelméről szóló Étv, valamint az e törvény módosításáról szóló 1999. évi CXV. törvény, és a törvény alapján meghatározott OTÉK előírásai, valamint jelen Helyi Építési Szabályzat együttes figyelembevételével szabad.

Gazdasági Program kapcsolódási pontjai

Nagykálló város gazdasági programjának megalkotásakor fontos volt meghatározni azon stratégiai adottságokat, amelyek alapját, kiindulópontját jelentették a gazdaságfejlesztés irányainak:

1. Az életminőség javítása, mely magában foglalja az egészséget, a teljes testi, lelki és szociális jólétet, s ehhez kapcsolódóan az anyagi jólétet, a demokratikus jogokat, a biztonságot, fontos elemét képezi a Gazdasági Programnak.
2. Emellett a minden gyermek fontos, közoktatás Nagykállóban szintén jelentős részt képvisel, amelynek célja összhangban az Európai Unió meghirdetett stratégiájával - a versenyképesség erősítése, a munkaerő-piaci változások követése.
3. Kiemelt feladat az esélykülönbségek csökkentése, a hátrányos helyzetű gyermekek felzárkóztatása, az intézmények felújítása, fejlesztése, illetve a testnevelés a közoktatási intézményekben és a sport népszerűsítése, valamint az infrastruktúrafejlesztés.
4. Nagykálló Gazdasági Programja figyelmet fordít a tisztább, rendezettebb környezet kialakítására és a színes, színvonalas kulturális életre, továbbá a hagyományok megőrzésére, értékközvetítésre és – teremtésre.
5. Az előzőeken kívül az önkormányzat céljait a városban tevékenykedő civil szervezetekkel szorosan együttműködve valósíthatja meg. A továbbfejlődés fontos feltétele e közös munka folytatása, ezért segíti a helyi civil társadalom tevékenységét, a közösségek életét. A nonprofit szervezetek pályázat útján kaphatnak támogatást. Egyes szervezetek szolgáltatási szerződés keretében vesznek részt az önkormányzati feladatok ellátásában. A civil szervezetek mellett a hivatalosan nem bejegyzett társaságok, klubok, műhelyek, asztaltársaságok, baráti körök, diákönkormányzatok is fontos, értékteremtő szerepet töltenek be a helyi közéletben.
6. A város fejlesztése is lényeges eleme a programnak, amely összehangolt tervek, koncepciók szerint kell, hogy történjen. A fejlődés eredményeként 2005. évtől Nagykálló a legdinamikusabban fejlődő települések közé tartozik. Célként fogalmazódott meg, hogy a városi polgárok érdekeinek szem előtt tartása mellett biztosítani szükséges a dinamikus fejlődés feltételeit, megőrizve ezen belül a természetes és az épített környezet értékeit.
7. A helyi rendvédelmi feladatok hatékonyabb ellátásának támogatása céljából a helyi rend- és katasztrófavédelmi szervekkel az eddigi eredményes együttműködés fenntartása indokolt. Az elmúlt időszakban előforduló természeti katasztrófa-helyzetek, viharok, valamint az egyéb közbiztonsági feladatok még hangsúlyosabbá teszik az együttműködés folytatásának fontosságát mind a rendőrséggel, mind a polgárőrséggel, tűzoltósággal. A klasszikus civil kezdeményezés eredményeként létrehozott polgárőrség intézménye napjainkra részévé vált a bűnmegelőzés és a közbiztonság javítása érdekében folytatott küzdelemnek. A polgárőrök munkája az elmúlt években hozzájárult a városi lakosok biztonságának megteremtéséhez, a helyi közrend, közbiztonság fenntartásához.
8. A szolgáltató hivatal: a polgármesteri hivatal ügyfél-centrikus munkáját hozzáértéssel, az önkormányzat és a polgárok érdekeit szem előtt tartva végzi. A város törekedett a minőségi szemlélet, a szolgáltató jelleg, az ügyintézés színvonalának növelésére, ezért meg kívánja teremteni az elektronikus ügyintézés alapjait, az interaktív ügyintézés feltételeit. A hivatal dolgozói felkészültek, munkájukat az ügyfelek iránti empátiával végzik.
9. A munkahelyteremtés, foglalkozás elősegítése érdekében a Megyei Munkaügyi Központ nagykállói kirendeltségével szorosan együttműködve törekszik arra az Önkormányzat, hogy esélyt biztosítson a munkanélküli lakosok továbbképzési lehetőségeinek a bővítésére.

10. Az ellátások színvonalának megőrzése mellett Nagykovács folyamatosan keresi a méretgazdaságosság, költséghatékonyság javítása érdekében végrehajtható lépéseket. Az önkormányzat kötelező és önként vállalt feladatait lehetőségeihez mérten megfelelő minőségben látja el. Intézményeinek felújítását, fejlesztését biztosítja a gazdasági lehetőségei függvényében.

Lakáskonceptió kapcsolódási pontjai

Az önkormányzati lakásgazdálkodást illetően az alábbi lényeges következtetések vonhatók le, amelyek részét képezik a koncepciónak:

- az önkormányzati bérlakás-állomány jelentős mértékben csökkent, a megmaradt lakások bérbeadás útján hasznosítottak
- a megmaradt lakóépületek felújítást igényelnek, a szükséglakásokat a bent lakók teljesen lelakták
- a bérlők többsége jövedelmi, vagyoni helyzete miatt a bérlakásból történő tovább lépésre, önerős lakásmegoldásra nem képes
- a városban az utóbbi több mint tíz évben önkormányzati beruházásban bérlakás nem épült, a bérlakás-állományvásárlás útján sem bővült
- szervezett formában értékesítés céljára az utóbbi tíz évben lakás nem épült
- lakás mobilitás hiányában a meglévő lakásokkal krízishelyzeteket, az átmeneti és tartósabb szociális jellegű lakásigényeket nem lehet megoldani
- a fiatal családok, pályakezdő szakemberek számára szintén a bérlakások hiánya miatt, illetve a meglévő mobilitás hiányában nem biztosított a bérlakásban történő lakhatásuk az önálló lakásuk megszerzéséig

A fenti felsorolás mutatja az Önkormányzat lakásgazdálkodásba történő beavatkozási lehetőségeit:

1. az önkormányzati bérlakás gazdálkodásra, a bérlakás állomány növelésére, a fiatalok első lakáshoz juttatásának segítésére, pályakezdő szakemberek letelepítésére, a szociális lakhatási körülmények megteremtésére irányuló intézkedések
2. a bérlakásépítés, a szervezett formában értékesítés céljára történő lakásépítés, az önkormányzati telekkínálat bővítésére alkalmas területek bemutatása a másik jelentős beavatkozási terület
3. az önkormányzati tulajdonban lévő, komfortos lakásállomány megtartása a lakásprivatizáció lezárásával, a lakásállomány további csökkenésének megállítása, illetve az önkormányzati intézményeknél közszolgálati feladatokat ellátását elősegítő lakások megtartása, ezen lakások kezelésének egységesítése

Közfoglalkoztatási terv kapcsolódási pontjai

A közfoglalkoztatási terv elkészítésének célja a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló törvény (1993. évi III. tv.) rendelkezései szerinti kötelezettségből származik, amely meghatározza a településnek a saját adottságaihoz igazodó, foglalkoztatási lehetőségeinek megfelelő program elkészítését. Napjaink egyik legégetőbb problémája a tartós munkanélküliség, amely jelentős részben a gazdasági szektorok átalakulásának, a gyorsan változó munkaerő-piaci viszonyoknak a következménye. A szakképzetlen munkavállalók, továbbá a gazdaság által nem keresett szakképzettséggel rendelkezők kiszorultak a munkaerőpiacról, és egyre jelentősebb arányban válnak a segélyezési rendszer alanyaivá.

Ezért a Tervben célként fogalmazódott meg, hogy a munkára képes, tartósan munkanélküli személyek a korábbiaknál fokozottabb mértékben vegyenek részt valamely közfoglalkoztatási formában, annak érdekében, hogy rendszeres munkajövedelemhez jussanak. Az alacsony iskolai végzettségű munkavállalók számára ugyanis a nyílt munkaerőpiacra való visszakerülés első lépcsőjét a közfoglalkoztatásban való részvétel jelentheti. Azoknak a személyeknek, akik életkorukból, egészségi állapotukból, egyéni élethelyzetből adódóan nem tudnak munkát vállalni, továbbra is a rendszeres szociális segélyre lesznek jogosultak.

Az Esélyegyenlőségi Program készítése során a korábban készült stratégiákat, fejlesztési terveket, koncepciókat, programokat tekintettük át, és gondoskodtunk a programok közötti összhang

megteremtéséről. Tekintettel arra, hogy a koncepciók, tervek, programok és beszámolók jelentős mértékben tartalmazzák a jelenlegi programban tárgyalt célcsoportok bemutatását, helyzetük elemzését előfordul átfedés más programokban megjelenített adatokkal, elemzésekkel.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

- A hátrányos helyzetű csoportok munkaerő-piaci helyzetének javítása: az intézkedések elsősorban a rászoruló családok napi megélhetési gondjainak enyhítésére és kereseti lehetőségek biztosítására irányulnak, de a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok, sok esetben roma családok esélyegyenlőségének hosszú távú javításához, a társadalmi hátrányaikat megalapozó és generációkon át újratermelő okok felszámolásához (oktatás, lakáshelyzet megoldása, munkahelyteremtés) kevésbé járulnak hozzá. Az önkormányzat a foglalkoztatási helyzet javítása érdekében együttműködik a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal Nagykállói Járási Hivatalának Munkaügyi Kirendeltségével.
- A helyi szemléletet megváltoztató programok támogatása, segítése: a város lakossága számára, olyan ismertető anyagok készítésének, lakossági tájékoztató fórumok, valamint más típusú programok, rendezvények támogatása, segítése, melyek előmozdíthatják a helyi esélyegyenlőségi program célcsoport tagjainak kedvezőbb társadalmi integrációját és szemléletváltást eredményezhetnek a lakosság minden szegmensénél.
- A hátrányos helyzetű csoportoknak az információs társadalommal összefüggő egyes szolgáltatásaihoz való hozzáférés elősegítése: az Önkormányzat támogat minden információs társadalommal összefüggő egyes szolgáltatásokhoz kapcsolódó eszközbeszerzést szolgáló pályázatot. A célcsoport ez irányú képzését is elősegíti és mindenki számára elérhető információs pontok kialakítását, melyeken keresztül a szükséges eszközökkel nem rendelkező emberek a lakhelyükhöz minél közelebb hozzáférhetnek az internethez.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

A szegénység szempontjából legmeghatározóbb társadalmi jellemzők közé a munkaerő-piaci aktivitás mellett alacsony iskolai végzettség, a roma származás, a családok gyermekszáma, illetve a gyermekszegénység és a lakókörnyezet sorolható.

A 2001-ben végzett népszámlálás adatai szerint nemzetiségi hovatartozás alapján országosan 190 ezren vallották magukat cigánynak, míg a reprezentatív cigányvizsgálatok eredményei alapján a kutatók 1971-ben 320 ezer fő körülire, 1993-ban 468 ezer körülire, 2003-ban pedig mintegy 570 ezerre becsülték a romák számát. Ez az ország teljes népességéhez viszonyítva közel 5,5 %-os arányt jelentett. A 2003-asnál frissebb kutatási adatok egyelőre nem állnak rendelkezésünkre. Kutatói becslések a romák számát 2010-es évekre 650–750 ezer közé teszik. A roma lakosság életkori összetétele lényegesen fiatalabb népességet mutat, mint a nem roma népességé.

A 2011-es népszámlálási adatok alapján Nagykállóban a lakosság 3,91 %-a vallotta magát cigány (románi, beás) nemzetiségűnek.

Nagykálló város lakásállománya 2002-2006 közötti időszakban folyamatosan és egyre növekvő mértékben emelkedett. A lakásállomány bővülése főként családi házak építésével jelentkezett. Az elmúlt időszakban épített lakások jellemző mérete kisvárosi, kertvárosi jellemzőket mutat. Az 1997 és 2006 között épített 288 db lakásból 145 db két és fél, vagy háromszobás. Tendenciáját tekintve 1997-től 1999-ig az 1,5-2 és a 2,5-3 szobás lakások építése dominált. Ezt követően 2005-ig az egyes lakástípusok aránya váltakozó mértékű volt. Ebben az időintervallumban a 2,5-3 szobás lakások építése fordítottan arányos kapcsolatot mutat a kisebb és nagyobb lakások arányával. A legutolsó években a több szobás lakások arányának visszaesése tapasztalható, ugyanakkor egyre nagyobb az igény a kisebb (1,5-2 szobás), illetve az egyszobás lakásokra. Ez utóbbiak építése még így is elhanyagolható mértéke képvisel.

A település életminőségének egyik nagyon fontos eleme a jövedelmi viszonyok, a kereseti lehetőségek alakulása. A jövedelmekre, átlagkeresetre vonatkozó adatok települési szinten nem állnak rendelkezésre, így az elemzés kistérségi összehasonlításra támaszkodik. Az egy állandó lakosra jutó személyi jövedelemadó-alapot képező jövedelem nagyságát tekintve a megyei kistérségek rangsorában 2005. évi adatok alapján a Nagykállói kistérség csupán a 7. helyen áll a megyében, átlagosan 321.167 Ft egy állandó lakosra jutó személyi jövedelemadó alapot képező jövedelemmel.

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ft.) és a Möt-v-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni. Szeretnénk kitérni néhány program megvalósítására, helyi jellemzők leírására, valamint a szegregátumok bemutatására és következtetések levonására, problémák beazonosítására.

Általánosságban elmondható, hogy az elmúlt időszakban a jövedelem szerkezetében jelentős változások következtek be, mivel a munkából származó jövedelmek aránya fokozatosan csökkent, a társadalmi juttatások és egyéb forrásból származó jövedelmeké emelkedett a településen. A mélyszegénységben élő családok bevételeit a rászorultság alapú segélyek, családi pótlék, álláskeresési járadék, rendszeres szociális segély, esetleg feketemunka képezi. A pénzbeli szociális ellátásért folyamodó, a fizetési kötelezettségek megtagadása mellett a legbiztosabb megélhetést az úgynevezett feketegazdaságban való elhelyezkedés jelenti. Két tevékenység dominál, az egyik a bérmunka, ami többnyire napszámos munkát, építkezésen segédmunkát jelent, a másik a mezőgazdasági munka (dohánytörés, almaszedés, paprikaszedés), illetve ide tartozik, pl. a természetes javak (gomba, makk) szedése, összegyűjtése. Az elmúlt évtizedben tudatos „túlélési” jövedelemszerzési stratégia a romák számára a gyermekszületések számának növelése. A legbiztosabb jövedelemforrást a családi alapú rendszeres szociális segélyek és támogatások képezik (családi pótlék, GYES).

Az előzőekben említettek kapcsán a helyi esélyegyenlőségi program éppen abban segíthet, hogy megmutassa milyen eszközök egymásra építésével lehetséges valódi eredményeket elérni akár anélkül, hogy arra jelentős külön forrást biztosítanak. Ezért az Önkormányzatnak esélyegyenlőségi programja tervezésekor ügyelnie kell arra, hogy miként javítsa célprogramokkal történő integrálásuk révén a romák lakhatási, oktatási, szociális és egészségügyi helyzetét, ugyanakkor figyelembe kell vennie, hogy olyan beavatkozások is szükségesek, amelyek megoldhatják a romák kirekesztettségét is.

A fent leírtak mellett nem lehet figyelmen kívül hagyni a munkaképes korú fiatalok foglalkoztatási helyzetét, hiszen közösségi aktivizálásuk az önkormányzat és a helyi lakosság érdeke a társadalmi-közéleti problémák megoldásában, valamint a városi és közösségi élet szervezésében, amelyet erősít eltérő látásmódjuk, megközelítésük is. Az ifjúság munkaerő-piaci integrációját és a közösségbe történő bevonásuk erősítését célozzák a helyben és térségben megvalósuló foglalkoztatási programok, amelyek segítséget kívánnak nyújtani a települések számára a fiatalok lakossággal kapcsolatos kihívásokat illetően. E programok a diákmunka és a pályakezdő projektek.

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek száma, aránya

A településen foglalkoztatottak és munkanélküliek számára vonatkozó adatok arra mutatnak rá, hogy a teljes lakónépességhez képest milyen arányú a nyilvántartott foglalkoztatottak, munkanélküliek és tartós munkanélküliek aránya, számuk változása.

3.2.2. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma korcsoportok szerint							
Regisztrált munkanélküliek/ nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Fő összesen	2012	2013	2014	2015	2016	2017
		1 205	1 051	919	717	682	438
20 év alatti (TS 1002)	Fő	22	24	29	28	26	19
	%	1,8%	2,3%	3,2%	3,9%	3,8%	4,3%
20-24 év (TS 1003)	Fő	199	162	138	120	87	52
	%	16,5%	15,4%	15,0%	16,7%	12,8%	11,9%
25-29 év (TS 1004)	Fő	156	133	112	92	89	63
	%	12,9%	12,7%	12,2%	12,8%	13,0%	14,4%
30-34 év (TS 1005)	Fő	162	125	103	80	68	41
	%	13,4%	11,9%	11,2%	11,2%	10,0%	9,4%
35-39 év (TS 1006)	Fő	181	160	134	99	92	59
	%	15,0%	15,2%	14,6%	13,8%	13,5%	13,5%
40-44 év (TS 1007)	Fő	123	122	114	77	92	57
	%	10,2%	11,6%	12,4%	10,7%	13,5%	13,0%
45-49 év (TS 1008)	Fő	110	103	94	69	74	40
	%	9,1%	9,8%	10,2%	9,6%	10,9%	9,1%
50-54 év (TS 1009)	Fő	113	93	83	57	54	33
	%	9,4%	8,8%	9,0%	7,9%	7,9%	7,5%
55-59 év (TS 1010)	Fő	118	102	81	61	60	38
	%	9,8%	9,7%	8,8%	8,5%	8,8%	8,7%
59 év feletti (TS 1011)	Fő	21	27	31	34	40	36
	%	1,7%	2,6%	3,4%	4,7%	5,9%	8,2%
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal							

3.2.2. táblázat adatai rámutatnak arra az egyes korosztályokat tekintve, hogy szükségesek a beavatkozások.

3.2.3. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma és aránya nemek szerint

Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 1501)	180 napon túli nyilvántartott álláskeresők száma nemek szerint			Nők és férfiak aránya, a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül	
		Férfi	Nő	Összesen	Férfiak	Nők
2012	32,43	300	395	695	43,2%	56,8%
2013	39,51	261,00%	271,00%	532	0,5%	0,5%
2014	34,46	206	187	393	52,4%	47,6%
2015	30,38	137	132	269	50,9%	49,1%
2016	25,8	150	149	299	50,2%	49,8%
2017	27,31	112	86	198	56,6%	43,4%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága

3.2.6. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma iskolai végzettség szerint

Év	Regisztrált munkanélküliek /nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség (TS 0901)		Általános iskolai végzettség (TS 0902)		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség (TS 0903)	
		Fő	%	Fő	%	Fő	%
2012	1 204	17,2	1,4%	58	4,8%	397,75	33,0%
2013	1 049	14,3	1,4%	52	5,0%	357,5	34,1%
2014	917	12,41	1,4%	52,75	5,8%	324,75	35,4%
2015	715	9,43	1,3%	30,5	4,3%	240,25	33,6%
2016	680	9,26	1,4%	41,75	6,1%	232,25	34,2%
2017	525	NA	#ÉRTÉK!	35	6,7%	159,25	30,3%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A 3.2.6. számú adattáblából kitűnik a regisztrált munkanélküliek végzettség szerinti megoszlása, amely fontos szempont lesz a helyi képzési programok tervezésekor, hiszen látjuk, milyen végzettségű csoportoknak kell e programokat létrehozni. A nyilvántartott álláskeresők jelentős arányát a 8 általánosnál magasabb iskolai végzettségűek teszik ki, azonban jelentős számot képviselnek a 8 általános végzettséggel rendelkezők is. A táblázatból kivehető, hogy nemcsak az alacsony iskolázottság lehet a fő probléma, hanem a munkahelyek számának hiánya.

3.2.7. számú táblázat - Felnőttoktatásban résztvevők

Év	Általános iskolai felnőttoktatásban tanulók száma (TS 3401)	8. évfolyamot eredményesen befejezte a felnőttoktatásban (TS 3301)	
	Fő	Fő	%
2012	0	0	#ZÉRÓOSZTÓ!
2013	0	0	#ZÉRÓOSZTÓ!
2014	0	0	#ZÉRÓOSZTÓ!
2015	0	0	#ZÉRÓOSZTÓ!
2016	0	0	#ZÉRÓOSZTÓ!
2017	0	0	#ZÉRÓOSZTÓ!

Forrás: TeIR, Területi Államháztartási és Közigazgatási Információs Szolgálat (TÁK)

3.2.8. számú táblázat - Felnőttoktatásban résztvevők száma középfokú iskolában

Év	Középfokú felnőttoktatásban résztvevők összesen	Szakiskolai felnőttoktatásban résztvevők száma (TS 3501)		Szakközépiskolai felnőttoktatásban résztvevők száma		Gimnáziumi felnőttoktatásban résztvevők		Középfokú tanulók száma a felnőttoktatásban (TS 3601)
	Fő	Fő	%	Fő	%	Fő	%	Fő
2012	#ÉRTÉK!	14	#ÉRTÉK!	0	#ÉRTÉK!	NA	#ÉRTÉK!	45
2013	#ÉRTÉK!	0	#ÉRTÉK!	0	#ÉRTÉK!	NA	#ÉRTÉK!	52
2014	#ÉRTÉK!	0	#ÉRTÉK!	0	#ÉRTÉK!	NA	#ÉRTÉK!	28
2015	#ÉRTÉK!	33	#ÉRTÉK!	0	#ÉRTÉK!	NA	#ÉRTÉK!	192
2016	#ÉRTÉK!	NA	#ÉRTÉK!	188	#ÉRTÉK!	NA	#ÉRTÉK!	NA
2017	#ÉRTÉK!	0	#ÉRTÉK!	159	#ÉRTÉK!	NA	#ÉRTÉK!	NA

c) közfoglalkoztatás

A munkanélküliség mind az állástalan személy, mind pedig a gazdaság és a társadalom szempontjából súlyos probléma, amely átmenetileg, vagy tartósan jövedelemhiányt okoz. A tartós munkanélküliség anyagi veszteséggel jár és elszegényedéshez, társadalmi kirekesztettséghez vezet. Szabolcs-Szatmár-Bereg Megye a munkanélküliség nagyságát tekintve szinte a rendszerváltás óta a legrosszabb helyzetű megyék közé tartozott. A közfoglalkoztatási program célja, hogy a munkára képes, tartósan munkanélküli személyek a korábbinál fokozottabb mértékben vegyenek részt valamely közfoglalkoztatási formában, hogy rendszeres munkajövedelemhez jussanak, és közelebb kerüljenek a munka világához. Napjaink egyik legégetőbb problémája a tartós munkanélküliség, amely jelentős részben a gazdasági szektorok átalakulásának, a gyorsan változó munkaerő-piaci viszonyoknak a következménye. A szakképzetlen munkavállalók, továbbá a gazdaság által már nem keresett szakképzettséggel rendelkezők kiszorulnak a munkaerő-piacról, és egyre jelentősebb arányban válnak a segélyezési rendszer alanyaivá. Az utóbbi években egyre több azon fiatalok száma, akik, egyáltalán nem találnak állást, így munkatapasztalatot sem tudnak szerezni.

Szociológiai kutatások bizonyítják, hogy a tartósan munkanélküli személy társas-társadalmi kapcsolatai beszűkülnek, önértékelése romlik, gyakran mentális problémákkal küzd. A munkanélküliség kezelésére

számos aktív és passzív eszköz áll rendelkezésre. A célja ezen eszközöknek, a munkanélküliség csökkentése, a káros hatások minimalizálása, a munkanélküli személyek aktivitásának növelése.

A Start-munkaprogram 8 órás és 6 órás foglalkoztatás forma keretében működik. A helyi önkormányzatoknak, civil szervezeteknek, társulásoknak és szociális szövetkezeteknek idén is lehetőségük nyílt munkavállalókat foglalkoztatni a Start-munkaprogram keretében. A közfoglalkoztatás feltételeit (végezhető tevékenységek, munkakörök és szereplők) továbbra is a 2011. évi CVI. törvény határozza meg.

A közfoglalkoztatási támogatások típusait és a támogatások igénybevételre vonatkozó szabályokat pedig a közfoglalkoztatásokhoz nyújtható támogatásokról szóló 375/2010. (XII. 31.) Korm. rendelet tartalmazza, amely szerint a munkaügyi kirendeltségen regisztrált álláskeresők – FHT-ban részesülő, álláskeresési vagy szociális ellátásra nem jogosult álláskeresők –, a megváltozott munkaképességű személyek ellátásairól szóló törvény szerinti rehabilitációs ellátásban részesülő személyek foglalkoztathatók.

d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői (pl. közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok stb.)

A foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének javítása érdekében a város helyben működő foglalkoztatási programjainak tekintetében fontos megemlíteni a közfoglalkoztatási programot, amelynek célja, hogy a munkára képes, tartósan munkanélküli személyek a korábbinál fokozottabb mértékben vegyenek részt valamely közfoglalkoztatási formában, hogy rendszeres munkajövedelemhez jussanak, és közelebb kerüljenek a munka világához. Napjaink egyik legégetőbb problémája a tartós munkanélküliség, amely jelentős részben a gazdasági szektorok átalakulásának, a gyorsan változó munkaerő-piaci viszonyoknak a következménye. A szakképzetlen munkavállalók, továbbá a gazdaság által már nem keresett szakképzettséggel rendelkezők kiszorulnak a munkaerő-piacról, és egyre jelentősebb arányban válnak a segélyezési rendszer alanyaivá. Az utóbbi években egyre több azon fiatalok száma, akik, egyáltalán nem találnak állást, így munkatapasztalatot sem tudnak szerezni.

Az előzőeken kívül a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének növelésében a város fiatal lakosságát illetően a „Nyári diákmunka”. A programindítás hosszú távú célja, hogy a diákok a későbbiek folyamán a versenyszférában helyezkedjenek el és ehhez hozzájárul a program keretében történő munkatapasztalat-szerzés. A program már diákkorban elő kívánja segíteni a fiatalok munkához jutását és ezzel a korai munkatapasztalat-szerzés mellett a jövedelemszerzés lehetőségét is biztosítja. A munkarévén szerzett korai sikerélmény elősegíti a későbbi munkaszocializációs folyamatot. A program továbbá lehetőséget kínál a diákok kötelező szakmai gyakorlatának teljesítésére is. A program két pillérrre épül: önkormányzati diákmunka, és a mezőgazdaság, a turizmus és a vendéglátás területén végzett munka. Az Önkormányzati diákmunka legfeljebb 2 hónap időtartamra, maximum napi 6 órás foglalkoztatás esetén támogatható. Itt a munkabér és a ténylegesen megfizetésre kerülő szociális hozzájárulási adó együttes összegének 100%-a kerül megtérítésre. A mezőgazdaság, a turizmus és a vendéglátás területén, a célcsoportba tartozó személyek munkaviszonyban történő alkalmazása esetén legfeljebb napi 8 órás foglalkoztatás támogatható. A munkabér és a hozzá kapcsolódó szociális hozzájárulási adó 75 %-a kerül megtérítésre legfeljebb 2 hónap időtartamra. A program forrását a Nemzeti Foglalkoztatási Alap adja.

e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük

Törvényi változással a korábban a városban és a helyi Általános Iskolán belül működő úgynevezett kiegészítő oktatás (iskola) megszűnt, ahol a szakemberek foglalkoztak az eltérő nevelést igénylő tanulókkal. Ennek keretében sok halmozottan hátrányos helyzetű (mélyszegénységben élő) gyereknek volt lehetősége részt venni. Az a személyes tapasztalat (főként a közösségi házban dolgozó munkatársak visszajelzései alapján), hogy azok a fiatalok, akik ebben a rendszerben tanultak magabiztosabbak és bátrabban indulnak akár továbbtanulni, munkát keresni.

Ezért a fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerő piacra való átmenetet támogathatja az HÍD program”, amely Nagykovácsiban is segítség lehet a gyerekek/tanulók számára. Hiszen az EU 2020 szerinti irányelveknek megfelelően a korai iskolaelhagyás arányát sikeresen mérsékelő oktatási formaként jelenik

meg a közoktatásban a Híd-programok szerinti képzés.²² A Köznevelési Hídprogramokat az iskolarendszerű szakképzés feladat-ellátási kötelezettje szervezi meg és működteti az általa fenntartott szakképző iskolában, az adott megyében legalább nyolc tanuló igénye esetén.

A Híd program elemei: a szakképző intézmények a lemorzsolódott vagy az iskolai kudarcok miatt lassabban haladó, de tanköteles korú vagy idősebb-általános iskolai végzettség nélküli-fiatalokat képeznek. Elsődleges cél a későbbi foglalkoztathatóság érdekében a szakképzésbe történő bekapcsolódás biztosítása, de legalább a munkavállalásra felkészítés a rész-szakképesítés megszerzésének lehetőségének biztosításával.

f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése (pl. felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok)

Felnőttképzések Nagykovácsiban elsősorban a Mátészalkai Szakképzési Centrum Kállay Rudolf Szakképző Iskolájában, szociális gondozó és ápoló, bádogos, kőműves, épület és szerkezetlakatos, hegesztő, pincér, szakács és női szabó képzések valamint a Mátészalkai SZC Budai Nagy Antal Technikum és Szakgimnáziumában pedagógia és családsegítő munkatárs, pénzügyi és számviteli ügyintéző, idegengazdálkodó, közszolgálati ügyintéző képzésekben valósul meg.

g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása

A foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének javítása érdekében a város helyben működő foglalkoztatási programjának tekintetében fontos megemlíteni a közfoglalkoztatási programot amelynek célja, hogy a munkára képes tartósan munkanélküli személyek a korábbinál fokozottan mértékben vegyenek részt valamely közfoglalkoztatási formában, hogy rendszeres jövedelemhez jussanak, és közelebb kerüljenek a munka világához. Napjaink egyik legégetőbb problémája a tartós munkanélküliség, amely jelentős részben a gazdasági szektorok átalakulásának, a gyorsan változó munkaerő-piaci viszonyoknak a következménye. A szakképzetlen munkavállalók, továbbá a gazdaság által már nem keresett szakképzettséggel rendelkezők kiszorultak a munkaerő-piacról, és egyre jelentősebb arányban válnak a segélyezési rendszer alanyává.

h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

A foglalkoztatás területén megvalósuló hátrányos megkülönböztetés nem csak az egyes ember méltóságát, egzisztenciáját, önbecsülését érintő jelenség, hanem számos egyéb következménye miatt a társadalmi integráció megvalósulására is káros. Foglalkoztatási diszkriminációs ügyekben a legtöbb jogsértés a roma kisebbséghez tartozás miatti hátrányos megkülönböztetés, a női nemhez tartozás, az anyaság és a terhesség és a fogyatékoság miatt történik.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

A 80-as évek közepétől kezdődő gazdasági válság, a piacgazdaság kiépítésének folyamatai hatására a cigányság körében korábban elkezdődött és nagyobb változást hozott a munkanélküliség. A helyi önkormányzat a rászoruló családokat, pénzbeli és természetbeni ellátásokkal segítette és segíti ma is. Ezek a támogatások a felnőtt és gyermek családtagokat egyaránt érintik, melyek normatív és önkormányzati támogatások egyaránt. Mindemellett az önkormányzat hosszú évek óta sikeresen pályázik a közhasznú és

²² Az Nkt. 14. § a Köznevelési Hídprogramokat a következőképpen definiálja: „A Köznevelési Hídprogramok segítséget nyújtanak a tanulónak a középfokú nevelés-oktatásba, szakképzésbe való bekapcsolódáshoz, vagy a munkába álláshoz, valamint az önálló életkezdéshez szükséges ismeretek megszerzéséhez a komplex, tanulmányi, szociális, kulturális, képességbeli és személyiségfejlesztést támogató pedagógiai tevékenységgel.” Az Nkt. 14. §-a 2013. szeptember 1-én lép hatályba. A 14. (3) bekezdése - egyéni képviselői indítványra - jelenleg a Magyar Országgyűlés elé van terjesztve módosításra. A módosítás csak a Híd II. programot érint és nagyon fontos pontosságokat tartalmaz.

közélcélú munkaprogramokra, amelyben a résztvevő munkavállalók 80%-a a szegregátumokban élő lakosság köréből kerül ki.

Mind az egyén, mind kisebb-nagyobb közösségei számára adódhatnak olyan helyzetek, problémák, amelyekben időlegesen vagy véglegesen nem tudnak magukról gondoskodni. Életvitelük mások közreműködése, segítsége nélkül már nem tartható fenn a megszokott szinten.

A szociális és (gyermekjóléti) gondoskodás feladata, hogy feltárja ezeket a helyzeteket, s azokra - az egyén szabadságát és személyiségi jogait tiszteletben tartva - a biztosított jogi keretek között megfelelő megoldásokat találjon.

3.3.1. számú táblázat - Álláskeresési segélyben részesülők száma

Év	15-64 év közötti állandó népesség száma (TS 0803 és TS 0804 összesen)	Álláskeresési segélyben részesülők (fő) - (TS 1101)	Álláskeresési segélyben részesülők %
2012	7 141	5,75	0,1%
2013	7 094	3,25	0,0%
2014	7 066	6,5	0,1%
2015	6 981	10,25	0,1%
2016	6 901	19,5	0,3%
2017	#ÉRTÉK!	22,75	#ÉRTÉK!

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.3.2. számú táblázat - Járadékra jogosult regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma

Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma (TS 1301)	Álláskeresési járadékra jogosultak (TS 1201)	
	Fő	Fő	%
2012	1 204	117	9,7%
2013	1 050	62	5,9%
2014	917	57,5	6,3%
2015	715	58	8,1%
2016	681	56,75	8,3%
2017	526	57,75	11,0%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.3.3. számú táblázat - Aktív korúak ellátása - Rendszeres szociális segélyben, egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban, valamint foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek száma

Év	Rendszeres szociális segélyben részesített regisztrált munkanélküliek száma (negyedévek átlaga) - TS 1401 (2015. február 28-tól az ellátás megszűnt, vagy külön vált EGYT-re és FHT-ra)	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesülők átlagos száma 2015. márc. 1-től érvényes módszertan szerint (TS 5401)		Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma (2015. március 01-től az ellátásra való jogosultság megváltozott)	
	Fő	Fő	15-64 évesek %-ában	Fő	Munkanélküliek %-ában
2012	544,25	NA	7,62%	580	48,16%
2013	367,75	NA	5,18%	502	47,83%
2014	306	NA	4,33%	379	41,33%
2015	250,5	16	3,59%	273	38,18%
2016	159,25	22	2,31%	237	34,83%
2017	119,25	NA	#ÉRTÉK!	211	40,15%

Forrás: TelR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció
a) bérlakás-állomány

Nagykálló a település történelme során több alkalommal is megsemmisült és újjáépült. A város jelenlegi épített és természeti környezete a török időkben kezdett kialakulni, a település teljes felégetését követően. A térség alapvetően mocsaras, lápos terület volt, a város korábbi fejlődéséhez szükséges terület a mocsarak lecsapolásával jött létre. A korábbi falusias életmódhoz igazodó településszerkezeti jellegzetességek a város egész területén megfigyelhetők. A város sajátossága, hogy a belterület átlagos beépítettségét és a használati intenzitást jellemző mutatók alacsonyok. A település szeretné megtartani a sajátosságát jelentő, az arculatát is formáló hosszú, keresztutcás jellegét, a jellemzően nem elég széles főutakat, valamint a települést át-átszövő csatornákat és a mellettük kialakuló zöldfolyósokat is.

Az önkormányzati törvény az önkormányzatok ellátandó feladatai között rögzíti a lakás (és helyiség) gazdálkodást. A törvény rögzíti az önkormányzatok számára a hajléktalanság megelőzésének, és a területükön hajléktalanná vált személyek ellátásának és rehabilitációjának kötelezettségét 2013. január 1-jétől. Nagykálló város lakásállománya 2002-2006 közötti időszakban folyamatosan és egyre növekvő mértékben emelkedett. A lakásállomány bővülése főként családi házak építésével jelentkezett. Az elmúlt időszakban épített lakások jellemző mérete kisvárosi, kertvárosi jellemzőket mutat. Az 1997 és 2006 között épített 288 db lakásból 145 db két és fél, vagy háromszobás. Tendenciáját tekintve 1997-től 1999-ig az 1,5-2 és a 2,5-3 szobás lakások építése dominált. Ezt követően 2005-ig az egyes lakástípusok aránya váltakozó mértékű volt. Ebben az időintervallumban a 2,5-3 szobás lakások építése fordítottan arányos kapcsolatot mutat a kisebb és nagyobb lakások arányával. A legutolsó években a több szobás lakások arányának visszaesése tapasztalható, ugyanakkor egyre nagyobb az igény a kisebb (1,5-2 szobás), illetve az egyszobás lakásokra. Ez utóbbiak építése még így is elhanyagolható mértéke képvisel.

A szociális bérlakás célra használt ingatlanok és a szükséglakások kihasználtsága 100%-os. A városban érzékelhető igény van szociális bérlakások kialakítására, azonban ilyen célra alkalmas további ingatlanokkal az önkormányzat nem rendelkezik. A szociális bérlakások számának növelése más típusú ingatlanok átalakításával, vagy a lakosság által megvételre felajánlott ingatlanok megvásárlásával lenne megvalósítható.

Nagykálló infrastruktúra ellátottsága az elmúlt évtizedben sokat fejlődött. A település egész területén kiépítésre került a közüzemi vízhálózat, gázhálózat és elektromos vezeték hálózat. A rácsatlakozás mértéke országos, régiós és megyei átlag feletti – a közüzemi vízhálózat tekintetében 99%.

b) szociális lakhatás

A szociális bérlakás célra használt ingatlanok és a szükséglakások kihasználtsága 100%-os. A városban érzékelhető igény van szociális bérlakások kialakítására, azonban ilyen célra alkalmas további ingatlanokkal az önkormányzat nem rendelkezik. A szociális bérlakások számának növelése más típusú ingatlanok átalakításával, vagy a lakosság által megvételre felajánlott ingatlanok megvásárlásával lenne megvalósítható. Nagyálló infrastruktúra ellátottsága az elmúlt évtizedben sokat fejlődött. A település egész területén kiépítésre került a közüzemi vízhálózat, gázhálózat és elektromos vezeték hálózat. A rácsatlakozás mértéke országos, régiós és megyei átlag feletti – a közüzemi vízhálózat tekintetében 99%.

A szociális lakhatás mellett Nagyálló részéről jelentkezett az igény az úgynevezett fecskéház típusú lakások kialakítására fiatal pályakezdő diplomások részére a negatív demográfiai folyamatok megfordítása (népességmegtartó erő) érdekében, hiszen e projektek segíthetik a hazatérő fiatalok otthonteremtését. A program lényege, hogy a fiatal házaspárok külön erre a célra épített bérházakban bérelhetnek lakást, majd egy elő takarékosági szerződést vállalva tovább léphetnének egy saját vagy nagyobb otthonba és társadalmi funkciót vállalva bekapcsolódhatnak a helyi közéletbe. Tapasztalatok alapján elmondható, hogy a közép- vagy felsőfokú iskola elvégzése után a fiatalok hazatérése és elhelyezkedése során nehézségekbe ütközhetnek/ütköznek. Ha sikerül is munkát találni, újabb problémák adódhatnak/adódnak a letelepedés során. Az előzőekben említett kihívásra vonatkozóan helyi esélyegyenlőségi programunkban intézkedési terv fogalmazódott meg.

c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

Nem releváns

d) elégtelen lakhatási körülmények, veszélyeztetett lakhatási helyzetek, hajléktalanság

Konkrét adatokkal az elégtelen lakhatási körülményekről és a veszélyeztetett lakhatási helyzetről nem állnak rendelkezésre, a meglévő információk helyzetelemzésre és feltérképezésre nem alkalmasak.

Év	Lakásállomány (db) (TS 4201)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Bérlakás állomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Szociális lakásállomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma
2012	3639	NA	34	NA	NA	NA	NA	NA
2013	3639	NA	34	NA	NA	NA	NA	NA
2014	3638	NA	34	NA	NA	NA	NA	NA
2015	3639	NA	34	NA	NA	NA	NA	NA
2016	3638	NA	35	NA	NA	NA	NA	NA
2017	3 639	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

e) lakhatást segítő támogatások

A településen lakhatást segítő támogatások terén az úgynevezett lakásfenntartási támogatást fontos megemlíteni, amely az arra rászorulóknak igyekszik megkönnyíteni a havi közüzemi kiadások rendezését, esetleges hátralékok kifizetését. Az elmúlt időszakban, a fenti segítségben részesülők számát mutatja a 3.4.2. számú táblázat.

3.4.2. számú táblázat - Lakásfenntartási és adósságcsökkentési támogatásban részesülők száma

Év	Lakásfenntartási támogatásban részesített személyek száma (TS 6001)	Adósságcsökkentési támogatásban részesítettek száma (TS 6101)
2012	1057	129
2013	1080	175
2014	691	22
2015	718	7
2016	NA	NA
2017	NA	NA

Forrás: TeIR, KSH Tstar

f) eladósodottság

A mélyszegénységben élők és romák körében az elmúlt évek nemcsak a lakásfenntartást nehezítették meg, hanem a mindennapi életet is, amelynek következtében megélhetési gondok jelentkeztek és az eladósodottság mértéke egyre növekvő tendenciát mutatott. Nagykállóban - hasonlóan más hazai hátrányos kistélepekhez – kiugró értéket mutat azon lakosok aránya, akik anyagi gondokkal küzdenek, és szembe kell nézniük az eladósodással. Amíg 2009-ben az adósságcsökkentési támogatásban részesülők száma 56 főt tett ki, addig 2011-ben ez a szám elérte a 248 főt. Az adatokat a 3.4.3. táblázat tartalmazza (lásd 3.4. e) pontban)

g) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

Nagykálló Város Önkormányzatának tulajdonában jelenleg 301 belterületi ingatlan van, az ingatlanok 55,8%-a forgalomképtelen, 29,9%-a forgalomképes, és csak 14,3% korlátozottan forgalomképes. A forgalomképtelen, vagy korlátozottan forgalomképes ingatlanok között közterek, parkok, utak, szobrok és egyéb köztéri létesítmények mellett a közigazgatási és közszolgálati funkciókat (oktatás, egészségügy, sport stb.) kiszolgáló épületek és ingatlanok találhatóak. A forgalomképes ingatlanok csoportjába soroljuk többek között az önkormányzati tulajdonú lakásokat, telkeket, eladható fejlesztendő területeket.

A szociális ellátórendszer 2 saját tulajdonú és 1 bérelt épületben működik. A családsegítő és gyermekjóléti feladatokat az Önkormányzat a Széchenyi u. 62. szám alatti ingatlanon látja el. Idősek bentlakásos ellátására 1 önkormányzati tulajdonú épület biztosított, összesen 6 382 m² hasznos területtel. 1 bölcsőde 1 706 m² hasznos területű önkormányzati épületben működik.

A város közösségi közlekedésének keresleti oldalát a város alap- és középfokú oktatási intézményeiben tanuló diákok, a pszichiátriai intézetbe és a szakrendelésekre, gyógykezelésre járók, közösségi közlekedést a kistérségi humán közszolgáltatási és közigazgatási funkciók, a munkahelyük és a turisztikai látóvalók elérésére használó utasok alkotják. A közösségi közlekedés kínálati oldalát a távolsági közlekedés viszonylatában a Szabolcs Volán Zrt. autóbusz járatai, a helyi közlekedés viszonylatában az Önkormányzat saját iskolabusz járatai biztosítják, jelenleg egy ingyenes iskolabusz járat működik a városban, amely iskolakezdés előtt és kora délután, iskolaidő végén egy-egy alkalommal, meghatározott menetrend szerint szállítja a tanulókat. A térségi közlekedési centrum jellegű Nagykálló a központjában található autóbusz állomásnak köszönheti, amely biztosítja az utazásra várakozók évszaktól és időjárási körülményektől független, kulturált várakozását, valamint a járművekre való akadálymentes fel- és leszállás feltételeit. Megoldott a várakozó autóbuszok tárolása, valamint vezetőik tartózkodásának feltételei. Mindennek megvalósítására pályázati forrásból volt lehetősége a városnak.

A településen a vezetékes gázhálózat 1997-ben épült ki. Belterületen a kiépítettség 100 %-os, külterületeken 30 %-os. A rákötések aránya 73 %-os, a megújuló energiaforrások felhasználása a településen még kezdetleges. Az energiahatékonyság érdekében támogatni szükséges a környezeti nevelési munkát, valamint a lakossági tájékoztatást. Az energiaellátás jelenleg is a hagyományos energiahordozók felhasználásán alapszik mind a lakosság, mind az intézmények körében.

Nagykálló vezetékes ivóvízzel ellátott. A vízmű üzemeltetője a Nyírségvíz Zrt. A település területén részlegesen kiépített csapadékvíz elvezető rendszer üzemel, melynek üzemeltetője a Városi Önkormányzat. A nagykálló csapadékvíz elvezető rendszer jelentős része burkolt nyíltmedrű árkokból áll, melyhez kisebb területeken burkolatlan vízlevezető árkok csatlakoznak. A településen közüzemű szennyvízcsatorna hálózat és szennyvíztisztító telep üzemel, melynek üzemeltetője a Nyírségvíz Zrt.

A kommunális eredetű hulladékot a lakosságtól és az intézményektől a Térségi Hulladékgazdálkodási Kft. szállítja és helyezi el.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

a) a telep/szegregátum mint lakókörnyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői stb.)

Nagykálló Nyugati kertváros része a város belterületének nyugati részén, a Korányi Frigyes úttól délre fekszik. A településrész elsősorban lakó funkciókat lát el, azonban a városon belüli közlekedési sajátosságai következtében a másik két kertvárosinál nagyobb arányban található itt vállalkozások. A városrész beépítettsége kedvezőbb, mint az északi kertvárosé. Lakókereskedelmi-szolgáltató funkciókra alkalmas. A Nyugati kertváros területén a KSH, 2001. évi népszámlálási adatain alapuló kimutatás szerint három terület található.

1. szegregátum: Porosladányi út – Széchenyi út – településhatár által határolt terület

2. szegregátum: Temető út – Krúdy Gyula út – Bercsényi utca által határolt terület

3. szegregátum: Tavasz út – Rózsa út – Akácós út és a Nyíregyháza – Nyírbátor vasútvonal által határolt terület

A városrész gazdasági pólusát a Korányi Frigyes út, valamint a Budai Nagy Antal utca mentén működő vállalkozások jelentik. A városrész területén összesen 69 regisztrált vállalkozás található. A vállalkozások jelentős része feldolgozó iparral, építéssel, vagy egyéb termelő tevékenységgel foglalkozik. A kiskereskedelem részesedése alacsony a vállalkozások közül, 8 db kiskereskedelmi üzlet és a 4 db vendéglátóhely áll itt a városlakók rendelkezésére.

A városrész lakásállománya 658 db, jellemzően többszobás, családi ház. Az egyszobás lakások aránya mindössze 12%. A városon belül a Nyugati kertvárosban a legmagasabb az egy lakásra jutó lakosok száma. Az alacsony komfortfokozatú lakások aránya 23,1% volt a népszámláláskor, azonban sokat javultak az itt lakók átlagos lakáskörülményei. Ez többek között a közmű és úthálózat fejlesztésének is köszönhető. A legjelentősebb intézmények a Nyugati kertváros területén a következők: Nagykálló Gimnázium, Szakközépiskola és Kollégium, Önkéntes tűzoltóság, Temető, Vasútállomás.

A Nyugati kertváros mindhárom szegregátuma a városszövetbe ágyazódik, de annak szélén helyezkedik el.

Az 1. szegregátum: a városrész legkisebb területű és népességű szegregátuma. A 2001-es népszámlálás szerint 58 fő élt ott, ami a városrész népességének 2,5, a város népességének pedig 0,5 %-t tette ki. A szegregátumban 19 % volt a 15 év alatti, 57 % a 15-59 éves és 24 % a 60 éves és idősebb népesség aránya. A területen összesen 17 lakás volt 2001-ben, melyből 3 db alacsony komfortfokozatú, az egyszobás lakásból szintén 3db volt. A lakások mindegyike egylakásos, családi házas jellegű lakóépületekben található és magántulajdonban van. A lakói a közszolgáltatásokat a városközpontban vehetik igénybe, ami viszonylag könnyen megközelíthető. A lakók számára biztosított a vezetékes vízhez, a szennyvíz-csatornához, a villanyáramhoz, a gázvezetékhez való hozzáférése, valamennyi út pormentes és a közvilágítás is teljes mértékben megoldott.

A 2. szegregátum: lakónépessége a 2001-es népszámlálás szerint 143 fő volt, ami a Nyugati városrész népességének 6, a városnak pedig 1,35 százaléka. Ebből 33 % volt 15 év alatti, 61,5 % tartozott a 15-59 éves korosztályba, míg 5,5 % volt a 60 éves vagy annál idősebb. Itt 39 lakás található, melyek közül igen magas, 43,6 % az alacsony komfortfokozatú lakások aránya. A lakások mindegyike egylakásos, családi házas jellegű lakóépületekben található. A lakók a közszolgáltatásokat a városközpontban vehetik igénybe,

amihez ez a szegregátum helyezkedik el a legközelebb, több utcán át is könnyen megközelíthető. Emellett biztosított a vezetékes vízhez, a szennyvíz-csatornához, a villanyáramhoz, a gázvezetékhez való hozzáférés, valamennyi út pormentes és a közvilágítás is teljes mértékben megoldott.

A 3. szegregátum: a város legnagyobb területű és népességű szegregátuma, népessége 2001-ben 358 fő volt, ami a városrész lakosságának 15,5 %, a városénak pedig 3,4 %. A népesség 33 % volt 15 évesnél fiatalabb, 59 százaléka a 15-59 évesek korcsoportjába tartozott, 8,4 % pedig 60 éves vagy annál idősebb volt. Ezen a területen összesen 94 lakás található, melynek 47 százaléka alacsony komfortfokozatú, ez a legmagasabb érték a városrész szegregátumai között. A lakások mindegyike egylakásos, családi házas jellegű lakóépületekben található. A lakói a közszolgáltatásokat a városközpontban veszik igénybe, amitől a terület legtávolabbi részei mintegy 1,5-2 km-nyire fekszenek, de a kapcsolat a belvárossal több útvonalon át is biztosított. Az itt lakók számára biztosított a vezetékes vízhez, a szennyvíz-csatornához, a villanyáramhoz, a gázvezetékhez való hozzáférése, valamennyi út pormentes és a közvilágítás is teljes mértékben megoldott.

A kiskállói szegregátum: a város északkeleti szélén, a Kiskállói turisztikai, rekreációs területen, a Harangodi üdülőterület szomszédságában található. 2001-es lakónépessége 72 fő volt, ami a városrész lakónépességének 6 százalékát tette ki. Ebből 36 % volt a 15 év alattiak, 53 % a 15-59 évesek és 11 % a 60 éves vagy idősebb népesség aránya. Szembetűnő a városrész és különösen a benne található szegregátum 15 év alatti népességének magas aránya a városi adatokhoz viszonyítva (a nagykállói 19,5 %-hoz képest 24 illetve 36 %). 14 lakás tartozik ide, melyek fele alacsony komfort fokozatú, mindegyik egylakásos, családi házas jellegű lakóépület. A lakók a közszolgáltatásokat a városközpontban vehetik igénybe, amitől ez a terület helyezkedik el a legtávolabbi (kb. 2 km), hiszen az egész városrész némileg elkülönül a városszövegtől. A szegregátumban biztosított a vezetékes vízhez, a szennyvíz-csatornához, a villanyáramhoz, a gázvezetékhez való hozzáférése, valamennyi út pormentes és a közvilágítás is teljes mértékben megoldott.

b) a telepen/szegregátumokban élők száma, társadalmi problémák szempontjából főbb jellemzői (pl. életkori megoszlás, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya, stb.)

1. szegregátum: lakónépességét tekintve a Nyugati kertváros a második legnépesebb területe Nagykállónak. A 2001-es népszámláláskor itt élő lakosok közül a fiatalok aránya kis mértékben meghaladja az Északi városrész mutatószámát, és ugyanennyivel alacsonyabb a legidősebbek aránya. A városi átlagot a fiatalok aránya, és az aktív korúak aránya kissé meghaladta, míg az idősek aránya kevesebb, mint a nagykállói átlag.

Nagykálló legrangosabb középiskoláinak jelenléte ellenére lakónépességen belül viszonylag magas a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya amely a városrész esetében nem magyarázható az időskorúak magas arányával. A felsőfokú végzettséggel rendelkező lakosság a szociális feltételek ellenére 8,5%.

A viszonylag kedvező iskolázottság ellenére a foglalkoztatási és munkanélküliségi adatok alapján a Nyugati kertvárosban élők szociális helyzete a legkedvezőtlenebb.

2. szegregátum: legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya 73 % volt, ami mintegy kétszerese a nagykállói és a városrészi értékeknek. Mindez összefüggésbe hozható az időskorúak magas arányával, akik körében eleve alacsonyabb az iskolai végzettség, mint a fiatalabb korosztályoknál. Felsőfokú képzettséggel senki sem rendelkezett a szegregátumból. A foglalkoztatási szempontból is előnytelen a terület helyzete, hiszen a rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korú (15-59 éves) népességen belül 79 %, ami a négy nagykállói „elhatárolt” terület közül a legrosszabb arány. Ezzel összhangban a munkanélküliség is itt a legnagyobb: 56 %. Itt a legnagyobb arányú a tartós munkanélküliek száma a városban 25 %, ami a következő legrosszabb helyzetű (kiskállói) rész mutatójánál is nagyobb.

3. szegregátum: a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon belül 59 %, ami kedvezőnek tekinthető a többihez viszonyítva, azonban a városi átlagtól elmarad. A felsőfokú végzettségűek aránya a 25 évesnél idősebb népességből 2,8 %, 73 % a rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül. A munkanélküliség azonban itt a legalacsonyabb.

Kiskállói szegregátum: aktív korú lakosain belül 60,5 % volt a legfeljebb általános iskolai végzettségűek aránya, míg a 25 éves és idősebb népességből 3,2 % rendelkezett felsőfokú végzettséggel, ami a legkedvezőbb arány az összes szegregátum közül és csaknem megegyezik a városrészi értékkel, de csak harmada a nagykállói aránynak. A rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkező aktív korú népesség aránya 76 % volt, ami átlagosnak tekinthető.

E területek bemutatása mellett lényeges megemlíteni, hogy a mélyszegénységben élők és romák egészségügyi helyzetét az átlagosnál alacsonyabb életkor, valamint magasabb születési és halálozási mutatók jellemzik. A jobb helyzetű családokban jellemzően kevesebb gyermek születik. Viszonylag nagy az aránya azoknak a családoknak, akik csak a gyermekek után járó szociális ellátásokból élnek, mely nem fedezi a költségeiket. Egyre többen felismerik, hogy a szegénységből nem a gyermekvállalás a kiút. Súlyos probléma jelent ennél a társadalmi rétegnél a dohányzás, nem csak egészségügyi (légúti megbetegedések), hanem anyagi szempontból is. Mivel iskolai végzettségük alacsony, foglalkoztatásuk szempontjából munkavállalási lehetőségeik korlátozottak (az ő esetükben általában csak a közmunka jöhet szóba.)

c) szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai

Nagykállóban három szegregációval veszélyeztetett területet különböztetünk meg. Az Akácos út és környéke, a Magyi út és környéke és a Temető út és környéke területeit. Ennek okai a családi csoportosulások és a viszonylag olcsó lakásárak. Főleg anyagi okokból a régi, hagyományos családmodell jellemzi az együttéléseket, több generáció él viszonylag kis helyen, sok esetben komfort nélküli körülmények között. Mivel iskolázottságuk, gondolkodásmódjuk, életvitelük hasonló, jobban megbíznak és számítanak egymásra, mint más társadalmi, szociális körülmények között élőkben. Ezért csoportosulnak jellemzően egy-egy adott területre.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

Az egészségügyi gondozás célja a megelőzés, valamint a betegségek minél korábbi stádiumban való felismerése és gyógyítása. Ide tartozik a házi orvosi, valamint szakorvosi ellátás, gyógyszerellátáshoz való hozzáférés egyaránt, amely Nagykovácsiban jól működik. Nagykovácsi egészségügyi szolgáltatások terén térségi központ szerepet tölt be. A városban az egészségügyi ellátás 3 szinten történik, megtalálható a településen az alapellátás, a járóbeteg-szakellátás, valamint a kórházi ellátás – ez utóbbi csak pszichiátriai kezelés specifikusan.

Az egészségügyi alapellátás egészségfejlesztési feladatait a házi orvosi, házi gyermekorvosi és fogorvosi tevékenységről szóló 4/2000 (II.25.) EüM rendelet az alábbiak szerint határozza meg. „A gyógyító-megelőző alapellátás keretében a házi orvos feladatkörébe tartozik különösen az egészséges lakosság részére nyújtott tanácsadás és szűrés, a beteg vizsgálata, gyógykezelése, egészségi állapotának ellenőrzése, orvosi rehabilitációja, illetve szükség esetén szakorvosi vagy fekvőbeteg-gyógyintézeti vizsgálata, gyógykezelésre való utalása.”

A házi orvos feladatkörébe tartozik továbbá az egészségnevelésben és az egészségügyi felvilágosításban való részvétel, az életkorhoz kötött szűrővizsgálatok elvégzése és az egyes népegészségügyi célú, célzott szűrővizsgálatokon való közreműködés.

Az iskola-egészségügyi ellátásról szóló 26/1997. (IX.3.) NM rendelet rögzíti többek között az iskolaorvosok, az iskola fogászok, illetve az ifjúsági védőnők részvételét a nevelési-oktatási intézmények egészségnevelő tevékenységében, az egészséges életmódra nevelésben, a környezeti feltételek és étkeztetés ellenőrzésében.

Szociális szolgáltatások: A személyes gondoskodást nyújtó ellátást az állam, az önkormányzatok, valamint a civil szervezetek biztosítják, melyet az „1993. évi III. törvény a szociális igazgatásról és a szociális ellátásokról” határoz meg. A szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférést a rászorulóknak az alapellátás keretén belül étkeztetés, házi segítségnyújtás és családsegítés formájában vehetik igénybe.

A területi védőnői szolgálatról szóló 49/2004 (V.21.) ESZCSM rendeletben rögzítettek szerint a védőnői tevékenység célja a családok egészségének megőrzésére, segítségére irányuló preventív tevékenység,

valamint a betegség kialakulásának, az egészségromlásnak a megelőzése érdekében végzett egészségnevelés.

A közoktatási intézményekben az előírt szűrővizsgálatok elvégzése mellett, feladata még az egészséges életmódra nevelés, a káros szenvedélyek megelőzése érdekében végzett tevékenység, valamint a környezet és étkeztetés higiénés feltételeinek ellenőrzése.

A helyi önkormányzatokról szóló törvénynek megfelelően az önkormányzat biztosítja a feladat és hatáskörébe tartozó közfeladatok közül az egészségügyi alapellátást, az egészséges életmód segítését célzó szolgáltatásokhoz való hozzáférést a város és kistérség területén élők számára.

Nagyállóban az orvosi ellátás több helyszínen koncentrálódik. A Debreceni úton, közel az akcióterülethez a körzet egyik gyermekorvosa, és a fogorvosok, míg a másik gyermekorvos a városközpontban, az Önkormányzat szomszédságában praktizál. A háziorvosi alapellátás és a nőgyógyászati ellátás pedig a városközpontban, kapott helyet. Gyógyszertár négy helyen üzemel és mindhárom a városközpontban található. Egészségügyi szűrőbusz (mammográfia, tüdőszűrés) alkalmanként kitelepül a városba és ilyenkor a korábbi Polgármesteri Hivatal udvarán vehető igénybe. Ideiglenes vércukorszint mérés és testzsír mérés is történik alkalmanként jellemzően nagyobb rendezvények helyszínén.

3.6.1. számú táblázat – Orvosi ellátás

Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma (TS 4401)	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma (TS 4301)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 4501)
2012	6	4	2
2013	6	4	2
2014	6	4	2
2015	6	4	2
2016	6	4	2
2017	6	4	2

Forrás: TeIR, KSH Tstar

3.6.2. számú táblázat - Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma

Év	Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma (TS 5601)
2012	471
2013	214
2014	219
2015	211
2016	233
2017	NA

Forrás: TeIR, KSH Tstar

3.6.3. számú táblázat - Ápolási díjban részesítettek száma

Év	Ápolási díj, alanyi jogon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma (TS 5901)	Ápolási díj, méltányossági alapon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma (TS 5902)	Összesen
2012	103	0	103
2013	111	0	111
2014	105	0	105
2015	NA	0	#ÉRTÉK!
2016	102	0	102
2017	103	0	103

Forrás: TeIR, KSH Tstar

b) prevenció és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkor kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

A prevenció és szűrőprogramokban, főleg a koragyermekkor szűrésekben a legnagyobb szerep a Védőnői Szolgálatnak jut, amely felöleli az anya és csecsemővédelmet, a csecsemőgondozást, családgondozást, a 0-6 éves korú gyermekek gondozását és szűrővizsgálatát, 6-18 éves iskoláskorú gyermekek gondozását és szűrővizsgálatát egyaránt. A felnőtt korú lakosság részére szervezett keretek között lehetőség szerint tüdőszűrésre, 2 évente mammográfiás szűrővizsgálatra, vércukor, vérnyomás, koleszterinszűrésre van lehetőség.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

Az egészség alapvető emberi jog, ami teljes fizikai, lelki és társadalmi jólétet jelent, és nem egyszerűen a betegség, vagy fogyatékosság hiányát. Az egészséghez való jog tágabb értelmű, mint az egészségügyi ellátáshoz való jog.

Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény alapelvei körében az alábbiak szerint fogalmaz:

„Az egészség fejlesztését, megőrzését és helyreállítását az egészségügy eszközei csak a szociális ellátórendszerrel, valamint a természeti és épített környezet védelmével, illetve a társadalmi és gazdasági környezettel együttesen, továbbá az egészséget támogató társadalmi gyakorlattal és politikával kiegészülve képes szolgálni.”

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

Nem releváns

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

Sportprogramokon a gyermekek elsősorban az iskolában tudnak részt venni, ahol labdarúgás, kosárlabda, modern tánc és néptánc között választhatnak, amely mellett a mindennapos testnevelés szervezése nyújt lehetőséget a sportprogramokhoz való hozzáférés biztosítására első, ötödik és kilencedik évfolyamon. A városban működő Roma Közösségi Ház és a Ludastói Közösségi Ház lehetőséget biztosít családi sportvetélkedők megtartására is, melyen szülő és gyermek együtt vehet részt. Az elmúlt néhány évben Nagykálló az autó- és motorsport egyik helyszínévé vált, hiszen a környezet alkalmas a terepen megrendezett versenyekre (terep rali és rallysprint futamok, motoros találkozók).

E szinteken mellett a Nagykálló Napstrand nyújt remek helyszínt a város minden korosztálya számára a sportolást illetően, kicsiknek és nagyoknak, csapatoknak egyaránt. A rendszeres edzéseken kívül a családok,

baráti társaságok és a Városunkba látogatók is kikapcsolódhatnak akár ősszel, a tavaszi időszakban vagy egy-egy nyári napon, hiszen a strand az elmúlt időszakban fejlesztésen ment keresztül, amely során Nagykálló kreatív és innovatív megoldásokat (helyi anyagok használata, használaton kívüli eszközök újrahasznosítása) igyekezett alkalmazni. Természetesen ezen átalakítás egy hosszabb folyamat, fokozatosan egészül ki újabb elemekkel.

A város turisztikai és rekreációs jellegű területén található Harangod, illetve az Ínség-domb is, amelyek különleges jelentőséggel bírnak a város lakossága szabadidejének természet közeli eltöltésében, de kedvelt helyszínei a környékbeli lakosságnak és a messzebről érkező kirándulóknak is.

Városunk fontosnak tartja a rendszeres testedzés biztosítását, a szabadidő hasznos, szórakoztató eltöltését, ezáltal az integráció megteremtését, hiszen a sport a legjobb integrációs felületek egyike. Ezért kiemelt cél az úszásoktatás és a vízilabda sportágak támogatása, abba széleskörű bevonás biztosítása. Az előzőekben említetteket tükrözik a Nagykállói Sportegyesület alapelvei is, mint a sportágak népszerűsítése, tömegbázisuk növelése, minőségi sporteredmények elérése, feltételeinek megteremtése és a társadalmi öntevékenység és közösségi élet kibontakoztatása, valamint a hazai és nemzetközi sportkapcsolatok létesítése és fenntartása. A Város Sportcsarnok lehetőséget biztosít olyan sportesemények megrendezésére is, mint az Utánpótlás Kálló Kupa, illetve helyet ad a kosár-, és kézilabda csapatok edzéseikhez, mérkőzéseikhez.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A városban a Nagykállói Kiemelten Közhasznú Nonprofit Kft. munkatársai aktív kapcsolatban vannak a Családsegítő és Gyermejkölési Központ dolgozóival, akik igény esetén Nagykálló ügynevezett akcióterületein terepmunkában végzik a szociális munkát. Szükség esetén a Központ dolgozói ruhát, cipőt is biztosítanak a rászorulóknak, jellemzően a téli időszakban. Ebben az időszakban az önkormányzat támogatásával a lehetőségekhez mérten faosztásra is sor kerül. A Nappali Központban végzett szociális tevékenységek főleg kiscsoportos foglalkozások gyerekekkel és szülőkkel, mely foglalkozások témakörei elsősorban a család, az egészség, a konfliktusok kezelése, tanulás-motiváció, korai gyermekvállalás kockázatai, gyermeknevelés higiénés követelményei, bűnöző életmód elkerülése. Ezekben a foglalkozásokon rendszerint 6-8 fő vesz részt, összességében 40-45 személlyel sikerült aktív kapcsolatot kialakítani, melynek eredményeképpen az összetartás erősödött a szegregátumban élők között, sokan motiváltabbak lettek a munkavállalással és a tanulásal/továbbtanulással kapcsolatban és az is eredménynek számít, hogy kialakult a bizalom az említett területen élők és a Nappali Központ munkatársai között. Az akcióterületen élők bizalommal fordulnak a munkatársakhoz problémáikkal, melyek leginkább a hivatalos ügyek intézésével, hivatalos papírok kitöltésével, levelek megírásával kapcsolatosak.

g) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor

Az egyenlő bánásmód elve szerint a közszolgáltatások működésében meg kell előzni az állampolgárok hátrányos megkülönböztetését, amely vonatkozik a lakosok bármilyen faj, szín, nem, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti diszkriminációjára. Az állampolgárok emberi értékük, méltóságuk, egyediségük alapján tiszteletet érdemelnek, érdekeiket figyelembe véve olyan körülményeket és légkört kell kialakítani, melyek ezeknek az alapvető értékeknek a megőrzését és megerősítését szolgálják. A szolidaritást követve az intézkedési tervek megfogalmazásakor a bevont partnerek tekintetbe vették, hogy a társadalom számára minden állampolgár egyformán értékes, ezért a város minden közösségének és polgárának érdeke a szolidaritás erősítése, mely nagyban elősegítheti a hátrányos helyzetű csoportok társadalmi integrációját, foglalkoztatási és érvényesülési lehetőségeit. A méltányosság elvén szem előtt tartották olyan pozitív méltányos és rugalmas intézkedések kidolgozását, melyek elősegítik az érintettek társadalmi pozíciójának, életminőségének javulását.

h) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül

Esetenként előfordul.

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közelet bemutatása

a) közösségi élet szinterei, fórumai

A település több pontján léteznek közösségi terek, nevezetesen a HÍD Közösségi Ház, Ludastói Közösségi Ház, Akácós úti Roma Közösségi Ház, Ratkó József Városi Könyvtár.

Közösségi programok a lakosság számára a Nagykállói Kiemelten Közhasznú Nonprofit Kft. üzemeltetésében lévő Híd Közösségi Házban és az Akácós úton található Nappali Központban érhetőek el, ezen kívül IPR program keretében az alapfokú oktatási intézményekben szerveznek integrált közösségi programokat. A városközpontban alkalmi jelleggel mesedélutánokat szervezett az önkormányzat, melyet az akcióterületen élő gyerekek is látogattak. A Nappali Központot rendszeresen látogató gyerekek minden évben részt vesznek a Téka Táborban, ahol a népi mesterségeket sajátítják el. A közösségi házban biztosított a folyamatos internetezési lehetőség, heti rendszerességgel a gyerekeknek kézműves foglalkozásokat tartanak az aktuális időszak ünnepeihez kapcsolódóan. A jelesebb ünnepekre (Karácsony, Farsang, Anyák Napja) műsorokat készítenek elsősorban a nagyobbak, a kicsik, vagy a szülei részére. A 2012 évi karácsonyi műsorban résztvevőknek az önkormányzat felajánlásával kirándulást szerveznek tavasszal, ezzel is ösztönözve az aktív közösségi részvételt. Ősszel és tavasszal szerepet kap a kertrendezés, melynek keretében a gyerekek és a szülők is adományba kapott virágokat, fákat, cserjéket ültetnek és ezek környezetét rendszeresen gondozzák. Ezzel egyre inkább tudatosul a szegregátumban élőkben a kert szerepe mindennapjaikban. A szociális város rehabilitációs program keretében megszervezett tanoda típusú programban ellátogattak a gyerekek Szabolcs-Szatmár-Bereg megye nevezetességeihez, az Nyíregyházi Állatparkba és a Botanikus Kertbe. Kulturális programok között volt a színházlátogatás a Móricz Zsigmond Színházba, valamint könyvtárlátogatás a Móricz Zsigmond Megyei Könyvtárban és az itt található játszóházban.

Nagykálló város külterületén helyezkedik el, viszonylag messze a belvárostól Ludastó. Az itt élő lakosság számára a Ludastói Közösségi Ház biztosít színes programokat, internetezési lehetőséget és helyet a közösségi programokhoz. A Városi Könyvtár számos közösségi kulturális programnak ad helyszínt az író-olvasó találkozóktól az irodalmi előadásokon át egyéb közönség csalogató eseményig.

A Hagyományőrző Téka Tábor nyitva áll minden érdeklődő és korosztály számára, akiket érdekel a magyar népi kultúra. A népi kismesterségek megismerése mellett lehetőség van tánc- és énektanulásra, hangulatos táncházi programokon való részvételre és a túraútvonalak bebarangolására. A település rendezvényeinek sora évről évre bővül, amely a közösségi élet momentumainak is helyet ad. E programok: a Kállói Napok két évente megrendezett többnapos eseménysorozat, amelynek célja, hogy a lakóhely hagyományaihoz és életéhez való kötődést erősítse kiállítás, vetélkedő, kézműves-falu, szüreti felvonulás, ételkóstoló és utcabál keretében a fiatal és idősebb korosztály számára is. A Tanyai napok a városhoz tartozó nagyobb tanyák helyi ünnepei, amelyek szintén jelentős szerepet játszanak a hagyományok ápolásában. A Testvérvárosok nemzetközi találkozója, a Lecsófesztivál, és a Sörfesztivál, számos kisebb esemény mind a közösségi élet fórumait színesítik.

Ezek mellett a Nagykállói Napstrand nyújt remek helyszínt a város minden korosztálya számára a sportolást illetően, kicsiknek és nagyoknak, csapatoknak egyaránt. A rendszeres edzéseken kívül a családok, baráti társaságok és a Városunkba látogatók is kikapcsolódhatnak akár ősszel, a tavaszi időszakban vagy egy-egy nyári napon, hiszen a strand az elmúlt időszakban fejlesztésen ment keresztül, amely során Nagykálló kreatív és innovatív megoldásokat (helyi anyagok használata, használaton kívüli eszközök újrahasznosítása) igyekezett alkalmazni. Természetesen ezen átalakítás egy hosszabb folyamat, fokozatosan egészül ki újabb elemekkel. A város turisztikai és rekreációs jellegű területén található Harangod, illetve az Ínség-domb is, amelyek különleges jelentőséggel bírnak a város lakossága szabadidejének természet közeli eltöltésében, de kedvelt helyszínei a környékbeli lakosoknak és a messzebről érkező kirándulóknak is.

Az ifjúság közösségi-közeleti aktivizálását az önkormányzat egyik legfontosabb feladatának tekinti, hiszen a fiatalok részvételének minősége meghatározza későbbi demokrácia tudatukat, állampolgári és közösségi

felelősségvállalási képességeiket. Ezért célszerű biztosítani a fiatalok véleményének megjelenését, részvételük motivációját. A fiatal korosztályok látásmódja, megközelítései értéket jelentenek a társadalmi-közéleti problémák megoldásában, a városi és közösségi élet szervezésében. A fiatalok jelentik azt az innovációs bázist, amelynek kihasználásával képes lehet a település a közösségi igényeknek leginkább megfelelő önkormányzati feladat ellátására. Az említett elképzelések a fiatalok szabadidő eltöltésére, szórakozási és kulturális programok szervezésére, valamint aktívabb bevonásukra irányuló intézkedési tervekkel érhetőek el, valósulhatnak meg.

b) közösségi együttélés jellemzői (pl. etnikai konfliktusok és kezelésük)

Mint mindenhol a közösségi együttélés szempontjából Nagykállóban is előfordulnak konfliktusok, amelyek elsősorban a bűncselekményekből (főleg megélhetési bűnözésből) származó károkozás által generált feszültségekből erednek. Konfliktus helyzetet eredményezhet az is, hogy egyesek csak a jogukat ismerik, de kötelességüket nem. Ezek megoldására elsődleges cél a megelőzés, pl.: bűnmegelőzési programok és közösségi összefogást segítő programok a rendőrség és más szakemberek bevonásával. A felvilágosító előadások témája a bűnelkövetővé, áldozattá válás, a büntetési tételek és büntethetőségi korhatárok.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai (adományozás, önkéntes munka stb.)

Az Önkormányzat időszakosan, lehetőség szerint ingyenes ételosztással, tűzifaosztással és élelmiszercsomagok osztásával próbálja segíteni a nehéz sorsú családok mindennapjait.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal (néhány mondatban)

A helyi nemzetiségi önkormányzat kötelező közfeladata többek közt a képviselt közösség érdekképviselésével, esélyegyenlőségének megteremtésével kapcsolatos feladatok ellátása, különösen tekintettel a helyi önkormányzatnak a nemzetiségek jogainak érvényesítésével kapcsolatos feladataira.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Alacsony képzettségi szint és gazdasági aktivitás	Képzések, foglalkoztatási lehetőségek bővítése, új munkahelyek teremtése
Magas a munkanélküliek aránya	Tartalmas közfoglalkoztatás és értékteremtő, szociális szövetkezetek kialakításának támogatása
Nincs motiváció a saját kert vagy porta megművelését és gondozását, a háztájék rendben tartását illetően - ismeretek, tapasztalatok és képzettség hiánya - nincs minta (generációkon átívelő, kulturális) - a jövedelem alacsony mértéke, megélhetési problémák - rossz élet- és lakhatási körülmények	Gyümölcsös, konyhakert, mezőgazdasági program
A mélyszegénységben élők és romák társadalmi befogadásának/integrációjának megalapozása	Mélyszegénységben élőkkel és romákkal foglalkozó szakemberek foglalkoztatása, lakhatási és foglalkoztatási mentorálás
Lakáskörülményeik javítása és munkába való	Szociális bérlakások kialakítása, gyakorlati képzőhely

visszatérésük, hozzáállásuk segítése	kialakítása, szegregátumok felszámolása
Gyakornoki és foglalkoztatási program biztosítása a pályakezdő munkanélküliek számára a 15 – 30 korosztály vonatkozásában	Gyakornoki és foglalkoztatási program, képzések és tréningek - jövedelemhez jutás biztosítása, képesség fejlesztés, motivációnövelés és mentori tevékenység
Fecskeház program a fiatalok számára az elvándorlás csökkentése és letelepedésük elősegítése érdekében	Fecskeház program a fiatalok számára az elvándorlás csökkentése és letelepedésük elősegítése érdekében - megvalósult lakhatást elősegítő és támogató program, lakáshoz és jövedelemhez jutás biztosítása

4. A gyermekek és fiatalok helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

4.1. A gyermekek és fiatalok helyzetének általános jellemzői (pl. gyermekek és fiatalok száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek stb.)

A Nagykállói Egyesített Óvoda két telephelyen működik és megközelíthető helyen található. A Brunsvik Teréz Tagóvoda, mint központi intézmény kiskorú úton közelíthető meg. Tágas, füves, fás zöld terület, játszóudvar – megfelelő feltételeket, nyugodt körülményeket biztosít a gyerekek számára. A Petőfi úton lévő Szivárvány tagóvoda 1990 évben épült óvodának.

A két tagóvodában egyenletes a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek eloszlása: a Szivárvány tagóvodában 50%, a Brunsvik Teréz tagóvodában 55% a hátrányos helyzetű, valamint 25% és 20% a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya.

A 2011. évi népszámlálási adatok szerint Nagykállóban a 15 – 30 éves korosztályba tartozók száma elérte a 2010 főt, amelyből 1006-an férfiak és 1004-en nők.²³ Az állandó népességből a KSH 2011-es rendelkezésre álló adatai alapján a 15 – 17 évesek 381 főt tettek ki, 128 fő volt a 18 évesek száma, 132 fő a 19. életévüket betöltötték, a 20 – 29 közötti korosztály lélekszáma elérte az 1466 főt. Összességében elmondható, hogy a 15 és 30 év közötti fiatalok száma az állandó lakónépesség 21%-t jelentette a 2011-es évben.

A település iskolaváros jellegét bizonyítják általános és középiskolai oktatási intézményei, nevezetesen Nagykállói Általános Iskola, Korányi Frigyes Görögkatolikus Általános Iskola, Gimnázium és Kollégium, Mátészalkai SZC Budai Nagy Antal Szakgimnáziuma, Mátészalkai Szakképzési Centrum Kállay Rudolf Szakközépiskolája.

Az Általános Iskola két épületben látja el az oktatási feladatokat, illetve a 2007. december 4-én kelt alapító okirata szerint pedagógiai szakszolgálati tevékenységével segíti 3 településén (Nagykálló, Kállósemjén, Biri) 7 térségi közoktatási intézményben, mikro-térségi feladatellátással a szülők és a pedagógusok nevelő munkáját. E tevékenységek olyan fejlesztési területekhez tartoznak, mint logopédia, pszichológia és gyógytestnevelés. 2018 szeptember 01-től a Korányi Frigyes Görögkatolikus Gimnázium és Kollégium új feladatkörrel bővült: általános iskolai első osztályt indított 1 osztállyal. Helyszíne a Gimnázium épületében kapott helyet.

A középfokú oktatás három intézményben valósul meg, a Korányi Frigyes Görögkatolikus Általános Iskola, Gimnázium és Kollégium, Mátészalkai SZC Budai Nagy Antal Szakgimnáziuma és a Mátészalkai Szakképzési Centrum Kállay Rudolf Szakközépiskolája.

A Korányi Frigyes Gimnázium az általános gimnáziumi tagozat mellett több emelt szintű képzést is nyújt, mint a 6 évfolyamos gimnázium, dráma tagozatos osztály, emelt szintű angol-informatika, ötosztályos magyar-német két tanítási nyelvű oktatás, általános iskolai oktatás. A Budai Nagy Antal Szakközépiskola 1870-ben jött létre, mint az első állami középiskola a megyében. Az évtizedes óvónőképzést követően 1991-től új profilok jelentek meg az intézmény keretében (pedagógiai, pénzügyi és számviteli ügyintéző, idegenvezető, közszolgálati ügyintéző). A Nagykállói Kállay Rudolf Szakközépiskola épülete a város központjában helyezkedik el, épületéhez sportudvar tartozik, valamint egy tornaterem. A 8 tanterem mellett, jól felszerelt varrodai tanműhely, egészségügyi demonstrációs terem, számítástechnikai szaktantermek, bádigos tanműhely, építész szaktanterem, komplex foglalkoztató terem és egy konferenciaterem is található. Az intézmény képzési kínálatát egészségügyi és szociális szolgáltatás, ügyvitel, könnyűipar, építészet, mezőgazdaság, vendéglátás-idegenforgalom, élelmiszer és gépészet szakmacsoportokban nyújtja.

Magyarországon az elmúlt időszakban a közoktatási rendszer is átalakuláson ment keresztül, amelynek eredményeként létrejöttek a Tankerületi Központok az ország oktatásért felelős miniszter irányítása alatt. A Központ központi szervből és területi szervekből áll, a területi szerveket a tankerület és a megyeközponti tankerület alkotja. A tankerületek székhelye és illetékességi területe megegyezik a járási hivatalok székhelyével és illetékességi területével, ahol a tankerületek a működő általános iskolák, alapfokú

²³

művészeti iskolák és gimnáziumok fenntartásával kapcsolatosan ellátja az Intézményfenntartó Központ szervezeti és működési szabályzatában számára meghatározott egyes fenntartói feladatokat. A felsőoktatásban tanulók helyzetének javítását és a továbbtanulás ösztönzését a Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjrendszerhez való csatlakozással segítette az önkormányzat. A nagykállói Roma Nemzetiségi Önkormányzat által alapított Nagykálló Térségi Művelt Cigány Ifjúságért Alapítvány fő célja a romákra kiemelten jellemző alacsony iskolázottsági szinten való javítás.

a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékossgal élő gyermekek száma és aránya, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete

Év	Védelembe vett kiskorú gyermekek száma december 31-én (TS 3001)	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma december 31-én (TS 3101)
2012	9	1 071
2013	35	105
2014	55	121
2015	42	127
2016	52	90
2017	45	90

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A hátrányos helyzetű családokban nevelkedő gyermekek öt éves korukra elmaradnak kognitív fejlődésükben a kedvezőbb háttérű családokban nevelkedő társaikhoz képest. Az elmaradás oka a gyermeki fejlődés nem megfelelő ösztönzése, a szülők korlátozott erőforrásai és az otthoni környezet hiányosságai miatt. Tudatos óvodai pedagógiai munkára van szükség ahhoz, hogy a hátrányokat az óvodai nevelés csökkenteni tudja. A hátrányos helyzetből való lemaradások - szakszerű, a gyermek társadalmi helyzetére érzékeny pedagógiai szemlélettel és módszerekkel, a szülőket partnerré téve, velük együttműködve - sikeresen ellensúlyozhatók.

A kimutatások szerint a halmozottan hátrányos gyermekek iskolai sikerességének záloga a megfelelő minőségű és több éves óvodáztatásuk. Az iskolás kor kezdetéig a gyerekek fejlődésének üteme messze meghaladja a későbbi életszakaszok fejlődésének sebességét. Az élet első éve meghatározó jelentőségűek az idegrendszer, a tanulás az adaptációs készségek alakulásában. Az alapvető készségek, melyek a sikeres iskola kezdés feltételei, kisgyermek korban, óvodás korban az agyi érési folyamatok lezárásáig- megterhelés nélkül- rendkívüli hatékonyan fejleszthetők. A kisgyermek korban történő pedagógiai támogatás jelentősen csökkentheti a későbbi kudarcokat.

A szegénységben élő, hátrányos helyzetű gyerekek felzárkózásának segítése csak a szülők bevonásával együtt lehet sikeres. A hátrányos helyzetű családok gondozásában, a gyermekeket veszélyeztető helyzetek kialakulásának megelőzésében, megszüntetésében, az ágazatközi (oktatási, egészségügyi, gyermekjóléti) együttműködés megszervezésében kitüntetett szerepe van a gyermekjóléti szolgálatnak.

A gyámhivatal védelembe veszi a gyermeket, ha a szülő vagy törvényes képviselő az alapellátások önkéntes igénybevitelével a gyermek veszélyeztetettségét megszüntetni nem tudja, de segítséggel a gyermek fejlődése, nevelése a családban biztosítható.

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek számát 5 éves időszorban a 4.1.2. számú táblázat tartalmazza.

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma	
Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma (TS 5801)
2012	1043
2013	1045
2014	965
2015	845
2016	741
2017	683

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

c) gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők száma, aránya

A település pénzbeli és természetbeni juttatásokkal (támogatások, kedvezmények) törekszik arra, hogy az arra rászoruló és hátrányos helyzetben lévők számára lehetőséget teremtsen az esélyegyenlőség érvényesülésére támogatások, kedvezmények igénybe vétele által. A gyermekek kedvezményes óvodai segítségnyújtásban részesülhetnek az úgynevezett óvodáztatási támogatás keretén belül.

d) kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők száma, aránya

Az előzőekben leírtakon kívül a település a pénzbeli és természetbeni juttatások (támogatások, kedvezmények) terén az óvodai és bölcsődei korban lévő gyermekek számára 50%-os és teljesen ingyenes étkeztetést biztosít. A nevelési intézmény mellett az általános és középiskola keretein belül a tanulók részére is nyitva áll az említett kedvezmény igénybe vétele 50%-os és 100 %-os mértékig. e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek száma, aránya

Nem releváns

4.2 Szegregált, teleszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

A városban jelenleg elérhető oktatási közszolgáltatások:

- Óvodai nevelés
- Általános iskolai oktatás
- Alapfokú művészetoktatás
- Gyógypedagógiai tanácsadás
- Korai fejlesztés és gondozás
- Fejlesztő felkészítés
- Nevelési tanácsadás
- Logopédiai ellátás
- Továbbtanulási-, pályaválasztási tanácsadás
- Gyógytestnevelés
- Bölcsőde
- Gimnáziumi oktatás
- Szakközépiskolai oktatás
- Szakiskolai oktatás

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékkal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 3201)	Egy védőnőre jutó gyermekek száma
2012	5	452
2013	5	450
2014	5	485
2015	4	536
2016	4	520
2017	4	495

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

A Nagykállói Egyesített Óvoda a védőnői hálózattal együttműködésben az alábbi tevékenységeket látja el:

- A gyermekek óvodai beiratásának támogatása; korai képességgondozással kapcsolatos tanácsadás
- Egészségügyi vizsgálatok elvégzése
- Előadások tartása

b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

Egészségügyi szűrővizsgálatok

- Szükség esetén szakorvosi-fogászat, szemészet, fülészeti, ortopédia-vizsgálatok
- Gyermekorvosi, védőnői tanácsadás
- A szülők számára az együttműködő partnerekkel kialakított közös programok

Év	Betöltetlen felnőtt háziorvosi praxis/ok száma	Házi orvos által ellátott személyek száma	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott gyerekek száma	Házi gyermekorvosok száma (TS 4601)
2012	0	NA	NA	NA	2
2013	0	9925	1774	5780	2
2014	0	9219	1345	8609	2
2015	0	9787	1377	8410	2
2016	0	9787	1377	8410	2
2017	0	9399	1235	8164	NA

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

Nagykállóban a bölcsődei feladatokat a Dél-Nyírségi Többcélú Önkormányzati Kistérségi Társulás fenntartásában működő Pindur Palota bölcsőde látja el. Két bölcsődei csoportban 24 férőhelyen működik az intézmény. A bölcsődében nagyon jól érvényesül az egyéni bánásmód elve. A gyermek fejlődéséhez alapvető feltétel a felnőtt őszinte érdeklődése, figyelme, megbecsülése, a kompetenciájának elismerésén alapuló választási lehetőség biztosítása az egyes élethelyzetekben, a pozitív megnyilvánulások támogatása, megerősítése, elismerése. A gondozónő meleg, szeretetteljes odafordulással, a megfelelő környezet kialakításával, a gyermek életkori- és egyéni sajátosságait, fejlettségét, pillanatnyi fizikai és pszichés állapotát, hangulatát figyelembe véve segíti a gyermek fejlődését. Fontos, hogy a bölcsődébe járó gyermekek mindegyike folyamatosan érezze a róla gondoskodó felnőtt elfogadását akkor is, ha lassabban fejlődik, akkor is, ha esetleg több területen jelentős eltérést mutat az átlagos fejlődéstől, ha sajátos nevelési igényű, ha viselkedése bizonyos esetekben különbözik a megszokottól, emiatt nehezebben kezelhető. A gondozónő elfogadja, tiszteletben tartja a gyermekvallási, nemzetiségi/etnikai, kulturális., stb. hovatartozását, és a lehetőségek szerint segíti az identitástudat kialakulását és fejlődését, segíti a saját és a más kultúra és hagyományok megismerését és tiszteletben tartását.

4.3.3. számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma

Év	Önkormányzati bölcsődék száma (TS 4801)	Bölcsődébe beírt gyermekek száma (TS 4701)	Szociális szempontból felvett gyermekek száma (munkanélküli szülő, veszélyeztetett gyermek, nappali tagozaton tanuló szülő)	
				Nem önkormányzati bölcsődék száma (munkahelyi, magán stb.)
2012	1	45	11	0
2013	1	42	16	0
2014	1	47	17	0
2015	1	47	14	0
2016	1	47	14	0
2017	1	47	12	1

4.3.4. számú táblázat - Bölcsődében és családi napköziben engedélyezett férőhelyek száma

Év	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Egyéb, nem önkormányzati bölcsődei (munkahelyi, magán stb.) férőhelyek száma	Családi napköziben engedélyezett férőhelyek száma (december 31-én) (TS 4901)
2012	0	20	0	0
2013	0	20	0	0
2014	0	20	0	0
2015	0	24	0	0
2016	0	24	0	0
2017	30	24	6	0

A Nagykállói Óvodai IPR egy olyan rendszernek tekinthető, melynek elemeit halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek érdekében nagyobb tudatossággal és mérhetően is nagyobb eredményességgel kell a nevelési folyamat fókuszába állítani. Az óvodai IPR legfőbb jellemzője a gyermekközpontú és család orientált szemlélet, valamint az interdiszciplináris megközelítés, mely a kora gyermekkori fejlődés kérdésében kompetens minden szakma szerepét egyenrangúan fontosnak és egymást kiegészítőnek tartja. Így ösztönzi az együttműködések kialakítását azokkal a szolgálatokkal, melyek a szülőket támogatják, számukra erőforrást jelentenek, illetve a gyermekeknek szolgáltatásokat biztosítanak.

Az óvodai integrációs program céljai:

- Az óvoda körzetében élő 3 éves korú, HHH-s gyermekek óvodai nevelésben részesüljenek.
- Az óvoda körzetében élő valamennyi 3-7 éves, HHH-s gyermek rendszeresen járjon óvodába, hiányszóra csak indokolt esetben kerüljön sor.

Megfelelő óvodáztatással, tudatos óvodai nevelő fejlesztő munkával biztosítjuk a gyermekek iskolai sikerességét, egyenlő esélyét az iskolakezdéshez.

- Az iskolai élet kezdő, iskolába menő gyermekek részére olyan tevékenységek szervezése, mely által a teljes személyiség fejlesztés, fejlődés biztosított.

- Az iskolába menő HHH-s gyermekek legalább 50%-a integrált iskolai környezetben kezdje meg általános iskolai tanulmányait.

- Együttműködő partneri kapcsolat kiépítése - a szülői házzal, a Gyermekjóléti és Családsegítő Központtal, Pedagógiai Szakszolgálattal, Általános Iskolával, Kisebbségi Önkormányzattal, civil szervezetekkel - annak érdekében, hogy a gyermekek sokoldalú fejlesztése, szociális támogatása sikeresen valósuljon meg.

Az integrált program komplex, speciálisan a halmozottan hátrányos és/ vagy a roma gyermekek személyiségfejlesztését szolgáló program, a nevelés-oktatás (felzárkóztatás, integrálódás, sikerélmény központú ismeretszerzés) a nevelés (szociális tanulás, identitás- tudat, jövőkép, helyes értékrend), a szociális gondoskodás (szeretet, megfelelő higiéniai szokások, családi-otthonos környezet), család és gyermekvédelem terén.

Módszerek:

- 1) az előzetes, tartós megfigyelésre épülő és a fejlesztési tervet vizsgáló eljárásból
- 2) a legalább egy nevelési éven át tartó képességfejlesztési folyamatból, vagy ideális esetben három évig tartó óvodai fejlesztésből
- 3) a fejlesztés hatékonyságát ellenőrző kontrollvizsgálatból

Komplett készségfejlesztő terápia

- Mozgásfejlesztés
- Észlelési zavarok korrekciója
- Testséma fejlesztése
- Emlékezet és figyelem fejlesztése

d) gyermekjóléti alapellátás

A hagyományosan értelmezett szociális közszolgáltatási feladatokat Nagykállóban a Dél-Nyírségi Szociális és Gyermekjóléti Szolgáltató Központ látja el. Az intézmény fenntartója a Dél-Nyírségi Többcélú Önkormányzati Kistérségi Társulás, ennek megfelelően az intézmény működése sem korlátozódik Nagykálló területére, hanem a társulás többi tagtelepüléseire, Kállósemjén, Geszteréd, Érpatak, Napkor, Szakoly, közigazgatási területe is kiterjed. Nagykállóban az intézmény alaptevékenysége, feladatellátása kiterjed a családsegítő szolgáltatásra is.

A szolgálat célja: járuljon hozzá a gyermek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődésének, jólétének és a családban történő nevelésének elősegítéséhez, a veszélyeztetettség megelőzéséhez, a már kialakult veszélyeztetettség megszüntetéséhez, valamint a gyermek családjából történő kiemelésének megelőzéséhez, illetve a mielőbbi visszahelyezés elősegítéséhez. Az ellátottak köre: Nagykálló, Kállósemjén, Geszteréd, Érpatak, Bököny, Biri, Napkor, Szakoly települések közigazgatási területén lakóhellyel, vagy

tartózkodási hellyel rendelkező 0-18 évesek, utógondozás esetén 24 éves korig szociális helyzetben levő várandós anyák, valamint a családjaik. Az ellátást térítésmentesen lehet igénybe venni.

e) gyermekvédelem

A Nagykállói Egyesített Óvoda és a Pindur Palota bölcsőde a Gyermekjóléti Központtal együttműködve gyermekvédelemmel, egészségügyi ellátással, és szociális segítségnyújtással kapcsolatosan közös munkát lát el, amelynek célja feltárni mindazokat az okokat, amelyek a gyermek egészséges személyiségfejlődését hátrányosan befolyásolják, akadályozzák, továbbá a lehetőségeken belül megadni minden segítséget a hátrányok kompenzálásához- a családgondozás és az egyéni bánásmód keretei között.

A gyermekvédelem hatékonyságát segítő tevékenységek, családgondozás

- Rendszeres családlátogatás
- Szülői értekezletek, fogadóórák
- Nyílt napok, ünnepélyek
- Személyiségfejlesztő tréningek az óvoda dolgozóinak – külső szakemberek bevonásával
- Szülők részére szervezett tevékenységek, foglalkozások, tanácsadások, előadások
- Közös szülő-gyermek kirándulások szervezése
- Munkadélutánok
- A gyermeki és szülői jogokkal, kötelességekkel, azok, érvényesítési módjaival történő megismertetés
- Kapcsolat a segítő intézményekkel, estmegbeszéléseken való részvétel
- Bekapcsolódás a családgondozási tevékenységekbe

f) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

A hagyományosan értelmezett szociális közszolgáltatási feladatokat Nagykállóban a Dél-Nyírségi Szociális és Gyermekjóléti Szolgáltató Központ látja el. Az intézmény fenntartója a Dél-Nyírségi Többcélú Önkormányzati Kistérségi Társulás, ennek megfelelően az intézmény működése sem korlátozódik Nagykálló területére, hanem a társulás többi tagtelepüléseire, Kállósemjén Nagyközség, Geszteréd Község, Érpatak, Szakoly Község Napkor közigazgatási területe is kiterjed.

A családsegítés célja: az illetékességi területen élő szociális és mentálhigiénés problémák miatt veszélyeztetett illetve krízishelyzetbe került személyek, családok segítése, életvezetési képességük megőrzése, az ilyen helyzethez vezető okok feltárása, a veszélyhelyzetek kialakulásának megelőzése, valamint a krízishelyzet megszüntetésének elősegítése. Tevékenységei: családsegítés, aktív korú nem foglalkoztatott személyek együttműködési programja.

g) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés

A hagyományosan értelmezett szociális közszolgáltatási feladatokat Nagykállóban a Dél-Nyírségi Szociális és Gyermekjóléti Szolgáltató Központ látja el. Nagykállóban az intézmény alaptevékenysége, feladatellátása kiterjed az egészségnevelői szolgálatra is, amelynek célja:

- Az egészséges életmód, a pedagógiai – pszichológiai kultúra, állampolgári ismeretek terjesztése, a társas, kiscsoportos és közösségi kapcsolatok javítása.

- Egészségnevelési programok:

Káros szenvedélyek elleni küzdelem

Helyes táplálkozás, testmozgás népszerűsítése

Környezetvédelemmel kapcsolatos vetélkedők kiírása

Szakorvosi előadások

h) gyermekétkeztetés (intézményi, hétfélig, szünidei) ingyenes tankönyv

A település a pénzbeli és természetbeni juttatások (támogatások, kedvezmények) terén az óvodai és bölcsődei korban lévő gyermekek számára 50%-os és teljesen ingyenes étkeztetést biztosít. A nevelési intézmény mellett az általános és középiskola keretein belül a tanulók részére is nyitva áll az említett kedvezmény igénybe vétele 50%-os és 100 %-os mértékig.

i) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor járási, önkormányzati adat, civil érdekképviselők észrevételei

Az egyenlő bánásmód elve szerint a közszolgáltatások működésében meg kell előzni az állampolgárok hátrányos megkülönböztetését, amely vonatkozik a lakosok bármilyen faj, szín, nem, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti diszkriminációjára. Az állampolgárok emberi értékük, méltóságuk, egyediségük alapján tiszteletet érdemelnek, érdekeiket figyelembe véve olyan körülményeket és légkört kell kialakítani, melyek ezeknek az alapvető értékeknek a megőrzését és megerősítését szolgálják. A szolidaritást követve az intézkedési tervek megfogalmazásakor a bevont partnerek tekintetbe vették, hogy a társadalom számára minden állampolgár egyformán értékes, ezért a város minden közösségének és polgárának érdeke a szolidaritás erősítése, mely nagyban elősegítheti a hátrányos helyzetű csoportok társadalmi integrációját, foglalkoztatási és érvényesülési lehetőségeit. A méltányosság elvén szem előtt tartották olyan pozitív méltányos és rugalmas intézkedések kidolgozását, melyek elősegítik az érintettek társadalmi pozíciójának, életminőségének javulását.

j) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) az ellátórendszerek keretein belül

Nem releváns

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékkal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása

A helyi óvoda - iskola átmenetet segítő program, amelynek felelős személyei az iskolaigazgató, intézményvezető

- Rögzített szempontok szerinti megfigyelések különböző helyzetekben
- DIFER mérés
- Hospitálások
- Esetmegbeszélések, az érintett szakemberek részvételével
- Szakmai műhely
- Közös programok

A gyermekek egyénre szabott beszoktatásának biztosítása: rendszeres napi tájékoztatás

- A gyermekek fejlődéséről
- Az egyéni fejlesztési napló bejegyzéseinek megbeszélése
- A gyermekek alkotásainak megmutatása, elemzése
- Szülői részvételi lehetőségek biztosítása foglalkozásokon
- Szülői értekezletek, előadások, közös rendezvények, kirándulások szervezése
- Beszélgető kör 3 havonta (családi élet, gyermeknevelés, társadalmi együttélés szabályai)

Az általános iskolában tanító pedagógusok mindennapi nevelő és oktató munkájukban a tanulói személyiség harmonikus fejlesztése érdekében az alább felsorolt pedagógiai alapelveket szeretnék érvényre juttatni:

- nevelő – oktató munka

- kulcskompetenciák kialakítása
- a komplexitás elve
- önálló ismeretszerzés és önművelés
- a tanulás tervezésében, szervezésében és irányításában a tevékenység-központú tanítási gyakorlat

4.4.2. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai

Év	3-6 éves korú gyermekek száma	Óvodai gyermekcsoportok száma - gyógypedagógiai neveléssel együtt (TS 2401)	Óvodai férőhelyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 2801)	Óvodai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 2701)	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 2601)	Óvodai gyógypedagógiai gyermekcsoportok száma (TS 2501)
2012	344	11	275	2	321	0
2013	338	11	275	2	300	0
2014	355	11	275	2	270	0
2015	338	11	275	2	269	0
2016	362	11	275	2	274	0
2017	365	NA	NA	NA	NA	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

4.4.7. számú táblázat - Általános iskolában tanulók száma, általános iskolai napközis tanulók száma

Tanév	Általános iskola 1-4. évfolyamon tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 1801)	Általános iskola 5-8. évfolyamon tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 1901)	Általános iskolások száma	Napközis általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban (iskolaotthonos tanulókkal együtt) (TS 1701)	
	fő	fő	fő	fő	%
2011/2012	331	401	732	242	33,1%
2012/2013	326	330	656	303	46,2%
2013/2014	334	303	637	NA	#ÉRTÉK!
2014/2015	342	291	633	NA	#ÉRTÉK!
2015/2016	321	293	614	NA	#ÉRTÉK!
2016/2017	NA	NA	#ÉRTÉK!	NA	#ÉRTÉK!

Forrás: TeIR, KSH Tstar

b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

Célok Nagyállói Általános Iskola és Pedagógiai Szakszolgálat tevékenységében:

- a fejlesztés a tanítás-tanulás folyamatában megmutatkozó fejletlen vagy sérült funkciók korrigálására, kompenzálására, az eszköztudás fejlesztésére, a felzárkóztatásra, a tanulási technikák elsajátítására, a szociális képességek fejlesztésére, az önálló életvezetésre irányul
- a korai fejlesztésben a 0-6 éves korú az átlagostól eltérően fejlődő gyermekek körében a fejlődési elmaradás, sérülés korai életszakaszban történő felismerése, a teljes család segítése és a kis- és nagyközösségbe való beilleszkedés, az integrált nevelés lehetőségének megteremtése, a gyermek sérült vagy lassabban kialakuló készségeinek fejlesztése, a jobb életminőség és a szociális kapcsolatok támogatása
- a nevelési tanácsadás keretében az iskolába lépéshez szükséges fejlettség megállapítása, az óvodai nevelésben való kötelező részvétel alóli felmentés, a beilleszkedési zavarral, tanulási nehézséggel, magatartási rendellenességgel küzdő gyermek, tanuló óvodai nevelésével, illetőleg iskolai nevelésével és oktatásával kapcsolatos feladatok meghatározása a cél
- a logopédiai ellátás keretében a beszéd fogyatékos tanuló veleszületett vagy szerzett idegrendszeri működési zavarainak és a környezeti hatások következtében jelentős mértékű a beszédbeli akadályozottságának javítása, fejlesztése
- a továbbtanulási, pályaválasztási tanácsadás keretében a tanulók adottságainak, tanulási képességének, irányultságának megállapítása. Cél a pálya és a személyiség egymásra vonatkoztatott kifejtése. Cél az önálló

döntés, választás, ami azt jelenti, hogy a tanácsadó nem választ a tanácsot kérő helyett, hanem elvezeti a megfelelő választáshoz

- a gyógytestnevelés keretében a mozgásszervi deformitásokkal és belgyógyászati panaszokkal küszködő, a testi képességekben visszamaradó, azaz a gyógytestnevelésre utalt tanulók panaszainak csökkentése, a panaszok megszüntetése a testnevelés eszközeivel annak érdekében, hogy alkotó s örömteli felnőtt életet éljenek és a munkaerőpiacon versenyképesek legyenek

A Nagykállói Általános Iskola és Pedagógiai Szakszolgálat feladatai:

- a gyógypedagógiai tanácsadás, korai fejlesztés és gondozás feladata a sajátos nevelési igény megállapításának időpontjától kezdődően a gyermek korai fejlesztése és gondozása a szülő bevonásával, a szülő részére tanácsadás nyújtása

- a fejlesztő felkészítés feladata, hogy azoknak a gyermekeknek, akik tankötelezettségüket sajátos nevelési igényük miatt nem tudják teljesíteni, biztosítsa a fejlődésükhöz szükséges felkészítést, a szülő bevonásával, a szülő részére tanácsadás nyújtásával. A fejlesztő foglalkozások megszervezése egyéni (1-3 fő) és kiscsoportos (maximum 5 fő) formában

- a nevelési tanácsadás feladata a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek problémáinak feltárása, ennek alapján szakvélemény készítése, a gyermek rehabilitációs célú foglalkoztatása a pedagógus és a szülő bevonásával, továbbá az óvoda megkeresésére szakvélemény készítése az iskolakezdéshez, ha a gyermek egyéni adottsága, fejlettsége azt szükségessé teszi

- a logopédiai szolgáltatás feladata a megkésett beszédfejlődés, beszédritmus zavara, diszfónia, diszlexia, diszgráfia stb. megelőzése és gyógyítása

- a továbbtanulási, pályaválasztási tanácsadás feladata a tanuló adottságainak, tanulási képességének, irányultságának szaksterű vizsgálata, és ennek eredményeképpen iskolaválasztás ajánlása

- a konduktív pedagógiai szakszolgálat feladata a központi idegrendszeri sérültek konduktív nevelése, fejlesztése és gondozása

- a gyógytestnevelés feladata a gyermek, a tanuló speciális egészségügyi célú testnevelési foglalkoztatása, ha az iskolaorvosi vagy szakorvosi szűrővizsgálat gyógy- vagy könnyített testnevelésre utalja

4.4.8. számú táblázat - Általános iskolák adatai: osztályok, gyógypedagógiai osztályok, feladatelellítési helyek

Tanév	Az általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban (a nappali oktatásban) (TS 2101)	Az általános iskolai osztályok száma (a gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 2201)	Általános iskolai feladatelellítési helyek száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 2001)
	1-8 évfolyamon összesen	1-8 évfolyamon összesen	db
2011/2012	0	30	1
2012/2013	0	27	1
2013/2014	0	25	1
2014/2015	0	25	1
2015/2016	0	25	1
2016/2017	0	NA	NA

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4.12. számú táblázat - A 8. évfolyamot eredményesen befejezettek a nappali oktatásban				
Tanév	A 8. évfolyamot eredményesen befejezte a nappali oktatásban (TS 2301)			
	Fő			
2011/2012	126			
2012/2013	118			
2013/2014	102			
2014/2015	100			
2015/2016	98			
2016/2017	NA			

Forrás: TeIR, KSH Tstar Forrás: Önkormányzati és intézményfenntartói, tankerületi adatok

c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregációs

A felső tagozatban tanuló gyermekek nevelésénél kiemelt területek a személyes és környezeti higiénia igényének kialakítása, táplálkozási szokások kialakítását és ehhez kapcsolódó ismeretek elsajátítása, helyes értékrend és viselkedéskultúra kialakítása a társadalomba való beilleszkedés tükrében. A hátrányok enyhítését szolgáló pedagógiai tevékenységként alkalmazzuk a hátrányos helyzetű tanulók integrációs és képesség-kibontakoztató felkészítését segítő pedagógiai rendszer elemeit:

Kulcskompetenciákat fejlesztő programok és programelemek a következő területekről:

Az önálló tanulást segítő fejlesztés

- a tanulási és magatartási zavarok kialakulását megelőző programok: napközi, tanulószoba: 1-8. évfolyamon, képességfejlesztő foglalkozások, pszichoterápia, közösségépítő terápia: 3-8. évfolyamon, önismereti foglalkozások: 4-8. évfolyam, relaxáció: 1-8. évfolyam, mozgásterápia: 1- 8. évfolyam,
- az önálló tanulási képességet kialakító programok: tanórán kívül egyéni fejlesztési tervre alapozottan
- a tanulók önálló – életkornak megfelelő – kreatív tevékenységére épülő foglalkozások: orientációs képzések 1-4. évfolyamon, matematika 1-4. évfolyamon, angol nyelv 1-3. évfolyamon, német nyelv1-3. évfolyamon
- tanulási motivációt erősítő és fenntartó tevékenységek: tantárgyi és sport szakkörök, énekkar, versenyztetés, tanulás tanítása

Eszközjellegű kompetenciák fejlesztése: tantárgyi képességfejlesztő programok

Szociális kompetenciák fejlesztése: közösségfejlesztő, közösségépítő programok osztálykeretben és iskolai projektekben, valamint mentálhigiénés programok témahét keretében

Az integrációt segítő tanórán kívüli programok, szabadidős tevékenységek: mentori rendszer működtetése, témahét - Nagykállói Erdei Iskola program

Az integrációt elősegítő módszertani elemek: egyéni haladási ütemet segítő differenciált tanulásszervezés, projekt módszer, kooperativitás, drámapedagógia

Műhelymunka – a tanári együttműködés formái: hospitálásra épülő együttműködés és értékelő esetmegbeszélések, problémamegoldó fórumok

Multikulturális tartalmak: multikulturális tartalmak megjelenítése a különböző tantárgyakban, multikulturális tartalmak megjelenítése iskolai projektekben

d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések

Nem releváns

e) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

Esetenként előfordul.

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek és fiatalok helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
gyerekek szocializációja (családi minta)	- a helyes családi minta közvetítése különösen már egész korai gyermekkortól elkezdve - kötelesség- és felelősség tudat kialakítása
gyerekek szocializációja (attitűdök, motivációk hiánya)	- oktatási intézmények fontosságának, szerepének erősítése - közösségi szerepvállalás, munkába járás - konstruktív életszemlélet kialakításának ösztönzése
15 – 30 éves korosztály bevonásának elősegítése	- érintettek, szakemberek bevonásának támogatása minél szélesebb körben, együttműködés erősítése - befogadás és integráció erősítése, közösségépítés - érdekképviselő, véleménynyilvánítás színtereinek biztosítása
Kulturális programok és szórakozási lehetőségek bővítése a 15 – 30 korosztály számára elvándorlásuk csökkentése érdekében	- a programok sikeres megvalósítása, szemléletformálás támogatása, érintettek minél szélesebb körben történő bevonása

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

A Munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény 12. §-a rendelkezik arról, hogy a munkaviszonnyal, így különösen a munka díjazásával kapcsolatban az egyenlő bánásmód követelményét meg kell tartani. A munka egyenlő értékének megállapításánál különösen az elvégzett munka természetét, minőségét, mennyiségét, a munkakörülményeket, a szükséges szakképzettséget, fizikai vagy szellemi erőfeszítést, tapasztalatot, felelősséget, a munkaerő-piaci viszonyokat kell figyelembe venni.

Az Ebktv. megfogalmazza a közvetlen és a közvetett diszkrimináció fogalmát, amely rögzíti, hogy az adott személy olyan tulajdonsága miatt kerül hátrányba más, összehasonlítható helyzetben lévő személyekhez képest, amit nem tud befolyásolni. Védett tulajdonságként nevezi meg a törvény a nemet, családi állapotot, az anyaságot és terhességet is.

Nagykálló vonatkozásában a nők gazdasági szerepével és esélyegyenlőségével kapcsolatban az alábbi helyi kihívásokat és lehetséges megoldásokat, valamint következtetéseket szükséges részletezni:

Helyi szinten a nők foglalkoztatását alapvetően befolyásoló tényező, hogy kisgyermekes anyáról van-e szó. A kisgyermekes szülők munkavállalását nehezíti a munkahelyek hiánya, a nem szokványos foglalkoztatási formák mellőzése. Kevés a részmunkaidős és a távmunka, a rugalmas munkaidő alkalmazása. A kisgyermekes anyák a megnövekedett családi feladatok, a láthatatlan munka mellett akkor tudnak nagyobb eséllyel helytállni a munkahelyükön is, ha azok rugalmas lehetőségeket tudnak ajánlani számukra addig, amíg a gyermek kicsi. Ez több odafigyelést igényel mindkét féltől, a munkaadóktól és a munkavállalóktól is. Problémák megfogalmazása, felvetése:

1. Korai gyermekvállalás: ebből kifolyólag képzetlenség és elhelyezkedési nehézségek.
2. Családok gazdasági válsága: mely egyértelműen kihat mind a nők mind a gyermekek életvitelére.
3. A családok szociokulturális különbsége illetve kulturális különbsége: egyes családok esetében elfogadott tény, hogy a nő/k feladata a család ellátására korlátozódik (a nők bekezelettelése)
4. Hátrányos megkülönböztetés nők és férfiak munkavállalásában
5. Gyes-en lévő anyukák elhelyezkedési, illetve munkába történő visszaintegrálási lehetőségei
6. Gyerekek szocializációja (családi minta, attitűdök, motivációk hiánya)

Megoldási lehetőségek felvázolása, javaslat tétel a fent felsorolt problémákra:

1. Korai felvilágosítás, prevenció szakemberek bevonásával (jelzőrendszer tagok közreműködésével)
2. Életvezetési és pénzgazdálkodási tanácsadás szakemberek segítségével (adósságkezelési tanácsadó mentálhigiénés szakemberek bevonásával): a számlák kifizetésének fontossága, kötelezettségek teljesítése. „Addig nyújtózkodj ameddig a takaród ér!” helyzetbe hozás, képesség tevés, motiválás, tréningek
3. Családi szemléletformálás elősegítése, megváltoztatására való törekedés a család minden tagjának bevonásával, a gyerekek esetében egész korai nevelés elkezdésével: életszemlélet és hozzá állás módosítása, életviteli minőség javítása érdekében reális célok kitűzése és elérésének segítése, problémák konfliktusmentes megoldására való törekedés
4. Szemléletformálás és motiváció: olyan munkalehetőségek kialakítására való törekedés ahol nők és férfiak egyenrangú partnerként vannak kezelve, illetve ahol a nők is tudnak érvényesülni és sikerélményeik is vannak.
5. Szemléletformálás: ösztönzés a munkába való visszaállásba (gyerekbarát munkahelyek kialakítása, ha szükséges, akkor gyermek felügyelet biztosítása, családi napközik és családi bölcsőde létrehozása és fenntartása), gyermekes anyukák előnyben részesítése támogatása
6. Szemléletformálás:
  - a helyes családi minta közvetítése különösen az első szocializáció területén már egész korai gyermekkortól elkezdve, kötelesség- és felelősségtudat kialakítása
  - oktatási intézmények fontosságának, szerepének erősítése
  - közösségi szerepvállalás, munkába járás, mely pozitív mintaként szolgálhat a gyerekek esetében és építő jelleggel bírhat
  - konstruktív életszemlélet kialakításának ösztönzése

Ezen célok elérése érdekében elengedhetetlenül szükséges a jelzőrendszeri tagok szoros együttműködése, összefogása. Megfelelő szakemberek képzése, tovább képzése. Továbbá megfelelő anyagi- tárgyi- és személyi feltételek biztosítása.

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

Önkormányzatunk a foglalkoztatások során arra törekszik, hogy ne legyen megkülönböztetés nők és férfiak között. Minden tekintetben megtartjuk az egyenlő bánásmód elvét.

Év	Munkavállalási korúak száma		Foglalkoztatottak		Munkanélküliek	
	Férfiak (TS 0803)	Nők (TS 0804)	Férfiak	Nők	Férfiak (TS 0801)	Nők (TS 0802)
2012	3 581	3 560	2 989	2 948	592	612
2013	3 558	3 536	3 014	3 030	544	506
2014	3 546	3 520	3 466	3 083	480	437
2015	3 512	3 469	3 124	3 142	388	327
2016	3 472	3 429	3 109	3 111	363	318
2017	NA	NA	NA	NA	292	233

Forrás: Teir és helyi adatgyűjtés

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

Általánosságban elmondható, hogy az induló képzéseken nincs meghatározva, hogy csak nők vagy csak férfiak jelentkezhetnek, a lehetőség mindkét nem számára biztosítva van. A közfoglalkoztatási program során alkalma nyílt az Önkormányzatnak bevonni munkavállalóit képzési programba. Mind a férfiak és a nők éltek azzal, hogy szakképzettséget szerezzenek.

A program általános céljai között szerepel a foglalkoztathatóság növelése, a társadalmi integráció, illetve a roma nők társadalmi foglalkoztatásának és befogadásának javítása. A program céljai közé tartozik a roma nők szociális és gyermekjóléti szakmákra való képzése, szociális és gyermekjóléti intézményekben való foglalkoztatása, közösségmérése, illetve közösségfejlesztése, komplex felmérése és felzárkóztatása.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

Az alacsony iskolai végzettség már önmagában is olyan tényező, amely rontja az egyén munkavállalási esélyeit. Ha ehhez még hozzáadódik az is, hogy az alacsony iskolai végzettségű személy a „gyengébb” nemhez tartozik, elhelyezkedési lehetőségei tovább csökkenhetnek. A közfoglalkoztatási programok során lehetőséget kapnak az alacsony végzettségű női munkavállalók is az elhelyezkedésre. A programok során képzést is szerveznek, amiben a női munkavállalók is esélyt kaphatnak képzettség megszerzéséhez.

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

Hazánkban a nők foglalkoztatottságában az elmúlt években kedvezőtlen helyen állt, a kisgyermekes anyák foglalkoztatási aránya hazánkban a legkisebb volt. A gyermekvállalást követően a nőknek/anyáknak sokszor esélyük sincs arra, hogy a munkahelyre visszatérhessenek, hiszen annyi idő alatt, amíg az édesanya otthon van gyermekével - ha még testvér is születik, csak nő ez az idő -, sajnos sok esetben a munkahely megszűnik, vagy a munkakör átalakul. Előfordul, hogy az édesanyák különböző képzéseken, átképzéseken vesznek részt annak reményében, hogy a gyermekgondozási segély lejártakor nagyobb eséllyel térhetnek vissza a munkaerőpiacra. Természetesen mindehhez szükséges, hogy gyermekeik számára biztosított legyen a napközbeni ellátás valamely formája. Ha mégis sikerül visszatérni az eredeti munkahelyükre, bérezésük jelentősen alacsonyabb az ugyanolyan korú, képzettségű, ugyanannyi szakmai tapasztalattal rendelkező férfi kollégáikhoz képest.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

Az óvodai IPR egy olyan rendszernek tekinthető, melynek elemeit halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek érdekében nagyobb tudatossággal és mérhetően is nagyobb eredményességgel kell a nevelési folyamat fókuszába állítani. Az óvodai IPR legfőbb jellemzője a gyermekközpontú és család orientált szemlélet, valamint az interdiszciplináris megközelítés, mely a kora gyermekkori fejlődés kérdésében kompetens minden szakma szerepét egyenrangúan fontosnak és egymást kiegészítőnek tartja. Így ösztönzi az együttműködések kialakítását azokkal a szolgálatokkal, melyek a szülőket támogatják, számukra erőforrást jelentenek, illetve a gyermekeknek szolgáltatásokat biztosítanak.

A Nagykállói Egyesített Óvoda és a Pindur Palota bölcsőde pedagógiai programjában biztosítja a szülők munkába állását lehetővé tevő nyitva tartás kialakítását:

- az óvoda nyitva tartása 6:00-17:30 óráig tart.
- az óvodapedagógusok 6:30-17:30 óráig foglalkoznak a gyermekekkel.
- a bölcsőde nyitva tartása 7:00 – 17:00 óráig tart.
- a kisgyermeknevelők 7:00 – 17:00 óráig foglalkoznak a gyerekekkel.

A Nagykállói Általános iskola és Pedagógiai Szakszolgálat:

Szorgalmi időben az iskola épületei reggel 7 órától a szervezett foglalkozások befejezéséig 17 óráig tartanak nyitva. Az oktatás és nevelés a helyi tanterv alapján tantárgyfelosztással heti órarend szerint történik, pedagógus vezetésével, a terembeosztás által kijelölt termekben. A tanórán kívüli foglalkozások csak a kötelező tanítási órák megtartása után szervezhetők. A napközis csoportok munkarendje a tanítási órák végeztével a csoportba járó tanulók órarendjéhez igazodva kezdődik és 17.00 óráig tart. A napközis foglalkozások minden csoportban 15.30 óráig tartanak. A napközis foglalkozásokról csoportosan 15.30, 16.00, 16.30 és 17.00 órákor mehetnek haza a tanulók a szülő írásbeli nyilatkozata alapján.

Az iskola – a tanórai foglalkozások mellett – a tanulók érdeklődése, igényei, szükségletei szerint az egyéni képességek kibontakoztatására, a tehetséges tanulók gondozására, valamint a hátrányos helyzetből eredő lemaradások pótlására az egyes szaktárgyakhoz kapcsolódó tanórán kívüli egyéni fejlesztő foglalkozásokat szervez a törvényi előírások figyelembe vételével.

A közoktatási törvény előírásának megfelelően az iskola a szülői igényeknek megfelelően tanítási napokon biztosítja a tanulók napközi otthoni és tanulószobai ellátását. Az 1-4. évfolyamokon napközis, 5-8. évfolyamokon tanulószobai foglalkozást szervez az iskola. A jelentkezést szülői aláírással írásban kell jelezni a tanuló iskolai hivatalos tájékoztató füzetében. A tanítási szünetekben munkanapokon összevont csoportban biztosítja az iskola ezt az ellátást, ha a szülők legalább 20 gyermek számára igénylik.

A napközis foglalkozás jellemzője, hogy a tanulók tanulmányi felkészítéséről, étkeztetéséről, kulturális, sport és játékos foglalkoztatásáról is gondoskodik az iskola. A tanulószobai foglalkozás során a tanulókkal szaktanárok foglalkoznak, felkészítve őket a tanórai foglalkozásokra. A felvétel elvei: a tanuló joga, hogy napközi otthoni, tanulószobai ellátásban részesüljön. Az iskola törvényi kötelezettsége a felügyeletre szoruló tanuló részére napközi, illetve tanulószobai foglalkozás biztosítása, a szülői jogosultág és igény figyelembe vételével. A benyújtott kérelmek elbírálásánál vizsgálni kell, hogy a tanuló napközbeni megfelelő felügyelete a tanítási órákra való felkészülése megoldott-e. Előnyben kell részesíteni azt a tanulókat, akinek mindkét szülője dolgozik és a tanuló felügyeletét nincs, aki ellátja. Ha a szülő betegsége miatt nem tudja ellátni a tanuló felügyeletét. A napközis, tanulószobai felvételnél a hátrányos helyzetű tanulók előnyt élveznek.

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

Statisztikák szerint ma Magyarországon a fiatalkorú lányok mintegy 3 százaléka esik teherbe, és azok fele meg is szüli gyermekét. Azok a fiatal lányok, akik ilyen korán teherbe esnek, nagyon sok esetben tudatlanok, feltehetőleg nem készítettek fel őket arra, hogy milyen következményekkel járhat a korai szexuális élet. Emellett tinédzserkorban még éppen hogy formálódik a személyiség, az identitás, az az életkori feladata egy tininek, hogy szerepeket próbálgasson, keresse önmagát, hogy mi is érdekli valójában.

A gyermekvállalás optimális ideje 22-30 év.

Tinédzserkorban gyermeket vállalni kritikus időszak mind érzelmi, mind fizikai és szociális szempontból. Gyakori probléma a testi és pszichés éretlenség, az iskolázatlanság, a rossz szociális környezet, a jövedelem hiánya vagy alacsonyága, az iskolából való kimaradás, a családi háttér hiánya, valamint, hogy az apa is gyakran fiatalkorú.

A fiatalkori gyermekvállalás társadalmi jelenség.

A fiatalkorúak esetében már maga a terhesség is súlyos konfliktusok forrásává válhat a családban.

A párkapcsolatok többnyire rendkívül instabilak. Ennek okai:

- Szerepet játszhatnak benne a párok szülei
- A férfiak családfenntartó szerepe megrendül
- A többnyire élettársi kapcsolatban lévő férfi, aki alkalmi munkákból él, könnyen, és nagyobb anyagi áldozat nélkül – gyermekeit elhagyva – kiléphet a kapcsolatból. A fiatalkorú anya magára maradása teljes anyagi ellehetetlenüléshez vezet

A korai gyermekvállalás a nők iskolai előmenetele és ehhez kapcsolódóan a későbbi munkaerő-piaci integráció miatt érdemel különös figyelmet.

Nagykálló városban minden évben problémaként merül fel a fiatalkorúak gyermekvállalása. Évente 5-6 ilyen esetről tud a Védőnői Szolgálat beszámolni. Ez kb. az összes élve születések 8%-a. Célunk az, hogy a fiatalkorúak gyermekvállalását visszaszorítsuk, vagy százalékos arányát tekintve az országos statisztikával egyenlővé tegyük. Fontos, hogy e korosztály tisztában legyen azzal, hogy milyen egészségügyi, szociális és társadalmi következményekkel járhat a korai gyermekvállalás. Célként jelenhet meg az is, hogy ha hasonló helyzetbe is kerülnek, akkor milyen lehetőségeik vannak a helyzet megoldására, a konfliktusok elkerülésére.

Év	Védőnők száma (TS 3201)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
2012	5	344	69
2013	5	338	68
2014	5	355	71
2015	4	338	85
2016	4	362	91
2017	4	365	91

Forrás: TelR és helyi adatgyűjtés

5.4 A nőket érő erők, családon belüli erők

Erre vonatkozóan nem rendelkezünk adatokkal.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaotthon, családok átmeneti otthona)

Nagykállóban a családsegítő szolgáltatás feladatait a Dél-Nyírségi Szociális és Gyermekjóléti Szolgáltató Központ keretén belül működik.

A családsegítés célja: az illetékességi területen élő szociális és mentálhigiénés problémák miatt veszélyeztetett illetve krízishelyzetbe került személyek, családok segítése, életvezetési képességük megőrzése, az ilyen helyzethez vezető okok feltárása, a veszélyhelyzetek kialakulásának megelőzése, valamint a krízishelyzet megszüntetésének elősegítése. Tevékenységei: családsegítés, aktív korú nem foglalkoztatott személyek együttműködési programja. Ellátottak köre: Nagykálló, Kállósemjén, Geszteréd, Bököny, Biri, Szakoly, Balkány, Érpatak települések közigazgatási területén él.

A Családok átmeneti otthona szolgáltatást a Borsodi Intézményfenntartó Központ biztosítja.

Célja: otthontalanná vált szülő kérelmére együttesen helyezhető el a gyermek és szülője, ha az elhelyezés hiányában lakhatásuk nem lenne biztosított, és a gyermeket e miatt el kellene választania szülőjétől. Ellátottak köre: Az ország területén életvitelszerűen tartózkodó állandó lakóhellyel rendelkező magyar

állampolgárok, az állandó tartózkodásra jogosító személyi igazolvánnyal rendelkező bevándorolt, valamint a magyar hatóságok által menekültként elismert gyermekek, fiatal felnőttek és szülei.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

A városban a helyi közélet számos területén szerepet töltenek be a nők, jelen vannak a város vezető testületében, a jóléti, közművelődési és nevelési-oktatási intézmények élén, valamint csoportvezetői beosztásban tevékenykednek a Hivatalon belül. Jelentős a nők száma, akik valamilyen vezetői munkakört töltenek be önkormányzati fenntartású intézményekben, kistérségi szervezetnél, hivatali csoport élén vagy a Képviselő-testület tagjaként. Feladataik sokrétűek, a szociális tevékenységen keresztül az oktatási feladatokon át a döntéshozatali eljárásban való részvételig terjednek.

Nagykálló igyekszik elérni, hogy az esélyegyenlőség keretein belül a nők is a társadalom értékes tagjai lehessenek a helyi közéletben vállalt szerepük révén akár egyszerű alkalmazotti, akár vezetői státuszban.

Nemcsak a munkát illetően, hanem a civil szférában is képviseltetik magukat a nők, 2005-ben alakult meg Nagykállóban a Nagykállói Nőszövetség, amelynek tagjai alapvetően szociális tevékenységet végeznek a társadalmi szervezeten belül. Az élet minden területén a nők gazdasági, kulturális, szociális és erkölcsi felemelkedésének elősegítésére, illetve a rászoruló helyi nők, asszonyok, családok helyzetének javítására törekednek. Tevékenységük a családon belül erőszakot elszenvedők segítésére, ifjúsági és társadalmi bűnmegelőzési feladatok felvállalására, a hatóság munkájának támogatására irányul, továbbá munkálkodnak az anyaság magasabb fokú elismeréséért, valamint a nemek közötti esélyegyenlőségi feltételek kiegyenlítéséért.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A helyi szinten jelentkező problémák (társadalmi és szociális) a nők körében az alábbiak:

- a családok szociokulturális különbsége illetve kulturális különbsége: egyes családok esetében elfogadott tény, hogy a nő/k feladata a család ellátására korlátozódik (a nők bekezegezés)
- hátrányos megkülönböztetés nők és férfiak munkavállalásában
- egyes-en lévő anyukák elhelyezkedési, illetve munkába történő visszaintegrálási lehetőségei

Felszámolásukra irányuló elképzelések jelen helyi esélyegyenlőségi program soron következő táblázatában láthatók, illetve a fejlesztési lehetőségeket, akciókat a dokumentum intézkedési terveit bemutató rész tartalmazza.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Korai gyermekvállalás: ebből kifolyólag képzetlenség és elhelyezkedési nehézségek.	Korai felvilágosítás, prevenció szakemberek bevonásával (jelzőrendszer tagok közreműködésével)
Családok gazdasági válsága: mely egyértelműen kihat mind a nők mind a gyermekek életvitelére.	Életvezetési és pénzgazdálkodási tanácsadás szakemberek segítségével (adósságkezelési tanácsadó mentálhigiénés szakemberek bevonásával)
A családok szociokulturális különbsége illetve kulturális különbsége: egyes családok esetében elfogadott tény, hogy a nő/k feladata a család ellátására korlátozódik (a nők bekezegezés)	Családi szemléletformálás elősegítése, megváltoztatására való törekedés a család minden tagjának bevonásával, a gyerekek esetében egész korai nevelés elkezdésével
Hátrányos megkülönböztetés nők és férfiak	Szemléletformálás és motiváció

munkavállalásában	
Gyes-en lévő anyukák elhelyezkedési, illetve munkába történő visszaintegrálási lehetőségei	Szemléletformálás – Meséd program

6. Az idősök helyzete, esélyegyenlősége

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

Szociálpszichológiai jellemzők:

A létbizonytalanság nem ismeretlen érzés az olyan idősök részéről, akik lakásfenntartási gondokkal küzdenek, és nem találnak segítséget, vagy nem ismerik azokat, holott sok esetben egy lakásfenntartási támogatás jó célt szolgálhat, ezáltal egy terhet ki lehet zárni a pszichés és anyagi terhek sorából.

Az évek óta munkanélküliek vagy kis jövedelmű nyugdíjasok nemritkán akár több százezer forintos közműtartozást halmozhatnak fel. Ebből a helyzetből segítség nélkül már nehezen képesek kijutni, a hivatalos támogatási formák, az önkormányzat vagy közműcégek által elérhető támogatások, lehetőségek pedig információhiány vagy egyéb okok miatt nem jutnak el hozzájuk.

Igen magas az egyedül család vagy barátok nélkül élő, magányos öregek száma. Az idős emberek társas kapcsolatai meggyengülnek, barátok, hozzátartozók elvesztésével elszigetelődnek, világuk beszűkül. Fizikai, szellemi képességeik fogyatkozásával csökken önértékelésük, önbecsülésük. Növekszik az időskori depresszió. A családok értékrendjében változások történtek, az anyagi világkép került a középpontba, ami az idősebb embereket frusztráltta tette és teszi. Az idős emberek érzelmi és anyagi biztonságérzetének hiánya, a depressziós tünetek következménye a pszichés és ebből kialakuló testi betegségek.

Az idősök körében gyakori a krízishelyzetek kialakulása ilyen pl. a nyugdíjazás, az élettárs, hozzátartozó elvesztése, egy súlyos betegség kialakulása, az önálló életvitel feladása. Krízishelyzetben lévő idős embernek folyamatos segítségre van szüksége. Pszichológus, szociális szakemberek együttesen tudnak támogatást nyújtani a krízishelyzet feldolgozásához. A feldolgozatlan krízishelyzetek „bezárkózottsághoz”, motiválatlansághoz vezethetnek.

Az alábbi táblázatok (2.1 számú táblázat, 3. számú táblázat, 6.3.1 számú táblázat) a város időskorú népességének általános jellemzőivel kapcsolatban szolgáltat néhány információt, mint az állandó népesség 60 év feletti lakosainak aránya, öregedési indexmutatók és a nappali ellátásban részesülők száma.

2.1. számú táblázat - Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (a 2016-os év adatai)					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 0301)	Férfiak (TS 0303)	Nők (TS 0304)
Állandó népesség száma (férfiak TS 0300, nők TS 0302)	4 702	5 008	9 710	48,42%	51,58%
0-2 évesek (összes száma TS 0305, aránya TS 0316)			269		
0-14 éves (férfiak TS 0306, nők TS 0307)	688	686	1 374	7,09%	7,06%
15-17 éves (férfiak TS 0308, nők TS 0309)	164	177	341	1,69%	1,82%
18-59 éves (férfiak TS 0310, nők TS 0311)	2 956	2 853	5 809	30,44%	29,38%
60-64 éves (férfiak TS 0312, nők TS 0313)	352	399	751	3,63%	4,11%
65 év feletti (férfiak TS 0314, nők TS 0315)	542	893	1 435	5,58%	9,20%

3. sz. táblázat Öregedési index

Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő)	Öregedési index (%)
2012	1681	2005	83,8%
2013	1723	1648	104,6%
2014	1763	1638	107,6%
2010	1805	1572	114,8%
2011	1805	1545	116,8%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

6.3.1. számú táblázat - 65 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma

Év	65 év feletti lakosság száma (TS 0328)	Nappali ellátásban részesülő időskorúak száma (TS 5101)	
	Fő	Fő	%
2012	1 280	20	1,56%
2013	1 308	20	1,53%
2014	1 340	20	1,49%
2015	1 387	19	1,37%
2016	1 435	19	1,32%
2017	NA	NA	#ÉRTÉK!

Forrás: TeIR, KSH Tstar

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága

Az idősek munkaerő-piaci helyzetére jellemző, hogy a jelenlegi idős, nyugdíjas korosztály már korábban a rendszerváltást követően a munkanélküliség elkerülése céljából a biztos megélhetést jelentő nyugdíj ellátás igénybe vételét választották megélhetésük biztonsága érdekében. Ezzel egyidejűleg sokan tartósan kikerültek a munka világából.

Nyugdíj mellett kevesen tudtak újból munkát vállalni. Ennek oka az alacsony iskolai végzettség a már elavult meglévő szakképzettségek, a szakképzetlenség, a rendszerváltás előtt működő ipari és mezőgazdasági munkát adó gyárak és üzemek bezárása, ahol korábban több évtizeden keresztül is dolgozhatott egy adott munkakörben. A munkát vállalók leginkább betanított munkakörben, részmunkaidőben, közfoglalkoztatásban, minimálbérért tudnak munkát vállalni.

Az alacsony nyugdíj mellett munkát vállaló idős emberek jövedelmi helyzetét jelentősen megváltoztatja, befolyásolja, hogy megélhetési forrásuk kizárólag az alacsony összegű nyugdíj. A foglalkoztatás területén a településen élő idősek esetében nincs hátrányos megkülönböztetés, nem érvényesül a kor szerinti diszkrimináció. A lehetőségekhez képes a város közintézményeiben az idősebb korosztály számára is lehetőség van a munkavégzésre.

Az idősek jövedelmi és vagyoni helyzete: a háztartások jövedelmein belüli jövedelemtípusok szempontjából az időskorúak jövedelmeiben legnagyobb részesedése az öregségi nyugdíjnak van. Az idősek életkörülményeit befolyásolja az előélet, az előző munkatevékenység, az iskolai végzettség, a családtagok segítő szándéka, anyagi lehetőségeik. Az idős emberek az évtizedek alatt megszokott környezetüket elfogadják. Élnek idősek nagyon jó körülmények között, önálló, jól felszerelt háztartási gépekkel berendezett lakásokban, kényelmet nyújtó környezetben, sokan vehetik igénybe családtagjaik, gyermekeik ilyen irányú segítségét. Ezzel szemben jelen van az idősek körében a létbizonytalanság kérdése is.

b) tevékeny időskor (pl. élethosszig tartó tanulás, idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen)

Az idősök koruk előrehaladtával a munkaerő kereslet a „versenyképes” szakképzettséggel rendelkező munkavállalókat részesíti előnyben. Az „elavult” szakképzettség nem keresett a munkaerőpiacon. A még munkaképes idős emberek jelenleg „választási kényszerrel” néznek szembe. Nem lehet egyidejűleg nyugdíj ellátást igénybe venni és munkát vállalni. Ebben az esetben leginkább a nyugdíj ellátás igénybe vétele a jellemző a munkavállalással szemben. Az idősök foglalkoztatottságát a településen jelentősen meghatározza ez a „választási kényszer”.

A tevékeny idős kor egyik remek példája a 2004-ben létrejött Őszi Napfény Nyugdíjas Egyesület, amelynek tagjai nemcsak egészség megőrzési, betegségmegelőzési, hanem kulturális ismeretterjesztési, természet- és környezetvédelmi, valamint szociális érdekképviseleti feladatokat is ellátnak. Mindemellett szabadidős programokat szerveznek. Nemcsak klubdelutánokat tartanak, hanem 2007-ben megalapították a Naplemente Nótakört, amelyet ma is az egyik legnagyobb eredménynek tartanak.

A városban működő HÍD Közösségi Ház kínál helyet számos programnak, amelyen gyerekek, fiatalok és idősök érdeklődésüknek megfelelően egyaránt részt vehetnek. Így az idősebb korosztálynak alkalma nyílik gyógytornai foglalkozásokon is megjelenni, amely mellett a város Napstrand nevet viselő strandja nyújt egyéb sportolási lehetőséget. A település hagyományőrző programjai és eseményei (Nagykállói Napok, Kállai Kettős Néptánc Fesztivál, testvértelepülések találkozója, TÉKA tábor, kiállítások stb.), valamint a nemzeti ünnepek szintén remek kapcsolódást vagy részvételt biztosítanak az idősebbek részére is, amelynek köszönhetően a közösség aktív tagjainak érezhetik magukat.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Az alacsony nyugdíj mellett munkát vállaló idős emberek jövedelmi helyzetét jelentősen megváltoztatja, befolyásolja, hogy megélhetési forrásuk kizárólag az alacsony összegű nyugdíj. A foglalkoztatás területén a településen élő idősök esetében nincs hátrányos megkülönböztetés, nem érvényesül a kor szerinti diszkrimináció. A lehetőségekhez képes a város közintézményeiben az idősebb korosztály számára is lehetőség van a munkavégzésre.

6.2.3. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén

Év	Regisztrált munkanélküliek száma		55 év feletti regisztrált munkanélküliek száma (TS 1010 és TS 1011)		Tartós munkanélküliek száma		55 év feletti tartós munkanélküliek száma	
	Fő	%	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2012	1 204		139	12%	695		118	17%
2013	1 050		128	12%	532		77	14%
2014	917		111	12%	393		73	19%
2015	715		95	13%	269		56	21%
2016	681		100	15%	299		41	14%
2017	526		74	14%	198		47	24%

Forrás: Helyi adatgyűjtés, TeIR

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

a) az idősök egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése

A településen a szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés biztosított az idősök számára. Idősök számára igénybe vehető az étkeztetés, házi segítségnyújtás, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, idősök nappali ellátása, családsegítés, idősök otthona ellátása, tanyagondnoki szolgáltatás.

Jelenleg étkeztetésben 321 fő, házi segítségnyújtásban 70 fő, jelzőrendszeres házi segítségnyújtásban 43 fő, idősök nappali ellátásában 30 fő részesül. Az idősök otthona 25 férőhellyel működik, ellátási területe országos, ezért a 25 fő ellátást igénybe vevő nem kizárólag nagykállói lakos. A tanyagondnoki szolgáltatás az idősök szempontjából fontos ellátásnak minősül.

A tanyagondnok segíti tanyákon élő idős emberek mindennapjait. Segítséget nyújt a tanyasi lakott helyek intézményhiányból eredő hátrányainak enyhítésére, az alapvető szükségletek kielégítését segítő

szolgáltatásokhoz, közszolgáltatáshoz valamint egyes alapszolgáltatások való hozzájutáshoz. Segíti az egyéni és a közösségi szintű szükségletek teljesítését. Segít pl. bevásárlásban, gyógyszerek kiváltásában, háziorvosi rendelésre szállításban, hivatalos ügyek intézésében.

A szociális ellátások igénybevétele szempontjából a jelenleg ellátást igénybe vevők létszámán felül is igény van az ellátásokra. Jelenleg az intézmény működési engedélyében meghatározott létszámot tudjuk ellátni.

Egészségügyi ellátás területén az alapellátás, a járóbeteg-szakellátást, a fekvőbeteg-szakellátást vehetik igénybe az településen élők. Az alapellátás keretében a háziorvosi ellátás biztosított, rendelési időn kívül ügyeleti rendszer működik a városban. Az idősök szempontjából nagyon fontos a háziorvos „közelsége”, elérhetősége, szükség esetén lakásra hívása, vagyis a folyamatos kapcsolattartás az egészségi állapot ellenőrzése érdekében.

A járóbeteg-szakellátás esetében pl. füll-orr-gégészet, szemészet, reumatológia, nőgyógyászat, pszichiátriai szakrendelés működik. A szakellátás feladata fontos a betegségek megelőzése, az egyes betegségek gyógykezelése, szakorvosi gondozása, fekvőbeteg-gyógyintézetbe való utalás szempontjából. Az idős emberek részéről szinte valamennyi szakrendelői ellátás igénybevétele rendszeres, különösen a reumatológia, a szemészet. A fekvőbeteg szakellátás tekintetében Nagykállóban a Sántha Kálmán Szakkórház ellátása vehető igénybe. Az ellátás lehet folyamatos benntartózkodás mellett végzett diagnosztikai, gyógykezelési, rehabilitációs vagy ápolási célú fekvőbeteg ellátás.

A közösségi közlekedéshez való hozzáérés biztosított az idősök számára. Igénybe vehető a településről induló és a településre érkező menetrendszeri autóbusz járatok és vasúti közlekedés.

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Az idősebb korosztály számára is hozzáférhetőek a kulturális, közművelődési és egyéb események a településen, amelyek színes programokat kínálnak e célcsoport tagjainak. A rendezvények között szerepelnek sportesemények, kulturális és közművelődési, valamint hagyományőrző programok, találkozók, versenyek és megemlékezések. A programok összeállításakor a szervezők igyekeznek arra törekedni, hogy minél szélesebb közönség számára elérhetővé tudják tenni a rendezvényeket, valamint törekednek arra, hogy minél aktívabban be tudják vonni a célcsoport tagjait az események szervezésébe.

Az idős tevékenykor egyik remek példája a 2004-ben létrejött Őszi Napfény Nyugdíjas Egyesület, amelynek tagjai nemcsak egészség megőrzési, betegségmegelőzési, hanem kulturális ismeretterjesztési, természet- és környezetvédelmi, valamint szociális érdekképviselői feladatokat is ellátnak. Mindemellett szabadidős programokat szerveznek.

6.4.1. számú - Művelődési közintézmények adatai

Év	A nyilvános/települési könyvtárak száma (TS 3801)	A nyilvános/települési könyvtárak egységeinek száma (feltárási állomány) (TS 3901)	Muzeális intézmények száma (TS 4001)	Közművelődési intézmények száma (TS 4101)
2012	1	70 733	3	1
2013	1	70 797	3	1
2014	1	72 543	3	3
2015	1	68 798	3	3
2016	1	72 239	3	3
2017	1	NA	3	3

Forrás: TEIR

c) idősök informatikai jártassága

Az idősök informatikai jártasságára jellemző, hogy a számítógép és internet használat csak kevés idős esetben elterjedt. Ennek oka: a többség nem rendelkezik számítógéppel és internet hozzáféréssel. Anyagi helyzetük nem teszi lehetővé, hogy számítógépet vásároljanak, vagy internet előfizetéssel rendelkezzenek.

Azon idősök körében jellemzőbb a számítógép és internet használat, ahol az idősök fiatalabb generációval, gyermekeikkel, unokáikkal élnek együtt.

A településen információhoz több forráson keresztül is hozzájuthatnak az idősek. Tájékozódhatnak, információhoz juthatnak a városi újságon és a városi televízióon keresztül. Szóbeli tájékoztatást kaphatnak a különböző ellátásokról, támogatásokról az Önkormányzatnál, a Szociális Intézményben, illetve más őket érdeklő kérdésekben a város egyéb intézményeiben.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

A helyi szinten jelentkező problémák (társadalmi és szociális) az idősek körében az alábbiak:

- alacsony jövedelem, eladósodás
- információk hiánya, tájékozatlanság
- magány, „bezárkózottság” problémája, motivátlanság
- időskori stresszhelyzetek kezelésének hiánya, krízishelyzetek feldolgozatlansága, kiszolgáltatottság, - munkavállalás szempontjából
- alacsony iskolai végzettség, képzettség hiánya

Felszámolásukra irányuló elképzelések jelen helyi esélyegyenlőségi program soron következő táblázatában láthatók, illetve a fejlesztési lehetőségeket, akciókat a dokumentum intézkedési terveit bemutató rész tartalmazza.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
alacsony jövedelem, eladósodás	információ nyújtása a pénzbeli és természetben nyújtott szociális ellátások igénybe vételének lehetőségéről
információk hiánya, tájékozatlanság	az idősek tájékoztatása, vészhelyzet esetén illetve vészhelyzet kialakulásának megelőzése céljából a városban kihez fordulhatnak segítségért
magány, „bezárkózottság” problémája, motivátlanság	az idős embereket be kell vonni a döntés-előkészítésbe, biztosítani kell számukra a részvételt, az önmegvalósítást az idősek motivációja a városban működő civil szervezetek programjain (pl. Nótakör, Nyugdíjas Egyesület, Nőszövetség)
időskori stresszhelyzetek kezelésének hiánya, krízishelyzetek feldolgozatlansága, kiszolgáltatottság, munkavállalás szempontjából	segítség nyújtás az idősek természetes támaszai felkutatásában ingyenesen igénybe vehető pszichológiai tanácsadás biztosítása az időskori stresszhelyzetek kezelésének segítése céljából
alacsony iskolai végzettség, képzettség hiánya	az aktív korú még munkát végezni képes idősödő személyek bevonása képzettséget nyújtó tanfolyamokon való részvételre

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

7.1 A településen fogyatékossgal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

a) fogyatékkal élők foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága (pl. védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás)

A fogyatékos emberek helyzete Magyarországon sajnos nem sok figyelmet kap. A fogyatékossgág kérdését számtalan úton meg lehet közelíteni, rengeteg tudományág érinti ezt a témát. A fogyatékossgág annak a maradandó állapotnak vagy sajátosságnak a megnevezése, amikor egy személy érzékszervi, mozgásszervi, értelmi vagy kommunikációs képességei számottevően elmaradnak az emberek átlagától és ez a társadalmi életben való részvételét jelentősen akadályozza vagy lehetetlenné teszi. Lehet veleszületett, vagy okozhatja baleset, betegség, vagy az öregedés.

A fogyatékos embereket teljes jogú állampolgárként ugyanazok a jogok illetik meg, mint a társadalom bármely más tagját, joguk van a méltósághoz, az egyenlő bánásmódhoz, az önálló élethez és a teljes körű társadalmi részvételhez. A fogyatékos embereket sajnos még ma is nehezen fogadja be a társadalom. Így a következő alapvető problémák fellelhetők:

- A fogyatékkal élők foglalkoztatása a társadalmi elfogadás kulcskérdése. Sajnos napjainkban elég kevés az olyan munkahely, ahol egy-egy állásinterjú alkalmával ugyanolyan esélyekkel indulna egy sérült ember, mint egy ép, még ha kiváló végzettséggel is rendelkezik. Az emberek többsége először kételkedve fogadja a fogyatékos emberek nyílt munkaerő-piacon történő foglalkoztatásának lehetőségét. Ennek az az oka, hogy nincs tapasztalatuk a sérült emberek munkavégző kapacitásáról. Pedig egyre több munkáltató válik nyitottá alkalmazásukra, akiket később saját tapasztalataik is megerősítenek abban, hogy a fogyatékos emberek képesek értéket teremteni, ha képességeiknek megfelelő munkát végezhetnek.
- Szükséges biztosítani azokat az alapvető feltételeket, hogy egy fogyatékos ember megmutatkozzék a többségi társadalomban. Itt elsősorban az akadálymentességre és az egyenlő bánásmódra kell a hangsúlyt fektetni. Ugyanis a normálistól való eltérést a társadalom mindig is nehezen viselte.
- Az oktatás talán az egyik legfontosabb út, hogy meg lehessen akadályozni a kirekesztést a többségi társadalomból. Az ép gyerekek közé integrált oktatás nehezen nyer tért a hiányzó gyógypedagógiai kapacitás miatt. A sérült fiatalok különböző nehézségek miatt ritkábban tanulnak tovább, mint az épek, így kevés a fogyatékos értelmiségi.
- A fogyatékos személynek, és vele együtt családtagjainak, segítőinek biztosítani kell, hogy hozzáférjenek a közérdekű tájékoztatásokhoz, továbbá azokhoz az információkhoz, amelyek a fogyatékosokat megillető jogokkal, valamint a részükre nyújtott szolgáltatásokkal kapcsolatosak.
- A fogyatékos személy egészségügyi ellátása során figyelemmel kell lenni a fogyatékossgágából adódó szükségleteire.

b) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Az egyenlő bánásmód elve szerint a közszolgáltatások működésében meg kell előzni az állampolgárok hátrányos megkülönböztetését, amely vonatkozik a lakosok bárminemű faj, szín, nem, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti diszkriminációjára. Az állampolgárok emberi értékük, méltóságuk, egyediségük alapján tiszteletet érdemelnek, érdekeiket figyelembe véve olyan körülményeket és légkört kell kialakítani, melyek ezeknek az alapvető értékeknek a megőrzését és megerősítését szolgálják. A szolidaritást követve az intézkedési tervek megfogalmazásakor a bevont partnerek tekintetbe vették, hogy a társadalom számára minden állampolgár egyformán értékes, ezért a város minden közösségének és polgárának érdeke a szolidaritás erősítése, mely nagyban elősegítheti a hátrányos helyzetű csoportok társadalmi integrációját, foglalkoztatási és érvényesülési lehetőségeit. A méltányosság elvén szem előtt tartották olyan pozitív méltányos és rugalmas intézkedések kidolgozását, melyek elősegítik az érintettek társadalmi pozíciójának, életminőségének javulását.

c) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok

A fogyatékosok nappali intézményi ellátásának működését meghatározó jogszabályok:

- 1993. évi III. törvény a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról
- 1/2000 (I.7) SZCSM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről
- 188/1999 (XII.16.) Korm. rendelet a személyes gondoskodást nyújtó intézmény működésének engedélyezéséről.
- 29/1993 (II.17.) Korm. rendelet a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások térítési díjáról.

A szolgáltatás célja, hogy az intézmény a szolgáltatást igénybe vevő fogyatékkal élő személyek részére olyan gondozási-, foglalkoztatási tevékenységet (fizikai, mentális, életvitelbeli segítség) nyújtson, melynek során a hiányzó, vagy csak a korlátozottan meglévő testi-szellemi funkciók helyreállítására, javítására kerül sor, ezzel a fogyatékos embereket alkalmassá téve az önálló, vagy részben önálló életvitelre, valamint a társadalmi integrációra. Az intézmény biztosítja:

- Az alapvető szükségletek kielégítéséhez szükséges szolgáltatásokat
- Az ellátást igénybe vevők speciális szükségleteinek megfelelő szolgáltatások elérhetőségének megkönnyítését
- Egyéni igény szerint napi egyszeri étkezést, illetve a hozott hideg étel elfogyasztásának lehetőségét
- Egyéni és csoportos foglalkoztató és rehabilitációs programok szervezésében való részvétel, önszervező csoportok támogatása, készség- és képességfejlesztés megszervezése
- Segítségnyújtás a környezettel való kapcsolattartásban, a fogyatékos ember én tudatának megerősítése
- Információs hálózat működtetése
- Érdekképviseleti szervekkel kapcsolattartás
- Segítő kapcsolat kialakítása és fenntartása
- Gyógyászati segédeszközökhez való hozzájutás segítése
- A közösségi, a kulturális és a szabadidős programokba való egyenjogú részvétel elősegítése
- A társadalmi integráció elősegítése
- Jelnyelvi tolmács elérhetőségének biztosítása
- Munkavállalást, munkavégzést, képzést segítő szolgáltatások hozzáféréseinek megteremtése
- Fogyatékkal élő személy általános egészségi állapotának és a fogyatékosága jellegének megfelelő egészségügyi, szociális ellátásokhoz való hozzájutás biztosítása
- A fogyatékos személyek iránti társadalmi szemlélet megváltoztatásában közreműködés

Az ellátottak köre:

Nagykálló, Kállósemjén, Bököny, Geszteréd, Érpatak, Balkány, Szakoly, Újfehértó, Biri települések és Nyíregyháza közigazgatási területén életvitelszerűen tartózkodó, az alábbi fogyatékkal élő, 3. életévüket betöltött személyek:

- Siketek és nagyothallók: akinek hallásvesztése olyan mértékű, hogy a beszédnek hallás útján történő megértésére segédeszközzel sem képes és halláskárosodása mellett a hangzó beszéd érhető ejtése elmarad (hallási fogyatékos).
- Vakok és gyengén látók: akiknek segédeszközzel vagy műtéti úton nem korrigálható módon látóképessége teljesen hiányzik, vagy alig látóként minimális látásmaradvánnyal rendelkezik és ezért kizárólag tapintó- halló életmód folytatására képes (látási fogyatékos).
- Értelmi fogyatékosok: akiknek értelmi akadályozottsága genetikai, illetőleg magzati károsodás vagy szülési trauma következtében, továbbá 11. életévét megelőzően bekövetkező súlyos betegség miatt középsúlyos vagy annál nagyobb mértékű.
- Mozgásszervi fogyatékosok: akiknél a mozgásrendszer károsodása illetőleg funkciózavara miatt helyváltoztatása a külön jogszabályban meghatározott segédeszköz állandó és szükségszerű használatát igényli, vagy a külön jogszabály szerinti mozgásszervi betegsége miatt állapota segédeszközzel eredményesen nem befolyásolható.
- Autisták: IQ értéktől függetlenül autistának kell tekinteni azt a személyt, aki a fejlődés átható zavarában szenved, és az autonómia tesztek alapján állapota súlyos vagy középsúlyos.

- Halmozottan fogyatékos: az a személy, akinek a fenn felsorolt fogyatékoságok közül legalább két fogyatékosága van.

7.1.2. számú táblázat - Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma

Év	Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma (TS 5001)	Egyházi fenntartású intézményben	Civil fenntartású intézményben
2012	9	0	0
2013	10	0	0
2014	10	0	0
2015	11	0	0
2016	11	0	0
2017	11	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar; a központi adatokat célszerű bontani a helyi adatszolgáltatók segítségével

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma nemenként

Év	Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma - Férfiak (TS 6201)	Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma - Nők (TS 6301)	Összesen
2012	359	458	817
2013	337	438	775
2014	326	408	734
2015	303	380	683
2016	283	361	644
2017	NA	NA	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

a) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége

A fellelhető problémák között elsősorban az akadálymentességre lehet a fő hangsúlyt helyezni. A fogyatékos személyek nagy százaléka rendelkezik olyan segédeszközökkel, amelyek igénybevételével teljes életet tudnának élni, mint például a kerekesszék. Sajnálatos dolog, hogy településünk ezen a téren hiányosságban szenved. Több olyan épület és helyiség található ahova például egy kerekes székes nem, vagy csak nagy erőfeszítések árán tud eljutni/bejutni. Nincsenek biztosítva olyan feltételek, amelyek mellett a fogyatékos személyek is igénybe tudnák venni a szolgáltatásokat.

b) közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége

A fogyatékos emberek mindennapi élete meglehetősen sivár: szabadidejük eltöltésére, kulturális igényeik kielégítésére, sportolásra nincsen vagy csak korlátozott számban van lehetőségük. Ugyanakkor Nagyálló megteremti az akadálymentesség megvalósulását, az épületek hozzáférhetőségét.

c) munkahelyek akadálymentesítettsége

A munkáltatók esetében a lift, mozgáskorlátozott mosdó és rámpa jelenleg rendelkezésre áll, azonban a teljes körű akadálymentesítettség többi eleme hiányzik.

d) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége

e) fogyatékos személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékosok nappali intézménye, stb.)

A városban a fogyatékosok nappali intézményi ellátását a következő jogszabályok határozzák meg:

- 1993. évi III. törvény a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról
- 1/2000 (I.7) SZCSM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről
- 188/1999 (XII.16.) Korm. rendelet a személyes gondoskodást nyújtó intézmény működésének engedélyezéséről.
- 29/1993 (II.17.) Korm. rendelet a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások térítési díjáról.

A szolgáltatás célja: az intézmény a szolgáltatást igénybe vevő fogyatékkal élő személyek részére olyan gondozási-, foglalkoztatási tevékenységet (fizikai, mentális, életvitelbeli segítség) nyújtson, melynek során a hiányzó, vagy csak a korlátozottan meglévő testi-szellemi funkciók helyreállítására, javítására kerül sor, ezzel a fogyatékos embereket alkalmassá téve az önálló, vagy részben önálló életvitelre, valamint a társadalmi integrációra.

A szolgáltatás feladata:

- Az alapvető szükségletek kielégítéséhez szükséges szolgáltatásokat
- Az ellátást igénybe vevők speciális szükségleteinek megfelelő szolgáltatások elérhetőségének megkönnyítését
- Egyéni igény szerint napi egyszeri étkezést, illetve a hozott hideg étel elfogyasztásának lehetőségét
- Egyéni és csoportos foglalkoztató és rehabilitációs programok szervezésében való részvétel, önszervező csoportok támogatása, készség- és képességfejlesztés megszervezése
- Segítségnyújtás a környezettel való kapcsolattartásban, a fogyatékos ember én tudatának megerősítése
- Információs hálózat működtetése
- Érdekképviselői szervekkel kapcsolattartás
- Segítő kapcsolat kialakítása és fenntartása
- Gyógyászati segédeszközkhöz való hozzájutás segítése
- A közösségi, a kulturális és a szabadidős programokba való egyenjogú részvétel elősegítése
- A társadalmi integráció elősegítése
- Jelnyelvi tolmács elérhetőségének biztosítása
- Munkavállalást, munkavégzést, képzést segítő szolgáltatások hozzáféréseinek megteremtése
- Fogyatékkal élő személy általános egészségi állapotának és a fogyatékosága jellegének megfelelő egészségügyi, szociális ellátásokhoz való hozzájutás biztosítása
- A fogyatékos személyek iránti társadalmi szemlélet megváltoztatásában közreműködés

Az ellátottak köre:

Nagykálló, Kállósemjén, Bököny, Geszteréd, Érpatak, Balkány, Szakoly, Újfehértó, Biri települések és Nyíregyháza közigazgatási területén életvitelszerűen tartózkodó, az alábbi fogyatékkal élő, 3. életévüket betöltött személyek: siketek és nagyothallók, vakok és gyengén látók, értelmi fogyatékosok, mozgásszervi fogyatékosok, autisták, halmozottan fogyatékosok. Az intézményben 20 fő ellátását engedélyezték.

A Közművelődési Feladatokat Ellátó Nonprofit Kft. 2008. augusztus 25-én rehabilitációs akkreditációs tanúsítványt szerzett. Azóta rehabilitációs foglalkoztatást végez 3, teljes mértékben akadálymentesített telephelyen azzal a céllal, hogy olyan szervezett segítséget nyújtson, ami nem a hiányzó, hanem a megmaradt képességek legteljesebb mértékű hasznosulását támogatja a társadalmi szerepvállalás elősegítése érdekében.

A tartósan akadályozott emberek társadalmi integrációjának legfontosabb színtere a munkaerőpiac, hiszen a foglalkoztatás alapjaiban határozza meg az emberek helyzetét és lehetőségeit.

A spanyol CECAP Alapítvány sikeres tevékenységének megtapasztalását követően Európai Unió támogatással jött létre Nagykállóban a Szociolabor, amelynek tagjai felnőtt korú, különböző mértékű és más-más fogyatékkal élő emberek. Iskolai végzettségüket tekintve széles skálán mozognak, hiszen

megtalálható közöttük az alap- közép- és felsőfokú végzettséggel rendelkező is. Az elsődleges problémát számukra a munkaerőpiacra való kilépés jelenti, kevés a kereslet a másképpességű munkavállalók iránt, emellett a függőség oly mértékű a hiányos szocializáció miatt, hogy önállóan – családi vagy intézményi segítség nélkül – nem képesek az érdekérvényesítésre. Ugyanakkor jelentős nehézséget jelent a munkakultúra kialakulatlansága is.

A program keretében 15 más képességű ember továbbképzésére tettek alkalmassá Nagykálló központjában egy épületet. A résztvevőknek a követelmények elsajátítása után, védett foglalkoztatási program segítette elő munkaerőpiacra való belépésüket és tartós foglalkoztatásukat. A képzés során iratdigitalizálási ismeretek birtokába kerültek el, majd a követelmények teljesítése után a nyílt munkaerő piacra való kivezetésük történt meg. Ugyanakkor a Szociolabor lehetőséget adott az önálló életre való felkészülés elősegítésére, a társadalmi beilleszkedés támogatására. A helyiség kialakításánál fontos szempont volt, a személyre szabott fejlesztés feltételeinek megteremtése.

f) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

Az egyenlő bánásmód elve szerint a közszolgáltatások működésében meg kell előzni az állampolgárok hátrányos megkülönböztetését, amely vonatkozik a lakosok bármilyen faj, szín, nem, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti diszkriminációjára. Az állampolgárok emberi értékük, méltóságuk, egyediségük alapján tiszteletet érdemelnek, érdekeiket figyelembe véve olyan körülményeket és légkört kell kialakítani, melyek ezeknek az alapvető értékeknek a megőrzését és megerősítését szolgálják. A szolidaritást követve az intézkedési tervek megfogalmazásakor a bevont partnerek tekintetbe vették, hogy a társadalom számára minden állampolgár egyformán értékes, ezért a város minden közösségének és polgárának érdeke a szolidaritás erősítése, mely nagyban elősegítheti a hátrányos helyzetű csoportok társadalmi integrációját, foglalkoztatási és érvényesülési lehetőségeit. A méltányosság elvén szem előtt tartották olyan pozitív méltányos és rugalmas intézkedések kidolgozását, melyek elősegítik az érintettek társadalmi pozíciójának, életminőségének javulását.

7.4 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
fogyatékosok foglalkoztatásának hiánya, a társadalmi elfogadás hiánya	munkáltató válik nyitottá alkalmazásukra, akiket később saját tapasztalataik is megerősítenek abban, hogy a fogyatékos emberek képesek értéket teremteni, ha képességeiknek megfelelő munkát végezhetnek. – szociolabor továbbvitele, fenntarthatóságának elősegítése
az akadálymentesség hiánya	az akadálymentesség növelése - épületek hozzáférhetőségének javítása, amely által közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való eljutás lehetőségei növekednek
fogyatékos személynek, és vele együtt családtagjainak a közérdekű információkhoz történő jutásának hiánya, a társadalmi kirekesztettség és integrációs felületek hiánya	fogyatékos személynek, és vele együtt családtagjainak, segítőinek biztosítani a közérdekű tájékoztatásokhoz, továbbá azokhoz az információkhoz, amelyek a fogyatékosokat megillető jogokkal, valamint a részükre nyújtott szolgáltatásokkal kapcsolatosak - integrációs felületek megteremtése

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

a) A civil, egyházi szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (pl. közfeladatot ellátó szervezetek száma közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma stb.)

A célcsoportok tagjai a helyi esélyegyenlőségi programban szereplő helyzetelemzések, problémák és kihívások, erre épülő intézkedési tervek elsődleges szereplői, esetükben a folyamatos tájékoztatás és a rendszeres konzultációs, véleménynyilvánítási lehetőség az akciók sikerességének alapvető feltétele, mivel a célcsoportok tagjait annak függvényében, hogy milyen mértékben, formában és területen érintik az intézkedési tervek, eltérően reagálhatnak az egyes tervezett projektekre.

Az előzőek mellett fontos a lakosság és civil szervezetektől érkező visszajelzések kiértékelése és feldolgozása. A civil szervezetekkel való kapcsolatfelvételre és kiépítésre, valamint tájékoztatásra és kapcsolattartásra az esélyegyenlőségi program intézkedési terv részében foglaltakat illetően törekszik a város a minél hatékonyabb és eredményesebb megvalósításra az esélyegyenlőség érvényesülése szempontjából. Az együttműködésre történő meghívás kapcsán a személyes információk és a civil adatbázis áll rendelkezésre.

A fiatalokat érintő helyi kihívások és feltárt problématerületek kapcsán nélkülözhetetlen néhány gondolatban az ifjúságra vonatkozó önszerveződési és együttműködési folyamatokról írni jelen fejezetet illetően. A hatékony partnerség és együttműködés érdekében célszerű a gyermek- és oktatási intézmények érdekeltiségének figyelembevételével a szabadidő-szervezés egészséges modelljeinek közvetítésében, valamint mentálhigiénés szemlélet és készség alakításában, illetve a kommunikáció fejlesztése a gyermek- és oktatási intézmények, valamint az egészségügyi és szociális intézmények között, végül pedig az ifjúsági és az ifjúságot segítő civil szervezetek megerősödésének elősegítése.

Az említetteken túl Nagykovácsi Önkormányzatának égisze alatt szerveződő Ifjúsági Önkormányzat szintén fontos szerepet tölthet be a város fiatal lakossága szempontjából. Az első kezdeményezések megtörténtek, azonban további lépések szükségesek az elképzelések sikeres megvalósítása érdekében, hiszen fontos, hogy bekapcsolódjanak a város közéletébe, az itt zajló fejlesztésekkel, kulturális és szociális programokkal, tevékenységekkel kapcsolatos kreatív ötleteik révén. Ezen akciók várható eredményként jelentkezhet az ifjúság bevonása a helyi közösségi életbe, valamint lehetőség nyújtása a helyi fiatalok számára, hogy közösségi tagként aktívan részt vállaljanak saját korosztályuk életében, végül a település vonzóvá válása a korosztály részére.

b) önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi és civil szektor közötti partnerség bemutatása

A célcsoportok tagjai a helyi esélyegyenlőségi programban szereplő helyzetelemzések, problémák és kihívások, erre épülő intézkedési tervek elsődleges szereplői, esetükben a folyamatos tájékoztatás és a rendszeres konzultációs, véleménynyilvánítási lehetőség az akciók sikerességének alapvető feltétele, mivel a célcsoportok tagjait annak függvényében, hogy milyen mértékben, formában és területen érintik az intézkedési tervek, eltérően reagálhatnak az egyes tervezett projektekre.

Az előzőek mellett fontos a lakosság és civil szervezetektől érkező visszajelzések kiértékelése és feldolgozása. A civil szervezetekkel való kapcsolatfelvételre és kiépítésre, valamint tájékoztatásra és kapcsolattartásra az esélyegyenlőségi program intézkedési terv részében foglaltakat illetően törekszik a város a minél hatékonyabb és eredményesebb megvalósításra az esélyegyenlőség érvényesülése szempontjából. Az együttműködésre történő meghívás kapcsán a személyes információk és a civil adatbázis áll rendelkezésre.

c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség

Nagykálló, mint kistérségi központi település funkciójánál fogva is aktív kapcsolatot tart fent a környező településekkel, a város és a kistérség több települése együtt működteti szociális ellátó hálózatát.

d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

Nagykálló Város Roma Nemzetiségi Önkormányzata legfontosabb feladatának az esélyegyenlőség megteremtését, városunkban a békés egymás mellett élés lehetőségét tartja, amelyre vonatkozóan az alábbi területeken fordít kiemelt figyelmet az egyenlő bánásmód érvényesítésére:

- az iskoláztatás
- a munkavállalás
- a lakáshoz jutás
- a felnőttképzés-, átképzés valamint az életkörülmények javítása

Az említett területeken az alábbi tevékenységek megvalósítására törekszik és a következő prioritásokat illetően sikerült elérnie az esélyegyenlőség teljesülését:

Iskoláztatás

- minden óvodaérett roma gyerek felvételére való törekvés az óvodákba.
- a hátrányos helyzetű gyerekek után járó fejkvótát megigénylése abból a célból, hogy kiscsoportos felzárkóztató programok indulhassanak, hogy az általános iskolát közel egyenlő eséllyel kezdhessék roma gyerekek
- az általános iskolákban is folytatódjon a felzárkóztató program

Munkavállalás

- kapcsolatteremtés a Munkaügyi Központtal annak érdekében, hogy a köz- és közhasznú munka keretében a végzettségüknek megfelelő munkát kínáljanak fel a romáknak is

Lakáshoz jutás

- a hivatal alakítson ki több szociális bérlakást

Felnőttképzés, átképzés

- cél, hogy minél több roma embernek legyen OKJ-s szakmája, ennek érdekében törekszik a kisebbségi önkormányzat jó kapcsolatot fenntartani a képzési központokkal.

Az önkormányzat minden lehetőséget kihasznál, jó kapcsolatokat épít ki megyei és országos intézményekkel. Körzetközponti szerepüket felvállalva létre szeretnék hozni egy olyan irodát, ahol megfelelő infrastruktúrával és személyzettel naprakészen tudnának pályázni.

e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

A civil szervezetek bevonását kiemelten kezeli az Önkormányzat, ezért civil adatbázist használ és internetes megjelenési felületet biztosít e szervezetek számára, amely mellett a HÍD Közösségi Ház nyújt helyiséget fórumok, megbeszélések és egyéb programok szervezésére. Nagykállóban a legaktívabb civil szervezetek a sport, kulturális-, szociális és környezeti aktivitással bíró egyesületek, szövetségek. E szereplők esélyegyenlőségi tevékenysége - a dokumentumban szereplő célcsoportokat illetően – általánosságban olyan színtereken és fórumokon nyilvánul meg, mint a település fejlődésére irányuló döntés előkészítő folyamatokban való részvétel, aktív közreműködés a pályázatok megvalósításában, továbbá egy-egy célcsoportra koncentrált feladat ellátása.

f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

Esetenként előfordul.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének folyamatába

Nagykálló kiemelt figyelmet fordít arra, hogy a helyi társadalmat és gazdasági szereplőket aktívan bevonja a városfejlesztési folyamatokba, így az esélyegyenlőségi programban megfogalmazott intézkedési tervek megvalósításába is.

Az esélyegyenlőségi program kidolgozása során megtörtént a legfontosabb partnerségi csoportok azonosítása és a partnerség céljainak meghatározása:

- Lakosság
- Nagykálló Város Önkormányzata, Roma Nemzetiségi Önkormányzat
- civil szervezetek, egyesületek
- Szakhatóságok
- Vállalkozások
- oktatási-nevelési intézmények, képző intézetek
- Munkaügyi Központ
- Egyházak

A programmal kapcsolatos bevonás fontosságának okai:

- Elfogadottság, identitás
- Szakpolitikai engedélyezés
- Magántőke mobilizálása
- Agglomerációs együttműködés

Az alábbiak ismertetik az esélyegyenlőségi program elkészítésének folyamatát a partnerséggel együttműködésben:

1. azonosítás: statisztikai adatok, adatbázis kezelők, személyes és helyi adatgyűjtés; korábbi koncepciók, tervek és programok figyelembevétele; nemzetközi és nemzeti rendeletek, határozatok és törvények figyelembevétele; egyeztetések a partnerekkel
2. helyzetelemzés elkészítése: adatok feldolgozása, korábbi koncepciók, tervek és programok figyelembevétele; nemzetközi és nemzeti rendeletek, határozatok és törvények figyelembevétele; egyeztetések a partnerekkel, kihívások és helyi szinten jelentkező problémák beazonosítása
3. intézkedési tervek megfogalmazása: konkrét beavatkozások meghatározása időpontok, célok, partnerek, részt vevők, felelősök, illetve mutatók és kockázatok részletezésével

Önkormányzatunk reméli, hogy intézményei és partnerei megvizsgálják és a program elfogadását követően biztosítják, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba beépülnek, érvényesülnek az egyenlő bánásmódról és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

b) az a) pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása.

A folyamatos partnerségi együttműködés elősegítéséhez az alábbi eszközöket tervezzük alkalmazni:

- igény- és szükségletfelmérés (kérdőíves felmérések)
- munkacsoportok megbeszélései
- konzultációk, személyes visszajelzések
- tájékoztatás és nyilvánosság (cikkek, on-line hírek és tájékoztatás)

Összegő táblázat – A Helyi esélyegyenlőségi program Intézkedési Terve (HEP IT)

A 2019-ben elfogadott HEP intézkedései

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége										
1	Hosszabb távú és eredményesebb közfoglalkoztatás biztosítása	Kiinduló érték: - magas munkanélküliségi ráta, regisztrált munkanélküliek száma - rövidebb időszakra szóló foglalkoztatás Feltárt problémák: - alacsony iskolai végzettség - magas munkanélküliségi ráta - egyéni szocializáció és motiváció hiánya - szegregáció, aktív közösség hiánya	Rövidtávú: - az engedélyezett közfoglalkoztatási létszám maximális kihasználása - adatgyűjtés, helyzetelemzés és igényfelmérés (pl.: képzettségi szint feltérképezése) - pályázati lehetőségek nyomon követése Középtávú: - családok jövedelemhez jutása - családok életminőségének javulása Hosszú távú: - alacsonyabb munkanélküliségi mutatók - a közfoglalkoztatott munka világába való visszavezetése - önálló elhelyezkedési lehetőség megteremtése		Beavatkozások és feladatok pontokba szedve: - pályázati lehetőségek felkutatása, pályázat elkészítése, benyújtása - intézményekkel kapcsolatfelvétel, munkaerőigények feltérképezése és adatgyűjtés - célcsoport tagjainak és az érdekelt feleknek a meghatározása - probléma megfogalmazása - pályázat megvalósítása: 1. célcsoport tagjainak tájékoztatása és bevonása 2. a vállalt indikátorok teljesítése, határidők, feladatok meghatározása 3. dokumentálás és ellenőrzés, nyomonkövetés 4. pályázat lezárása -	polgármester, jegyző, adott munkáltató	2024.08.31.	Eredményességi mutatók: - munkanélküliek számának csökkenése - beszámolók és jelentések készítése - személyes visszajelzések - fotók, munka eredményessége - program vagy pályázat által kért indikátorok rögzítése Kockázatok és csökkentésük: - forráshiány (anyagi és tárgyi feltételek) - információhiány, adathiány - motiváció hiánya és érdektelenség - lemorzsolódás Kockázatok csökkentésének lehetőségei: - pályázati források igénybevétele -	Személyi, tárgyi és anyagi feltételek	- pályázati források igénybevétele - érdekelteket tenni a célcsoport tagjait utókövetés és visszacsatolás - személyes konzultáció

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
					hosszabb távú foglalkoztatás biztosítása			érdekltetni tenni a célcsoport tagjait - megfelelő tájékoztatás		
2	Mélyszegénységben élők és romák helyzete, esélyegyenlőség	Kiinduló érték: magas a munkanélküliségi ráta a településen. Feltárt problémák: - munkanélküliség - képzetlenség - kulturális különbségek - szociokulturális háttér - gyes utáni elhelyezkedés, nők hátrányos megkülönböztetése	Rövidtávú: - munkát nem lehet úgy adni az embereknek, ahogyan más szociális támogatást. Ha valaki jogosult a munkanélküli ellátásokra, legfeljebb különféle pénzbeli támogatásokat és szolgáltatásokat kaphat a munkanélkülisége idején, de a legtöbb esetben nem közvetlenül munkát kap. A munkanélkülieknek nyújtott segítségnyújtás alapja tehát, hogy bárkinek munkája csak úgy lehet, ha keres és talál magának. „Képessé tevés” - adatgyűjtés, képzettségi szint felmérése - pályázat megírása és benyújtása -		Beavatkozások és feladatok pontokba szedve: - hátrányos helyzet feltárásának oka/i - elérendő célok kitűzése, helyzet elemzés és probléma analízis - a munkanélküliek „helyzetbe hozása” annak érdekében, hogy önmaguknak találjanak munkát, állást - információ nyújtással, tanácsadással és egyéb szolgáltatással segíteni a keresést - a reális célok eléréséhez szükséges igények felmérése, akciók, felelősök és határidők végiggondolása - releváns pályázat elkészítése és benyújtása - a beavatkozások megvalósítása során felmerülő akadályok elhárítása (pl. a	polgármester vagy jegyző, gyermekjóléti és családsegítő központ és a családsegítő szolgálat szakemberei, adott munkáltató	2024.08.31.	Eredményességi mutatók: - a programba bevont részt vevők száma - jelenléti ív, pályázati elszámolás és jelentés - személyes visszacsatolások, beszámolók - a pályázat által kért indikátorok teljesítése és dokumentálása Kockázatok: - egészségi, mentális problémák - családi gondok, rendezetlen és szétesett élet - önbizalom és önbecsülés hiánya - motiváció hiánya A kockázatok csökkentésének eszközei: -a munkanélküli személy problémáinak	Anyagi-, tárgyi- személyi feltételek biztosítása, pályázati források	- utókövetések és visszacsatolások - rendszeres konzultáció és kommunikáció - pályázati források - egyéb költséghatékony források

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
3	Konyhakert, gyümölcsöskert fontossága, mint kiegészítő megélhetési forrás, és egészséges életmódra nevelés	Kiinduló érték: - személyes tapasztalat: az élelmiszerárak emelkedése, gyümölcs-zöltség árak emelkedése - munkanélküliségi	foglalkoztatás megvalósítása Középtávú: - foglalkoztatási szint növelése - a foglalkoztatásba bevontak életminőségének javítása - mentális tanácsadás, nevelési- és életvezetési tanácsadás - személyiségfejlesztés - szemléletformálás Hosszú távú: - pályázati lehetőségek keresése - adatgyűjtés, helyzetelemzés, probléma analízis - pályázat megírása és benyújtása - utókövetés - további képzési lehetőségek biztosítása, mentorálás Rövidtávú: - megvalósult mezőgazdasági program, megvalósult képzések és tréningek továbbfejlesztése -		szükséges terápiákon való részvétel, rövid távú képzés a gyermekelhelyezés problémáinak megoldása, a napi bejárás és ingázás megszervezése) - személyiségfejlesztés, szocializáció, szemléletformálás, mentális tanácsadás, nevelési- és életvezetési tanácsadás - utókövetés Tevékenységek és feladatok pontokba szedve: Célja: példamutatás, jövedelemhez jutás-e program továbbfejlesztése annak érdekében	pogármester, jegyző, adott munkáltató	2024.08.31.	alapos feltárása, a gondok kibeszélése és kibeszéltetése" - motiválás, az önbizalmak és önbecsülések megerősítése, vágyak és célok ébresztése, a munkavállalásban való érdektelenség tisztázása - a munkaerőpiacon való tájékozódásra való ösztönzés, a reális lehetőségekkel való szembesülés, és azok illúziók nélküli mérlegelése Eredményességi mutatók: - munkanélküliek számának csökkenése - beszámlók és jelentések készítése -	anyagi-, tárgyi- személyi feltételek biztosítása, pályázati forrás	Eredmények fenntarthatósága: - pályázati források igénybevétele - érdekeltté tenni a célcsoport tagjait - utókövetés és visszacsatolás -

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	
		ráta, segélyben részesülők száma (gyermek, családok) - a gyermekek számára nincs minta az egészséges életmódra nevelés tekintetében Feltárt problémák: - nincs motiváció a saját kert vagy porta megművelését és gondozását, a háztájék rendben tartását illetően - ismeretek, tapasztalatok és képzettség hiánya - nincs minta (generációkon átvivő, kulturális) - a jövedelem alacsony mértéke, megélhetési problémák - rossz élet- és lakhatási körülmények	oktatás és képzés biztosítása - munkalehetőség nyújtása Középtávú: - kiegészítő jövedelemhez jutás - oktatási intézmények bevonása (fiatalokat nyári munkára) - lehetőség biztosítása a felnőttek számára, hogy az oktatási-nevelési intézményeknek (étkeztetési célra) megtermelhessék az alapvető élelmiszereket - képesség fejlesztés, motivációnövelés - otthon a saját kertben a család számára megtermelt zöldségek-gyümölcsök, ismeretek átadása a fiatalabb generáció számára Hosszú távú: - esélyegyenlőség növelése (gyerekek, mélyszegénységben élők, nők) - értékteremtés, motiváció növelés és érdeklődés felkeltése		történe, hogy ne a hagyományos közmunka programmal keressék jövedelmüket a családok, hanem saját erőből, értékesebbnek mondható munkával jussanak bevételekhez. - motiválás: mélyszegénységből való kilépés, termelővé, illetve őstermelővé válás - mentor bevonásával a fázisok megtanítása, ismeretek átadása, felvásárló(k) bevonása és együttműködés kiépítése (szerződés vagy megállapodás keretében) - tanfolyamon való részvétel - közfoglalkoztatás mellett kiegészítő mellékállás (ebben a formában az őstermelői tevékenységért nem kell fizetni) - a program jelenleg kísérleti fázisban				személyes visszajelzések - fotók, munka eredményessége - program vagy pályázat által kért indikátorok rögzítése Kockázatok és csökkentésük: - forráshiány (anyag és tárgyi feltételek) - információhiány, adathiány - motiváció hiánya és érdektelenség - lemorzsolódás Kockázatok csökkentésének lehetőségei: - pályázati források igénybevétele - érdekeltté tenni a célcsoport tagjait - megfelelő tájékoztatás		személyes konzultáció

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
			a hasznos munka kapcsán - kiegészítő jövedelemhez jutás - pénzgazdálkodásra való felkészítés - a szülők megismerkedjenek az egészséges táplálkozással, az egészséges életmóddal, és ezt átadják gyermekeiknek is.		működik – beavatkozási elképzelés jelen intézkedési tervvel továbbfejleszteni és sikereesebbé tenni a már meglévő programot - újabb családok, mentorok bevonása (igényfelmérés, tájékoztatás) és együttműködés kialakítása - eszközök, anyagi felszerelések beszerzése - szakmai koordináció, ismeretek átadása - vállalt indikátorok teljesítése, eredmények értékelése - visszacsatolások és utókövetés					
4	Kulturális különbségek leküzdésére irányuló közösségfejlesztés, tanodai program	Kiinduló érték: - személyes tapasztalat (hagyományos ünnepek, családi rendezvények a roma lakosság körében) - felmérés a gyerekek körében (roma közösségi	Rovidtávú: - helyzetkép feltárása (adatok és információk összegyűjtése) - kapcsolatfelvétel a célcsoport tagjaival - kulturális szabadidős szolgáltatások fejlesztése		Tevékenységek és feladatok pontokba szedve: 1. kérdőíves módszerrel és személyes kapcsolatfelvétellel helyzetelemzés és problémák feltárása (adatok összegyűjtése és	polgármester, jegyző, szociális munkatárs(ak)	2024.08.31.	Eredményességi mutatók: - a bevontak létszáma, jelenléti ívek - fotók és beszámolók - személyes visszajelzések - vállalt indikátorok teljesítése - egyéni	anyagi-, tárgyi-, személyi feltételek biztosítása, pályázati forrás	Eredmények fenntarthatósága: - pályázati forrás biztosítása - konzultáció a szakemberekkel, fejlesztő pedagógusokkal és a célcsoport tagjaival -

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
		házbá járó gyerekek) matematikai és magyar nyelvtan ismeretekből (állapotfelmérő lap) Feltárt problémák - tanulási nehézségek felmérése történt a 12-16 korosztály körében - olyan alapvető hiányosságok kerültek felszínre, amelyek valószínűleg már alsó tagozatban, az alap készségek elsajátításánál kimaradtak: • a gyerekek nem tudnak olvasni és ebből adódóan nem tudják értelmezni az olvasottakat és az írásban feltett kérdéseket megválaszolni • az alapvető (összeadás, kivonás, szorzás, osztás, mértékváltás) matematikai számításokat nem ismerik vagy sokan az ujjukon számolnak, illetve a	Középtávú: - közösségépítés fejlesztése, hagyományok megőrzése - Tanoda program megvalósítása célcsoportokra bontva - Meséd program megvalósítása célcsoportra bontva Hosszú távú: - kulturális különbségek csökkenése és a befogadás növelése - esélyegyenlőség megvalósulása - értékelés és utókövetés		kiértékelése) 2. célcsoport meghatározása és akcióterületek feltérképezése 3. pályázati források feltérképezése, pályázati dokumentáció elkészítése és benyújtása, pályázat megvalósítása 4. Tanoda program: • egyéni fejlesztés keretében tanulási nehézségek csökkentése vagy javítása • tréningek szervezése (gyerekek és szülők részére is) – drámapedagógia, önbizalom fejlesztés és konfliktuskezelés stb. 5. Meséd program: a közös mesélés, meseolvasás kultúrájának, hagyományának újrateemtése a roma családokban 6. hagyományörző programok: zene, tánc fejlesztése és kézműves foglalkozások (pl.:			fejlesztési napló vezetése Kockázatok és kezelésük: - humán, anyagi és tárgyi feltételek hiánya - érdektelenség, motiváció hiány - nem megfelelő adatok rendelkezésre állása és a szükséges információk hiánya Kezelésük: - pályázati forrás (személyi, tárgyi és anyagi feltételek biztosítása) - további programsorozatok (rövidebb, hosszabb) szervezése - az akciókból származó előnyök bemutatása		adatgyűjtés, adatfrissítés - utókövetés

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
		szorzótábla használata is gondot okoz • olyan alapvető fogalmakkal nincsenek tisztában (nemcsak gyerekek, hanem szülőre is értendő), mint például a hónapok nevei - hagyományok kapcsán a kulturális/tanulási különbségekre vonatkozó kihívások: • ha az általános iskolát sikerül elvégeztetniük a fiataloknak, akkor a hagyományokhoz ragaszkodva a roma családok nagy ünnepeket rendeznek (a magyar családoknál lakodalom volumenű méretű mind anyagilag, mind vendéglátást illetően) – az általános iskola elvégzése nagy eredményeknek számít, a továbbtanulással			kosárfonás) 7. sport programok az egészséges életmód és táplálkozás hangsúlyozása érdekében 8. prevenció előadások (drog prevenció, bűnmegelőzés, mentálhigiénés és szexuális felvilágosítás, DADA program, családtervezés és fogamzásgátlás, társas kapcsolatok, viselkedés és kommunikáció), vetélkedők (egészségfejlesztő) stb. 9. értékelés, nyomon követés és visszacsatolás, rendszeres konzultációk					

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
		<p>kapcsolatban a motiváció hiányzik, érdektelenek • ha továbbtanul, sok esetben az a tapasztalat, hogy csak a családi pótlék megtartása miatt • jellemző, hogy a roma szülők gyermekeiket nem engedik a környező településekre vagy a városon kívül továbbtanulni, ezért sokan a helyi szakiskolába iratkoznak be – igaz, hogy szakmát tanulnak, de nem szakmunkás szinten, a továbbiakban elhelyezkedni csak betanított munkásként tudnának, amelyet nehezít a gyárak, nagyobb vállalkozások hiánya (generációs probléma) • sok családban még mindig jellemző a leányvasság</p>								

II. A gyermekek esélyegyenlősége

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
1	Gyermekek szociális hátrányának enyhítése	Kiinduló érték: a hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma és szociális körülményeik ismerete (személyes tapasztalat) Feltárt problémák: - ruházatkodás és tisztálkodás hiánya - rossz szülői példa, szülői érdektelenség - korai fejlesztés hiánya - nem a társadalmi normáknak megfelelő szocializálódás	Rövidtávú: - a HH és HHH gyermekek számának felmérése, a szükséges adatok összegyűjtése, helyzet elemzés - szülők tájékoztatása - pályázati lehetőségek feltérképezése, pályázati dokumentáció elkészítése és benyújtása - pályázat végrehajtása Középtávú: - nyilatkozatok bekérése, adatok feldolgozása, megfelelő eszközök és felszerelések beszerzése - szülők és szakemberek bevonása, együttműködés - a programok sikeres megvalósítása, értékelése és visszajelzések követése Hosszútávú: - a gyermekeknek igényüké váljon tisztának, ápoltnak lenni - befogadás és integráció erősítése,		Beavatkozások és feladatok pontokba szedve: - a HH és HHH gyermekek számának felmérése, a szükséges adatok összegyűjtése, állapotfelmérés - szülők tájékoztatása-nyilatkozatok bekérése, adatok feldolgozása, megfelelő eszközök és felszerelések beszerzése - pályázati lehetőségek feltérképezése, pályázati dokumentáció elkészítése és benyújtása - pályázat végrehajtása - szülők és szakemberek bevonása, együttműködés - a programok sikeres megvalósítása, értékelése és visszajelzések követése: 1. Szülők Akadémiája előadás sorozat (egészségfejlesztő, és -megőrző) 2. családi és sport délutánok, vetélkedők	polgármester vagy jegyző, védőnők, esetenedzsersek, családsegítő, tanácsadók	2024.08.31.	Eredményességi mutatók: - a programok jelenléti iveri - nyilvántartások, programtervek - beszámolók készítése - személyes visszajelzések a programba bevontaktól, szakemberektől Kockázatok és kezelésük: - humán, anyagi és tárgyi feltételek hiánya - érdektelenség - nem megfelelő adatok rendelkezésre állása és a szükséges információk hiánya Kezelésük: - pályázati forrás (személyi, tárgyi és anyagi feltételek biztosítása) - további programsorozatok (rövidebb, hosszabb) szervezése - az akciókból	- pályázati forrás (személyi, tárgyi és anyagi feltételek biztosítása) - további programsorozatok szervezése, közösségépítés - utókövetés	

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
			közösségépítés - gyermekek fejlesztése - szülőkkel, szakemberekkel való együttműködés fenntartása - bölcsődei férőhelyek növelése a településen		szervezése 3. mentálhigiénés előadások és tanácsadás, fejlesztő foglalkozások 4. mentorhálózat kiépítése 5. új bölcsőde építése			származó előnyök bemutatása		
2	Gyermekek motivációjának növelése szocializációjuk és fejlesztésük kapcsán	Kiinduló érték: a hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma és szociális körülményeik ismerete (személyes tapasztalat) Feltárt problémák: - rossz szülői példa, szülői érdektelenség - közösségi szerepvállalás hiánya - motiváció hiánya - fejlesztési lehetőségek fenntarthatóságának hiánya	Rovidtávú: - a HH és HHH gyermekek számának felmérése, a szükséges adatok összegyűjtése, helyzetelemzés - szülők tájékoztatása - pályázati lehetőségek feltérképezése, pályázati dokumentáció elkészítése és benyújtása - adatok feldolgozása, megfelelő eszközök és felszerelések beszerzése Középtávú: - pályázat végrehajtása - szülők és szakemberek bevonása, együttműködés az oktatási intézményekkel - a		Beavatkozások és feladatok pontokba szedve: - a HH és HHH gyermekek számának felmérése, a szükséges adatok összegyűjtése, helyzetelemzés - pályázati lehetőségek feltérképezése, pályázati dokumentáció elkészítése és benyújtása - adatok feldolgozása, megfelelő eszközök és felszerelések beszerzése - pályázat végrehajtása - szülők és szakemberek bevonása, együttműködés az oktatási intézményekkel: • családi	polgármester vagy jegyző, a Szolgáltató Központ munkatársai, közösségi házak munkatársai	2024.08.31.	Eredményességi mutatók: - a programok jelenléti ívei - nyilvántartások, beszámolók készítése - személyes visszajelzések a programba bevontaktól, szakemberektől Kockázatok és kezelésük: - humán, anyagi és tárgyi feltételek hiánya - érdektelenség - nem megfelelő adatok rendelkezésre állása és a szükséges információ hiánya Kezelésük: -	anyagi-, tárgyi- személyi feltételek biztosítása, pályázati forrás	Eredmények fenntarthatósága: - pályázati forrás (személyi, tárgyi és anyagi feltételek biztosítása) - további programsorozatok szervezése, közösségépítés - utókövetés

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
			programok értékelése és visszajelzések követése Hosszú távu: - befogadás és integráció erősítése, közösségépítés - gyermekek fejlesztésének fenntartása - szülőkkel, szakemberekkel való együttműködés fenntartása - oktatási intézmények fontosságának, szerepének erősítése - konstruktív életszemlélet kialakításának ösztönzése		szemléletformálás • életszemlélet és hozzá állás módosítása • életviteli minőség javítása érdekében reális célok kitzzése és elérésének segítése • problémák konfliktusmentes megoldására való törekedés - a programok értékelése és visszajelzések követése			pályázati forrás (személyi, tárgyi és anyagi feltételek biztosítása) - további programsorozatok szervezése - személyes konzultációk		
III. A nők esélyegyenlősége										
1	Kezdeményezések a családok gazdasági válságának enyhítésére	Kiinduló érték: családok gazdasági és szociális körülményeinek ismerete (személyes tapasztalat) Feltárt problémák: - rossz életkörülmények - kihatás a gyermekek és nők életvitelére - jövedelem hiánya, érdektelenség - motiváció hiánya -	Rövidtávu: - szükséges adatok összegyűjtése, helyzetelemzés, személyes konzultáció a célcsoport tagjaival - pályázati lehetőségek feltérképezése, pályázati dokumentáció elkészítése és		Beavatkozások és feladatok pontokba szedve: - szükséges adatok összegyűjtése, helyzetelemzés, személyes konzultáció a célcsoport tagjaival - pályázati lehetőségek feltérképezése és az érintettek tájékoztatása és	polgármester vagy jegyző, esztmenedzserek, családsegítő, tanácsadók	2024.08.31.	Eredményességi mutatók: - a programok jelenléti ívei, fotók - nyilvántartások, beszámolók készítése - vállalt indikátorok teljesítése - személyes visszajelzések a programba bevontaktól,	anyagi-, tárgyi- személyi feltételek biztosítása, pályázati forrás	Eredmények fenntarthatósága: - pályázati forrás (személyi, tárgyi és anyagi feltételek biztosítása) - további tanácsadás és tréningek szervezése - utókövetés

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
		probléma hatékony kezelésének hiánya	benyújtása - pályázat végrehajtása Középtávú: - adatok feldolgozása, érintettek bevonása - a programok sikeres megvalósítása Hosszú távú: - életvezetési és pénzgazdálkodási tanácsadás megvalósítása szakemberek segítségével - együttműködés és a célcsoporttal kialakított kapcsolat fenntartása - értékelések és visszajelzések követése		bevonása az előkészítő fázisba - pályázati dokumentáció elkészítése és benyújtása - érintettek aktív részvételének elősegítése a megvalósítási szakaszban, pályázat végrehajtása: • életvezetési és pénzgazdálkodási tanácsadás szakemberek segítségével • helyzetbe hozás, képessé tevés • motiválás • tréningek - értékelések és visszajelzések követése			szakemberektől - életkörülmények javulása Kockázatok és kezeléseik: - humán, anyagi és tárgyi feltételek hiánya - érdektelenség, motiváció hiánya - lemorzsolódás - nem megfelelő adatok rendelkezésre állása és a szükséges információk hiánya Kezelésük: - pályázati forrás (személyi, tárgyi és anyagi feltételek biztosítása) - személyes konzultációk, tanácsadás		
2	Nők és férfiak munkavállalásában a hátrányos megkülönböztetés enyhítése	Kiinduló érték: - női foglalkoztatottak száma, a közéletben szerepet vállaló nők száma - személyes tapasztalatok a nők és férfiak munkavállalásában a hátrányos megkülönböztetés	Rovidtávú: - szükséges adatok összegyűjtése, helyzetelemzés, személyes riportok készítése a célcsoport tagjaival - pályázati lehetőségek felterképezése,		Beavatkozások és feladatok pontokba szedve: - szükséges adatok összegyűjtése, helyzetelemzés, személyes riportok készítése a célcsoport tagjaival - pályázati lehetőségek	polgármester vagy jegyző, Gyermekjóléti és Családsegítő Központ, és a családsegítő szolgálat munkatársai, tanácsadók	2024.08.31.	Eredményességi mutatók: - a programok jelenléti iver, fotók - nyilvántartások, beszámolók készítése - vállalt indikátorok teljesítése - személyes	anyagi-, tárgyi-, személyi feltételek biztosítása, pályázati forrás	Eredmények fenntarthatósága: - pályázati forrás (személyi, tárgyi és anyagi feltételek biztosítása) - további tanácsadás és tréningek szervezése - utókövetés

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
		l kapcsolatban Feltárt problémák: - egyes családok esetében elfogadott tény, hogy a nő/k feladata a család ellátására korlátozódik (a nők bekezegezésa) - kihatás a nő/k szerepvállalására - motiváció hiánya, érdektelenség - esélyegyenlőség teljes mértékben történő érvényesülésének hiánya	pályázati dokumentáció elkészítése és benyújtása - pályázat végrehajtása Középtávú: - adatok feldolgozása és értékelése, érintettek bevonása - a programok sikeres megvalósítása - szemléletformálás támogatása a foglalkoztatás terén és a női/ferfi szerepvállalást illetően Hosszú távú: - érintettek minél szélesebb körben történő bevonása - szemléletformálás sikeres megvalósítása - együttműködés és a célcsoporttal kialakított kapcsolat fenntartása - értékelések és visszajelzések követése - esélyegyenlőség érvényesülése		feltérképezése és az érintettek tájékoztatása és bevonása az előkészítő fázisba - pályázati dokumentáció elkészítése és benyújtása - érintettek aktív részvételének elősegítése a megvalósítási szakaszban, pályázat végrehajtása: • szemléletformálás a foglalkoztatás terén • az érintettek minél szélesebb körben történő bevonása • motiváció növelése a szerepvállalást illetően tanácsadás, konzultációk révén - értékelések és visszajelzések követése			visszajelzések a programba bevontaktól, szakemberektől - esélyegyenlőség javulása a foglalkoztatás terén Kockázatok és kezelésük: - humán, anyagi és tárgyi feltételek hiánya - érdektelenség, motiváció hiány - nem megfelelő adatok rendelkezésre állása és a szükséges információk hiánya Kezelésük: - pályázati forrás (személyi, tárgyi és anyagi feltételek biztosítása) - személyes konzultációk, tanácsadás		
3	Gyes-en lévő anyukák elhelyezkedési, illetve munkába történő	Kiinduló érték: - a GYES-en lévő nők száma, női	Rövidtávú: - szükséges adatok összegyűjtése,	-	Beavatkozások és feladatok pontokba szedve: - szükséges	polgármester vagy jegyző, esetmenedzserek,	2024.08.31.	Eredményességi mutatók: - a programok	anyagi-, tárgyi- személyi feltételek	Eredmények fenntarthatósága: - pályázati forrás

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
	visszaintegrálása	szerepvállalás a munka terén és a női közéletben - személyes tapasztalat a célcsoport GYES utáni elhelyezkedési és a munkába történő visszatérésüket illetően Feltárt problémák: - GYES után elhelyezkedési és visszatérési lehetőségek hiánya a munka területén - kihatás a nő/k és családjaik életvitelére - motiváció hiánya, érdektelenség - önbizalom hiánya - esélyegyenlőség teljes mértékben történő érvényesülésének hiánya	helyzetelemzés, személyes riportok készítése a célcsoport tagjaival - pályázati lehetőségek feltérképezése, pályázati dokumentáció elkészítése és benyújtása - pályázat végrehajtása Középtávú: - adatok feldolgozása és értékelése, érintettek bevonása - a programok sikeres megvalósítása - szemléletformálás támogatása a foglalkoztatás terén a GYES-ről visszatérő nők lehetőségeinek javítása érdekében Hosszú távú: - érintettek minél szélesebb körben történő bevonása - szemléletformálás sikeres megvalósítása - együttműködés és a célcsoporttal kialakított kapcsolat fenntartása - értékelések és		adatok összegyűjtése, helyzetelemzés, személyes riportok készítése a célcsoport tagjaival - pályázati lehetőségek feltérképezése és az érintettek tájékoztatása és bevonása az előkészítő fázisba - pályázati dokumentáció elkészítése és benyújtása - érintettek aktív részvételének elősegítése a megvalósítási szakaszban, pályázat végrehajtása: • a GYES-ről visszatérő nők munkaerő-piaci lehetőségeinek felkutatása • szemléletformálás a foglalkoztatás terén • az érintettek minél szélesebb körben történő bevonása • motiváció növelése a szerepvállalást illetően tanácsadás, konzultációk révén - értékelések és	családsegítő, tanácsadók		jelenléti ívei, fotók - nyilvántartások, beszámolók készítése - vállalt indikátorok teljesítése - személyes visszajelzések a programba bevontaktól, szakemberektől - esélyegyenlőség javulása a foglalkoztatás terén Kockázatok és kezelésük: - humán, anyagi és tárgyi feltételek hiánya - érdektelenség, motiváció hiány - nem megfelelő adatok rendelkezésre állása és a szükséges információk hiánya Kezelésük: - pályázati forrás (személyi, tárgyi és anyagi feltételek biztosítása) - személyes konzultációk, tanácsadás	biztosítása, pályázati forrás	(személyi, tárgyi és anyagi feltételek biztosítása) - további tanácsadás és tréningek szervezése - utókövetés

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
4	A fiatalok lakosság gyermekvállalásának visszaszorítása	Feltárt probléma: Nagykálló városban minden évben problémaként merül fel a fiatalok gyermekvállalása.	visszajelzések követése - esélyegyenlőség érvényesülése - mentorprogram (a munkába álláshoz való hozzájutás támogatása szellemi, erkölcsi szinten) - a sikeres munkába álláshoz szükséges segítségnyújtás (például: bölcsőde, játszóház, időszakos gyermekfelügyelet) Rövidtávú: a fiatalok felkutatása, megszólítása. Felmérni a célcsoport tudásszintjét, képességét, a probléma tárgyában. Középtávú: a célcsoportot felvilágosító előadások, beszélgetések, tréningek során tudatosítani a problémával, megelőzési lehetőségekkel.		visszajelzések követése Beavatkozások és feladatok pontokba szedve: 1. A fiatalok lakosság felkutatása (otthonaikban, intézményekben, klubokban) 2. A célcsoport megszólítása, érdeklődés felkeltése 3. Felvilágosító előadások tartása interaktív formában 4. Személyiségfejlesztő tréningek tartása 5. Konfliktuskezelési, probléma-megoldási lehetőségek	polgármester, jegyző, védőnők, családsegítő szolgálat munkatársa	2024.08.31.	Eredményességi mutatók: Rövidtávú: mennyire keltjük fel a fiatalok figyelmét, hányan szeretnének csatlakozni a programhoz - személyes részvétel, jelenléti iv Középtávú: a részvételi arányok a program folyamán - jelenléti iv, beszámoló készítése Hosszútávú: a programban	- hely biztosítása - személyi erőforrások - szemléltető és tárgyi eszközök (pl. TV, számítógép, projektor)	- a programban résztvevők körében mennyire tudtuk visszaszorítani a gyermekvállalást - beszámoló készítése, visszajelzések a bevonat részéről - utókövetések és visszacsatolások - további programozat szervezése (tanácsadás, tréningek, mentorálás)

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
			Hosszútávú: a célcsoport magáévá tegye és alkalmazza a kapott tudást és eszközt a mindennapokban. A végső cél az, hogy a fiatalok gyermekvállalását visszaszorítsuk		felvázolása 6. Visszajelzések értékelése, eredményességi mutatók kiértékelése a megszerzett információk birtokában			részvevők körében mennyire tudtuk visszaszorítani a gyermekvállalást - beszámoló készítése, visszajelzések a bevontak részéről Kockázatok és csökkentésük: - érdektelenség, a lemorzsolódás - nem veszik komolyan, azt gondolják, velük ez nem történhet meg A kockázati tényezők csökkentése érdekében fontos, hogy figyelmüket, érdeklődésüket szinten tartsuk, színvonalas előadások, negatív esetbemutatók, gyakorlatias képzés keretében, aktív résztvevőként élje meg a tréninget.		
5	A családok szociokulturális különbségeinek	Kiinduló érték: - női foglalkoztatottság száma, a közéletben	Rövidtávú: - szükséges adatok összegyűjtése,	-	Beavatkozások és feladatok pontokba szedve: - szükséges	polgármester vagy jegyző, Szolgáltató Központ munkatársai,	2024.08.31.	Eredményességi mutatók: - a programok	anyagi-, tárgyi- személyi feltételek	Eredmények fenntarthatósága: - pályázati forrás

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
	enyhítése, a női szerepvállalás	szerepet vállaló nők száma - kezdeményezések hiánya a női szerepvállalást illetően - személyes tapasztalatok a családok szociokulturális helyzetével kapcsolatban Feltárt problémák: - egyes családok esetében elfogadott tény, hogy a nő/k feladata a család ellátására korlátozódik (a nők kategorizálása) - kihatás a nő/k és gyermekek életvitelére - motiváció hiánya, érdektelenség - esélyegyenlőség teljes mértékben történő érvényesülésének hiánya	helyzetelemzés, személyes riportok készítése a célcsoport tagjaival - pályázati lehetőségek feltérképezése, pályázati dokumentáció elkészítése és benyújtása - pályázat végrehajtása Középtávú: - adatok feldolgozása és értékelése, érintettek bevonása - a programok sikeres megvalósítása - családi szemléletformálás támogatása Hosszú távú: - érintettek minél szélesebb körben történő bevonása - szemléletformálás sikeres megvalósítása - együttműködés és a célcsoporttal kialakított kapcsolat fenntartása - értékelések és visszajelzések követése		adatok összegyűjtése, helyzetelemzés, személyes riportok készítése a célcsoport tagjaival - pályázati lehetőségek feltérképezése és az érintettek tájékoztatása és bevonása az előkészítő fázisba - pályázati dokumentáció elkészítése és benyújtása - érintettek aktív részvételének elősegítése a megvalósítási szakaszban, pályázat végrehajtása: • családi szemléletformálás, az érintettek minél szélesebb körben történő bevonása • a családon belül a gyermekek egész korai nevelésének elősegítése a szociokulturális különbségek terén • tanácsadás, konzultációk - értékelések és	tanácsadók		jelenléti ívei, fotók - nyilvántartások, beszámolók készítése - vállalt indikátorok teljesítése - személyes visszajelzések a programba bevontaktól, szakemberektől - szerepvállalás és együttműködés javulása Kockázatok és kezelésük: - humán, anyagi és tárgyi feltételek hiánya - érdektelenség, motiváció hiány - nem megfelelő adatok rendelkezésre állása és a szükséges információk hiánya Kezelésük: - pályázati forrás (személyi, tárgyi és anyagi feltételek biztosítása) - személyes konzultációk, tanácsadás	biztosítása, pályázati forrás	(személyi, tárgyi és anyagi feltételek biztosítása) - további tanácsadás és tréningek szervezése - utókövetés

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
					visszajelzések követése					
IV. Az idősek esélyegyenlősége										
1	Idősek helyzete, esélyegyenlősége	Kiinduló érték: alacsony jövedelem, eladósodás Feltárt problémák: - információk hiánya, tájékozatlanság - magány, „bezárkózottság” - motiválatlanság, idős kori stresszhelyzetek kezelésének hiánya - krízishelyzetek feldolgozatlansága, kiszolgáltatottság - munkavállalás szempontjából alacsony iskolai végzettség, képzettség hiánya	Rövidtávú: - információnyújtás, tájékoztatás: az idősek információhiányból eredő hátrányának, kiszolgáltatott helyzetének csökkentése, illetve megszüntetése Középtávú: - a magány, „bezárkózottság” csökkentése - motiváció, a társadalmi életben való részvétel növelése. Szempont: Az idős emberek a társadalom egyenértékű, értékes tagjai. - krízishelyzetek feldolgozásának segítése Hosszútávú: - esélyegyenlőség növelése		Beavatkozások és feladatok pontokba szedve: 1. Információ nyújtása a pénzügyi és természetben nyújtott szociális ellátások igénybe vételének lehetőségéről 2. Hatékony partneri kapcsolatot kell kialakítani a szolgáltatók, az idős emberek és családtagjai között 3. Az idős embereket aktív résztvevőként kell kezelni 4. Az idős embereket be kell vonni a döntéshozatalba, az idős emberek részvételét, az önmegvalósítást 5. Generációs kapcsolatok erősítése 6. A generációk közötti szolidaritás problémájának kezelése 7. Felvilágosítás az	Dél-Nyirsgyi Szociális és Gyermekjóléti Szolgáltató Központ szakemberei, munkatársai, Önkormányzat	2024.08.31.	Eredményességi mutatók: - személyes visszacsatolások - pszichológusi és jogászai beszélgetések - tréningek és tanfolyamok jelenléti ívei, fotók Kockázatok és csökkentésük: - motiválatlanság, érdektelenség miatt együttműködés hiánya Ennek elkerülése céljából az idős emberek véleményének, ötleteinek figyelembevétele esélyegyenlőségük megteremtése céljából. Az idős embereket aktív résztvevőként kell kezelni.	Anyagi-, tárgyi- személyi feltételek	- személyes visszacsatolások, utókövetés - további tanácsadások lehetőségének biztosítása (jogi, pszichológiai) - tréningek és tanfolyamok biztosítása - az idős emberek véleményének, ötleteinek figyelembevétele - egyéb rendezvények szervezése az idősek aktív részvételével

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
					állampolgári jogokról, 8. Az idősek tájékoztatása, vész helyzet esetén, illetve vész helyzet kialakulásának megelőzése céljából a városban kihez fordulhatnak segítségért 9. Az aktív korú még munkát végezni képes idősödő személyek bevonása képzettséget nyújtó tanfolyamokon való részvételre 10. Az idősek motivációja a városban működő civil szervezetek programjain való részvételen (pl. Nótakör, Nyugdijas Egyesület, Nőszövetség) 11. Segítség nyújtás az idősek természetes támaszai felkutatásában 12. Ingyenesen igénybe vehető pszichológiai tanácsadás biztosítása az időskori stresszhelyzetek kezelésének segítése					

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
2	Idősek információhoz jutásának és tájékoztatásának lehetőségei	Kiinduló érték: - személyes tapasztalat a tájékoztatás és információ áramlás hiányának terén - programba bevont idősek számának és a hozzáférhetőségi lehetőségek meghatározásának hiánya Feltárt problémák: - információk hiánya, tájékoztatatlanság - programba bevont idősek számának és hozzáférhetőségi lehetőségek meghatározásának hiánya - krízishelyzetek feldolgozatlansága, kiszolgáltatottság	Rövidtávú: - szükséges adatok összegyűjtése, helyzetelemzés - pályázati lehetőségek feltérképezése - pályázati dokumentáció elkészítése és benyújtása, végrehajtása - tájékoztatás az idősek információ hiányból eredő hátrányának, kiszolgáltatott helyzetének csökkentésére, illetve megszüntetésére Középtávú: - adatok feldolgozása és értékelése, érintettek bevonása - a programok sikeres megvalósítása - a magány, „bezárkózottság” csökkentése Hosszú		céljából 13. Ingyenesen igénybe vehető jogi tanácsadás biztosítása Beavatkozások és feladatok pontokba szedve: - szükséges adatok összegyűjtése, helyzetelemzés - pályázati lehetőségek feltérképezése és az érintettek tájékoztatása és bevonása az előkészítő fázisba - pályázati dokumentáció elkészítése és benyújtása - érintettek aktív részvételének elősegítése a megvalósítási szakaszban, pályázat végrehajtása - hatékony partneri kapcsolatot kialakítása a szolgáltatók, az idősek és családtagjai között - az idősek tájékoztatása,	Önkormányzat, egyház, családsegítő, a Dél-Nyírségi Szociális és Gyermekjóléti Szolgáltató Központ nagykallói intézményegységében dolgozó szakemberek, idősekkel foglalkozó alapítványok, egyesületek	2024.08.31.	Eredményességi mutatók: - személyes visszacsatolások - programok jelenléti iver, fotók - vállalt indikátorok teljesítése Kockázatok: - szükséges feltételek (személyi, anyagi és tárgyi) hiánya - motiválatlanság - érdektelenség miatt együttműködés hiánya - információk nem megfelelő áramlása, tájékoztatás hiánya Kockázatok csökkentésének lehetőségei: - az idősek emberek véleményének, ötleteinek figyelembevétele	anyagi-, tárgyi-személyi feltételek biztosítása, pályázati forrás	Eredmények fenntarthatósága: - személyes visszacsatolások, utókövetés - az idősek emberek véleményének, ötleteinek figyelembevétele - egyéb rendezvények szervezése az idősek aktív részvételével

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
3	Magány, „bezárkózottság” problémájának kezelése, motiválatlanság csökkentése	Kiinduló érték: - személyes tapasztalat a tájékoztatás és információ áramlás hiányának terén - személyes tapasztalat a döntés-előkészítésbe és egyéb programokba bevont idők alacsony számát illetően Feltárt problémák: - döntés-előkészítésbe és egyéb programokba bevont idők alacsony száma - önmegvalósítás	távú: - motiváció, a társadalmi életben való részvétel növelése - esélyegyenlőség növelése - érintettek minél szélesebb körben történő bevonása - együttműködés és a célcsoporttal kialakított kapcsolat fenntartása - értékelések és visszajelzések követése Rövidtávú: - szükséges adatok összegyűjtése, helyzetelemzés, riportok a célcsoport tagjaival - pályázati lehetőségek feltérképezése - pályázati dokumentáció elkészítése és benyújtása, végrehajtása Középtávú: - adatok feldolgozása és értékelése, érintettek bevonása - a programok sikeres megvalósítása		vészhelyzet esetén, illetve vészhelyzet kialakulásának megelőzése céljából a városban kihez fordulhatnak segítségért - értékelések és visszajelzések követése Beavatkozások és feladatok pontokba szedve: - szükséges adatok összegyűjtése, helyzetelemzés, riportok készítése a célcsoport tagjaival - pályázati lehetőségek feltérképezése és az érintettek tájékoztatása és bevonása az előkészítő fázisba - pályázati dokumentáció elkészítése és benyújtása - érintettek aktív	Önkormányzat, egyház, családsegítő, a Dél-Nyírségi Szociális és Gyermekjóléti Szolgáltató Központ nagykallóli intézményegységében dolgozó szakemberek, idősekkel foglalkozó alapítványok, egyesületek	2024.08.31.	esélyegyenlőségük megteremtése céljából - megfelelő tájékoztatás - szükséges feltételek biztosítása Eredményességi mutatók: - személyes visszacsatolások - programok jelenléti iver, fotók - beszámoló készítése - vállalt indikátorok teljesítése Kockázatok: - szükséges feltételek (személyi, anyagi és tárgyi) hiánya - motiválatlanság - érdekeltenség miatt együttműködés	anyagi-, tárgyi- személyi feltételek biztosítása, pályázati forrás	Eredmények fenntarthatósága: - személyes visszacsatolások, utókövetés - az idős emberek véleményének, ötleteinek figyelembevétele - egyéb rendezvények szervezése az idősök aktív részvételével

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
		lehetőségeinek hiánya - érdektelenség és motiváció hiánya a célcsoport és a nem célcsoport tagjai részéről - információk és adatok rendelkezésre állásának hiánya	Hosszú távú: - motiváció, a társadalmi életben való részvétel növelése - esélyegyenlőség növelése - érintettek minél szélesebb körben történő bevonása - együttműködés és a célcsoporttal kialakított kapcsolat fenntartása - értékelések és visszajelzések követése		részvételének elősegítése a megvalósítási szakaszban, pályázat végrehajtása - hatékony partneri kapcsolatot kialakítása a szolgáltatók, az idős emberek és családtagjai között - az idős embereket bevonása a döntéshozatalba, az önmegvalósítás lehetőségeinek felkutatása és biztosítása - értékelések és visszajelzések követése			hiánya - információk nem megfelelő áramlása, tájékoztatás hiánya Kockázatok csökkentésének lehetőségei: - az idős emberek véleményének, ötleteinek figyelembevétele esélyegyenlőségük megteremtése céljából - megfelelő tájékoztatás - szükséges feltételek biztosítása		
4	Időskori stressz- és krízishelyzetek kezelésének javítása a munkavállalás szempontjából	Kiinduló érték: - személyes tapasztalat a tájékoztatás és információ áramlás hiányának terén - személyes tapasztalat a stressz- és krízishelyzetek kezelésének hiányában/nem megfelelő megoldásában Feltárt problémák: -	Rövidtávú: - szükséges adatok összegyűjtése, helyzetelemzés, riportok a célcsoport tagjaival - pályázati lehetőségek feltérképezése - pályázati dokumentáció elkészítése és benyújtása, végrehajtása Középtávú: - adatok		Beavatkozások és feladatok pontokba szedve: - szükséges adatok összegyűjtése, helyzetelemzés, riportok készítése a célcsoport tagjaival - pályázati lehetőségek feltérképezése és az érintettek tájékoztatása és bevonása az előkészítő fázisba -	Önkormányzat, egyház, családsegítő, a Dél-Nyírségi Szociális Gyermekjóléti Szolgáltató Központ nagykallói intézményegységében dolgozó szakemberek, idősekkel foglalkozó alapítványok, egyesületek	2024.08.31.	Eredményességi mutatók: - személyes visszacsatolások - programok jelenléti ívei, fotók - beszámolók, jelentések készítése - krízishelyzetek számának csökkenése Kockázatok: - szükséges	anyagi-, tárgyi- személyi feltételek biztosítása, pályázati forrás	Eredmények fenntarthatósága: - személyes visszacsatolások, utókövetés - információk és adatok rendelkezésre állása

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
5	Idősek alacsony iskolai végzettségének, képzettségének csökkentése	a stressz- és krízishelyzetek kezelésének hiánya/nem megfelelő megoldása - kiszolgáltatottság a célcsoport tagjaira vonatkozóan - érdektelenség és motiváció hiánya a célcsoport és a nem célcsoport tagjai részéről	feldolgozása és értékelése, érintettek bevonása - a programok sikeres megvalósítása Hosszú távú: - motiváció, a stressz- és krízishelyzetek eredményes megoldása/kezelése - esélyegyenlőség növelése - érintettek minél szélesebb körben történő bevonása - együttműködés és a célcsoporttal kialakított kapcsolat fenntartása - értékelések és visszajelzések követése		pályázati dokumentáció elkészítése és benyújtása - érintettek aktív részvételének elősegítése a megvalósítási szakaszban, pályázat végrehajtása - időskori stressz- és krízishelyzetek kezelése és feldolgozhatóságának eredményes megvalósítása - segítségnyújtás az idősek természetes támaszai felkutatásában - ingyenesen igénybe vehető pszichológiai tanácsadás biztosítása az időskori stresszhelyzetek kezelésének segítése céljából - értékelések és visszajelzések követése	Önkormányzat, egyház, családsegítő, idősek nappali ellátásában dolgozó szakember, idősekkel	2024.08.31.	feltételek (személyi, anyagi és tárgyi) hiánya - motiválatlanság - érdektelenség miatt együttműködés hiánya - információk nem megfelelő áramlása, tájékoztatás hiánya Kockázatok csökkentésének lehetőségei: - megfelelő tájékoztatás - szükséges feltételek biztosítása - krízis- és stresszhelyzetek figyelemmel kísérése	anyagi-, tárgyi- személyi feltételek biztosítása, pályázati források	Eredmények fenntarthatósága: - személyes visszacsatolások, utókövetés -

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
		vonatkozóan - idők lehetőségeinek (aktív időskor) csekély száma Feltárt problémák: - alacsony iskolai végzettség és képzettség hiánya - idők lehetőségeinek (aktív időskor) csekély száma - információ és adatok hiánya - motívatlanság és érdektelenség	tagjaival - pályázati lehetőségek feltérképezése - pályázati dokumentáció elkészítése és benyújtása, végrehajtása Középtávú: - adatok feldolgozása és értékelése, érintettek bevonása - a programok sikeres megvalósítása Hosszú távú: - esélyegyenlőség növelése - érintettek minél szélesebb körben történő bevonása - együttműködés és a célcsoporttal kialakított kapcsolat fenntartása - értékelések és visszajelzések követése		helyzetelemzés, riportok készítése a célcsoport tagjaival - pályázati lehetőségek feltérképezése és az érintettek tájékoztatása és bevonása az előkészítő fázisba - pályázati dokumentáció elkészítése és benyújtása - érintettek aktív részvételének elősegítése a megvalósítási szakaszban, pályázat végrehajtása - az aktív korú még munkát végezni képes idősödő személyek bevonása képzettséget nyújtó tanfolyamokon való részvételre - értékelések és visszajelzések követése	foglalkozó alapítványok, egyesületek		tanfolyamok jelenléti ivel, fotók - beszámoló, jelentések készítése Kockázatok: - szükséges feltételek (személyi, anyagi és tárgyi) hiánya - motívatlanság - érdektelenség miatt együttműködés hiánya - információk nem megfelelő áramlása, tájékoztatás hiánya Kockázatok csökkentésének lehetőségei: - megfelelő tájékoztatás - szükséges feltételek biztosítása		információk és adatok rendelkezésre állása
V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége										
1	Fogyatékkal élő személyek a munka világában	Kiinduló érték: - fogyatékkal élő személyek munkavállalási rátája - munkáltató	Rövidtávú: - helyzetkép feltárása (célcsoport tagjai, igények, rendelkezésre álló		Beavatkozások és feladatok: - felmérések, adatgyűjtés és helyzetelemzés -	polgármester, jegyző, házi orvos, fogyatékos személyek nappali ellátásának munkatársa	2024.08.31.	Eredményességi mutatók: - a bevontak létszáma - személyes visszajelzések -	anyagi, személyi és tárgyi feltételek	- pályázati forrás biztosítása - konzultáció a szakemberekkel - adatgyűjtés -

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
2	Fogyatékos személyek és családtagjaik közérdekű információkhoz történő jutásának elősegítése	szervezetekkel folytatott konzultáció kapcsán szerzett információk és adatok Feltárt problémák: - munkába állás lehetőségének hiánya - esélyegyenlőség biztosításának hiánya - nem megfelelő mennyiségű és minőségű információ a célcsoportról Kiinduló érték: - akadálymentes épületek és ezzel kapcsolatos szolgáltatások száma - személyes tapasztalat a közérdekű	adatok, kihívások) - képzési, átképzési lehetőségek Középtávú: - megélhetés javítása, jövedelemhez jutás biztosítása - a munka világába történő bevezetés Hosszútávú: - esélyegyenlőség érvényesülése - életminőség javulása hosszabb távon Rövidtávú: - szükséges adatok összegyűjtése, helyzetelemzés - pályázati lehetőségek feltérképezése - pályázati		kapcsolatfelvétel a célcsoport tagjaival, munkáltatókkal és szakemberekkel - megfelelő tájékoztatás - pályázati források feltérképezése, pályázati dokumentáció elkészítése és benyújtása - pályázat megvalósítása - tanácsadás és értékelés - nyomon követés és visszacsatolás, rendszeres konzultációk Beavatkozások és feladatok pontokba szedve: - szükséges adatok összegyűjtése, felmérés és helyzetelemzés - pályázati lehetőségek	polgármester, jegyző, szakemberek (családsegítő, esetmenedzser, fogyatékosok nappali ellátásának munkatársa)	2024.08.31.	képzésen, továbbképzésen eredményesen részt vettek száma - jelentések, beszámolók készítése - vállalt indikátorok teljesítése Kockázatok és csökkentésük: - információ és adat hiánya a speciális szükségletekről - motiváció hiánya - akadálymentesített közlekedés hiánya - időhiány - forráshiány Kockázatok csökkentésének lehetőségei: - pályázati forrás biztosítása - konzultáció - adatgyűjtés - utókövetés Eredményességi mutatók: - a bevontak létszáma - személyes visszajelzések - elérhető szolgáltatások és információk száma	anyag-, tárgyi- személyi feltételek biztosítása, pályázati forrás	utókövetés Eredmények fenntarthatósága: - pályázati forrás biztosítása - konzultáció a szakemberekkel - adatgyűjtés - utókövetés

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
		információk biztosításának hiányára vonatkozóan Feltárt problémák: - akadálymentes épületek és szolgáltatások rendelkezésre állásának hiánya - esélyegyenlőség biztosításának hiánya - nem megfelelő mennyiségű és minőségű információ a célcsoportról - közérdekű információk biztosításának hiánya és a célcsoport számára nyújtható szolgáltatások hiánya	dokumentáció elkészítése és benyújtása, végrehajtása Középtávú: - adatok feldolgozása és értékelése, érintettek bevonása - a programok sikeres megvalósítása - fogyatékos személynek, és vele együtt családtagjainak a közérdekű információkhoz történő jutásának elősegítése Hosszútávú: - esélyegyenlőség növelése - érintettek minél szélesebb körben történő bevonása - együttműködés és a célcsoporttal kialakított kapcsolat fenntartása - értékelések és visszajelzések követése		feltérképezése és az érintettek tájékoztatása és bevonása az előkészítő fázisba - pályázati dokumentáció elkészítése és benyújtása - érintettek aktív részvételének elősegítése a megvalósítási szakaszban, pályázat végrehajtása - fogyatékos személyek és családtagjaik számára a közérdekű tájékoztatásokhoz való hozzáférés javítása - a fogyatékosokat megillető jogokkal, valamint a részükre nyújtott szolgáltatásokkal kapcsolatos információkhoz történő hozzáférés támogatása - értékelések és visszajelzések követése			- jelentések, beszámolók készítése - vállalt indikátorok teljesítése Kockázatok és csökkentésük: - információ és adat hiánya a speciális szükségletekről - motiváció hiánya - elérhető szolgáltatások és információk hiánya - időhiány - forráshiány Kockázatok csökkentésének lehetőségei: - pályázati forrás biztosítása - konzultáció - adatgyűjtés - utókövetés		
3	Akadálymentesítettse	Kiinduló érték: -	Rövidtávú: -	-	Beavatkozások és	polgármester, jegyző,	2024.08.31.	Eredményességi	anyagi-, tárgyi-	Eredmények

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
	g mértékének növelése	akadálymentes épületek és szolgáltatások száma - munkáltató szervezetekkel folytatott konzultáció kapcsán szerzett információk és adatok Feltárt problémák: - akadálymentes épületek és szolgáltatások rendelkezésre állásának hiánya - esélyegyenlőség biztosításának hiánya - nem megfelelő mennyiségű és minőségű információ a célcsoportról	szükséges adatok összegyűjtése, helyzetelemzés - pályázati lehetőségek feltérképezése - pályázati dokumentáció elkészítése és benyújtása, végrehajtása Középtávú: - adatok feldolgozása és értékelése, érintettek bevonása - a programok sikeres megvalósítása - akadálymentesség növelésének elősegítése - épületek hozzáférhetőségének javítása, amely által közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való eljutás lehetőségei növekednek Hosszú távú: - esélyegyenlőség növelése - érintettek minél szélesebb körben történő bevonása - együttműködés és a		feladatok pontokba szedve: - szükséges adatok összegyűjtése, felmérés és helyzetelemzés - pályázati lehetőségek feltérképezése és az érintettek tájékoztatása és bevonása az előkészítő fázisba - pályázati dokumentáció elkészítése és benyújtása - érintettek aktív részvételének elősegítése a megvalósítási szakaszban, pályázat végrehajtása - az épületek hozzáférhetőségének javítása, amely által közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való eljutás lehetőségei növekednek - értékelések és visszajelzések követése	szakemberek		mutatók: - a bevontak létszáma - személyes visszajelzések - akadálymentesített épületek és az által elérhető szolgáltatások száma - jelentések, beszámolók készítése - vállalt indikátorok teljesítése Kockázatok és csökkentésük: - információ és adat hiánya a speciális szükségletekről - motiváció hiánya - akadálymentesített épületek és elérhető szolgáltatások hiánya - időhiány - forráshiány Kockázatok csökkentésének lehetőségei: - pályázati forrás biztosítása - konzultáció - adatgyűjtés - utókövetés	személyi feltételek biztosítása, pályázati forrás	fenntarthatósága: - pályázati forrás biztosítása - konzultáció a szakemberekkel - adatgyűjtés - utókövetés

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
			célcsoporttal kialakított kapcsolat fenntartása - értékelések és visszajelzések követése							

A 2021 júniusában felülvizsgált HEP intézkedései

Intézkedés sorszáma	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége										
1	Hosszabb távú és eredményesebb közfoglalkoztatás biztosítása	Kiinduló érték: magas munkanélküliségi ráta regisztrált munkanélküliek száma - rövidebb időszakra szülő foglalkoztatás problémák: - alacsony iskolai végzettség - magas munkanélküliségi ráta - egyéni szocializáció és motiváció hiánya - szegregáció, aktív közösség hiánya	Rövidtávú: - az engedélyezett közfoglalkoztatási létszám maximális kihasználása - adatgyűjtés, helyzetelemzés és igényfelmérés (pl.: képzettségi szint - feltérképezése) - pályázati lehetőségek nyomon követése - középtávú: - családok jövedelemhez jutása - családok életminőségének javulása Hosszú távú: - alacsonyabb munkanélküliségi mutatók - a közfoglalkoztatott munka világába való visszavezetése - önálló elhelyezkedési lehetőség megteremtése		Beavatkozások és feladatok pontokba szedve: - pályázati lehetőségek felkutatása, pályázat elkészítése, benyújtása - intézményekkel kapcsolatfelvétel, munkaerőigények feltérképezése és adatgyűjtés - célcsoport tagjainak és az érdekelt feleknek a meghatározása - probléma megfogalmazása - pályázat megvalósítása: 1. célcsoport tagjainak tájékoztatása és bevonása 2. a vállalt indikátorok teljesítése, határidők, feladatok meghatározása 3. dokumentálás és ellenőrzés, nyomonkövetés 4. pályázat lezárása - hosszabb távú foglalkoztatás biztosítása	polgármester, jegyző, adott munkáltató	2024. 08. 31. (szombat) Vegrehajtása folyamatban.	Eredményességi mutatók: - munkanélküliek számának csökkenése - beszámlók és jelentések készítése - személyes visszajelzések - fotók, munka eredményessége - program vagy pályázat által kért indikátorok rögzítése Kockázatok és csökkentésük: - forráshiány (anyaghiány és tárgyi feltételek) - információhiány, adathiány - motiváció hiánya és érdektelenség - lemorzsolódás Kockázatok csökkentésének lehetőségei: - pályázati források igénybevétele - érdekeltté tenni a célcsoport tagjait - megfelelő tájékoztatás	Személyi, tárgyi- és anyagi feltételek	pályázati források - igénybevétele - érdekeltté tenni a célcsoport tagjait - utókövetés és visszacsatolás - személyes konzultáció
2	Mélyszegénységben élők és romák	Kiinduló érték: magas munkanélküliségi ráta	Rövidtávú: - munkát nem lehet adni az		Beavatkozások és feladatok pontokba szedve: - pályázati lehetőségek felkutatása, pályázat elkészítése, benyújtása - intézményekkel kapcsolatfelvétel, munkaerőigények feltérképezése és adatgyűjtés - célcsoport tagjainak és az érdekelt feleknek a meghatározása - probléma megfogalmazása - pályázat megvalósítása: 1. célcsoport tagjainak tájékoztatása és bevonása 2. a vállalt indikátorok teljesítése, határidők, feladatok meghatározása 3. dokumentálás és ellenőrzés, nyomonkövetés 4. pályázat lezárása - hosszabb távú foglalkoztatás biztosítása	polgármester vagy jegyző, gyermekjóléti	2024. 08. 31. (szombat)	Eredményességi mutatók: -	Anyagi-, tárgyi- és személyi	utókövetések és visszacsatolások

helyzete, esélyegyenlőség	ráta a településen. Feltárt problémák: munkanélküliség képtelenség kulturális különbségek - szociokulturális háttér - egyes utáni elhelyezkedés, nők hátrányos megkülönböztetése	embereknek, ahogyan - más szociális támogatást. Ha valaki jogosult a munkanélküli ellátásokra, legfeljebb különféle pénzügyi támogatásokat és szolgáltatásokat kaphat a munkanélkülisége idején, de a legtöbb esetben nem közvetlenül munkát kap. A munkanélkülieknek nyújtott segítségnyújtás alapja tehát, hogy bárkinek munkája csak úgy lehet, ha keres és talál magának. „Képessé tevés” - adatgyűjtés, képzettségi szint felmérése - pályázat megírása és benyújtása foglalkoztatás megvalósítása Középtávú: foglalkoztatási szint növelése - a foglalkoztatásba bevontak életminőségének javítása - mentális tanácsadás, nevelési- és életvezetési tanácsadás - személyiségfejlesztés - szemléletformálás Hosszú távú: pályázati lehetőségek keresése - adatgyűjtés, helyzetelemzés, probléma analízis pályázat megírása és benyújtása - utókövetés - további	szedve: - hátrányos és helyzet feltárásának oka/i - elérendő célok kitűzése, helyzet elemzés és probléma analízis a munkanélküliek „helyzetbe hozása” annak érdekében, hogy önmaguknak találjanak munkát, állást - információ nyújtással, tanácsadással és egyéb szolgáltatással segíteni a keresést - a reális célok eléréséhez szükséges igények felmérése, akciók, felelősök és határidők végiggondolása - releváns pályázat elkészítése és benyújtása - a beavatkozások megvalósítása során felmerülő akadályok elhárítása (pl. a szükséges terápiákon való részvétel, rövid távú képzés a gyermekelhelyezés problémáinak megoldása, a napi bejárás és ingázás megszervezése) - személyiségfejlesztés, szocializáció, szemléletformálás, mentális tanácsadás, nevelési- és életvezetési tanácsadás - utókövetés	családsegítő központ és a folyamatban. Vegrehajtása programba bevont részt vevők száma jelenléti iv, pályázati elszámolás és jelentés - személyes visszacsatolások, beszámolók - a pályázat által kért indikátorok teljesítése és dokumentálása Kockázatok: - egészségi, mentális problémák - családi gondok, rendezetlen és szünetelt élet - önbizalom és önbizalom hiánya A kockázatok csökkentésének eszközei: - a munkanélküli személy problémáinak alapos feltárása, a gondok „kibeszélése és kibeszéltetése” - motiválás, az önbizalmak és önbizalmak megerősítése, vágyak és célok ébresztése, a munkavállalásban való érdektelenség tisztázása - a munkaerőpiacon való tájékozódásra való ösztönzés, a reális lehetőségekkel való szembesülés, és azok illúziók nélküli mérlegelése	rendszeres konzultáció és kommunikáció - pályázati források - egyéb költséghatékony források
---------------------------	---	---	---	---	--

			képzési lehetőségek biztosítása, mentorálás							
3	Konyhakert, gyümölcsöskert fontossága, mint kiegészítő megélhetési forrás, és egészséges életmódra nevelés	Kiinduló érték: személyes tapasztalat az élelmiszerárak emelkedése, gyümölcs-zöldség árak emelkedése munkanélküliségi ráta, segélyben részesülők száma (gyermekek, családok) - gyermekek számára nincs minta az egészséges életmódra nevelés tekintetében Feltárt problémák: - nincs motiváció a saját kert vagy porta megművelését és gondozását, háztájék rendben tartását illetően ismeretek, tapasztalatok és képzettség hiánya - nincs minta (generációkon átívelő, kulturális) - a jövedelem alacsony mértéke, megélhetési problémák - rossz élet- és lakhatási körülmények	Rövidtávú: megvalósult mezőgazdasági program, megvalósult képzések és tréningek - továbbfejlesztése - oktatás és képzés segélyben részesülők biztosítása munkalehetőség anyujtása Középtávú: - kiegészítő jövedelemhez jutás - oktatási intézmények bevonása (fiatalokat nyári munkára) - lehetőség biztosítása a felnőttek számára, hogy az oktatási-nevelési intézményeknek (étkeztetési célra) megtermelhessek az alapvető élelmiszereket - képesség fejlesztés, motivációnövelés - otthon a saját kertben a család számára megtermelt zöldségek-gyümölcsök, ismeretek átadása a fiatalabb generáció számára Hosszú távú: - esélyegyenlőség növelése (gyerekek, mélyszegénységben élők, nők) - értéktanteremtés, motiváció növelés és érdeklődés felkeltése a hasznos munka kapcsán - kiegészítő jövedelemhez jutás - penzgazdálkodásra való felkészítés - a szülők	Tevékenységek és feladatok pontokba sorolva: Célja: példamutatás, jövedelemhez jutás - e program továbbfejlesztése annak érdekében történne, hogy ne a hagyományos közmunka programmal keressék jövedelmüket a családok, hanem saját erőből, értékesebbnek mondható munkával jussanak bevetelhez. - motiválás: mélyszegénységből való kilépés, termelővé, illetve őstermelővé válás - mentor bevonásával a fázisok megtanítása, ismeretek átadása, felvasárló(k) bevonása és együttműködés kiépítése (szerződés vagy megállapodás keretében) - tanfolyamon való részvétel - közfoglalkoztatás mellett kiegészítő mellékállás (ebben a formában az őstermelői tevékenységért nem kell fizetni) - a program jelenleg kísérleti fázisban működik - beavatkozási elképzelés jelen intézkedési tervvel továbbfejlesztési és	pogármester, jegyző, adott munkáltató	2024. 08. 31. (szombat) Végrehajtása folyamatban.	Eredményességi mutatók: munkanélüliek számának csökkenése beszámoló és jelentések készítése - személyes visszajelzések - fotók, munka eredményessége - program vagy pályázat által kért indikátorok rögzítése Kockázatok és csökkentésük: - forráshiány (anyagi és tárgyi feltételek) - információhiány, adathiány - motiváció hiánya és érdektelenség - lemorzsolódás Kockázatok csökkentésének lehetőségei: - pályázati források igénybevétele - érdeklítetté tenni a célcsoport tagjait - megfelelő tájékoztatás	anyagi-, tárgyi- személyi feltételek biztosítása, pályázati forrás	Eredmények fenntarthatósága: - pályázati források igénybevétele - érdeklítetté tenni a célcsoport tagjait - utókövetés és visszacsatolás - személyes konzultáció	

			megismerkedjenek az egészséges táplálkozással, az egészséges életmóddal, és ezt átadják gyermekeiknek is.		sikeresebbé tenni a már meglévő programot - újabb családok, mentorok bevonása (igényfelmérés, tájékoztatás) és együttműködés kialakítása - eszközök, anyagi felszerelések beszerzése - szakmai koordináció, ismeretek átadása - vállalt indikátorok teljesítése, eredmények értékelése - visszacsatolások és utókövetés					
4	Kulturális különbségek leküzdésére irányuló közösségfejlesztés, tanodai program	Kiinduló érték: személyes tapasztalat (hagyományos ünnepek, családi rendezvények a roma lakosság körében) felmérés a gyerekek körében (roma közösségi házba járó gyerekek) matematikai és magyar nyelvtan ismeretekből (állapotfelmérő lap) Feltárt problémák tanulási nehézségek felmérése történt a 12-16 korosztály körében - olyan alapvető hiányosságok kerültek felszínre, amelyek valószínűleg már alsó tagozatban, az alapkészítéskor elsajátításánál kimaradtak: a gyerekek nem tudnak olvasni és ebből adódóan nem tudják értelmezni az	Rövidtávú: helyzetkép feltárása (adatok és információk összegyűjtése) - kapcsolatfelvétel a célcsoport tagjaival - kulturális szabadidős szolgáltatások fejlesztése Középtávú: közösségépítés, fejlesztése, hagyományok megőrzése - Tanodai program megvalósítása - célcsoportokra bontva - Meséd program megvalósítása - célcsoportra bontva Hosszú távú: kulturális különbségek csökkenése és a befogadás növelése - esélyegyenlőség megvalósítása és értékelés és utókövetés	-	Tevékenységek és feladatok pontokba szedve: 1. kérdőíves módszerrel és személyes kapcsolatfelvétellel helyzetelemzés és problémák feltárása (adatok összegyűjtése és kiértékelése) 2. célcsoport meghatározása és akcióterületek feltérképezése 3. pályázati források feltérképezése, pályázati dokumentáció elkészítése és benyújtása, pályázat megvalósítása 4. Tanoda program: • egyéni fejlesztés keretében tanulási nehézségek csökkentése vagy javítása • tréningek szervezése (gyerekek és szülők részére is) - drámapedagógia, önbizalom fejlesztés és	polgármester, jegyző, szociális munkatárs(ak)	2024. 08. 31. (szombat) Vegrehajtása folyamatban.	Eredményességi mutatók: - bevontak létszáma, jelenléti ívek - fotók és beszámolók - személyes visszajelzések - vállalt indikátorok teljesítése - egyéni fejlesztési napló vezetése Kockázatok és kezelésük: - humán, anyagi és tárgyi feltételek hiánya - érdektelenség, motiváció hiánya - nem megfelelő adatok rendelkezésre állása és a szükséges információk hiánya Kezelésük: - pályázati forrás (személyi, tárgyi és anyagi feltételek biztosítása) - további programsorozatok (rövidebb, hosszabb)	anyagi-, tárgyi-, személyi feltételek biztosítása, pályázati forrás	Eredmények fenntarthatósága: - pályázati forrás biztosítása a szakemberekkel, fejlesztő pedagógusokkal és a célcsoport tagjaival adatgyűjtés, adatfrissítés utókövetés

		<p>olvasottakat és az írásban feltett kérdéseket megválaszolni • az alapvető (összeadás, kivonás, szorzás, osztás, mértékváltás) matematikai számításokat nem ismerik vagy sokan az ujjukon számolnak, illetve a szorzótábla használata is gondot okoz • olyan alapvető fogalmakkal nincsenek tisztában (nemcsak gyerek, hanem szülőre is értendő), mint például a hónapok nevei - hagyományok kapcsán a kulturális/tanulási különbségekre vonatkozó kihívások: • ha az általános iskolát sikerül elvégezniük a fiataloknak, akkor a hagyományokhoz ragaszkodva a roma családok nagy ünnepeket rendeznek (a magyar családoknál lakodalom volumenű méretű mind anyagilag, mind vendéglátást illetően) – az általános iskola elvégzése nagy eredményeknek számít, a továbbtanulással kapcsolatban a motiváció hiányzik, érdektelenek • ha továbbtanul, sok esetben az a tapasztalat, hogy csak</p>			<p>konfliktuskezelés stb. 5. Meséd program: a közös mesélés, meseolvasás kultúrájának, hagyományának újrateemtése a roma családokban 6. hagyományörző programok: zene, tánc fejlesztése és kézműves foglalkozások (pl.: kosárfonás) 7. sport programok az egészséges életmód és táplálkozás hangsúlyozása érdekében 8. preventív előadások (drog prevenció, bűnmegelőzés, mentálhigiénés és szexuális felvilágosítás, DADA program, családtervezés és fogamzásgátlás, társas kapcsolatok, viselkedés és kommunikáció), vetélkedők (egészségfejlesztő) stb. 9. értékelés, nyomon követés és visszacsatolás, rendszeres konzultációk</p>		<p>szervezése - az akciókból származó előnyök bemutatása</p>	
--	--	--	--	--	--	--	--	--

		a családi pótlék megtartása miatt jellemző, hogy a roma szülők gyermekeiket nem engedik a környező településekre vagy a városban kívül továbbtanulni, ezért sokan a helyi szakiskolába iratkoznak be – igaz, hogy szakmát tanulnak, de nem szakmunkás szinten, a továbbiakban elhelyezkedni csak betanított munkásként tudnának, amelyet nehezít a gyárak, nagyobb vállalkozások hiánya (generációs probléma) • sok családban még mindig jellemző a leányvadász								
II. A gyermekek esélyegyenlősége										
1	Gyermekek szociális hátrányának enyhítése	Kiinduló érték: a hátrányos helyzetű halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma és szociális körülmények ismerete (személyes tapasztalat) Feltárt problémák: ruházatkodás és tisztálkodás hiánya rossz szülői példa, szülői érdektelenség korai fejlesztés hiánya - nem a társadalmi normáknak megfelelő szocializálódás	Rövidtávú: - a HH és HHH gyermekek számára szükséges adatok összegyűjtése, helyzet elemzés - szülők tájékoztatása - pályázati lehetőségek feltérképezése, és pályázati dokumentáció elkészítése és benyújtása - pályázati végrehajtása Középtávú: - nyilatkozatok bekérése, adatok feldolgozása, megfelelő eszközök és felszerelések beszerzése - szülők és	Beavatkozások és feladatok pontokba szedve: - a HH és HHH gyermekek számára szükséges adatok összegyűjtése, állapotfelmérés - szülők tájékoztatása - nyilatkozatok bekérése, adatok feldolgozása, megfelelő eszközök és felszerelések beszerzése - pályázati lehetőségek feltérképezése, pályázati dokumentáció elkészítése és benyújtása - pályázati végrehajtása - szülők	és polgármester vagy védőnők, (szombat) Végrehajtása folyamatban.	2024. 08. 31.	Eredményességi mutatók: - a programok jelenléti ivei - nyilvántartások, programtervek beszámolók készítése személyes visszajelzések a programba bevontaktól, szakemberektől és Kockázatok: - human, anyagi és tárgyi feltételek hiánya - érdektelenség - nem megfelelő adatok rendelkezésre állása és a szükséges	Humán, anyagi és tárgyi feltételek	- pályázati forrás (személyi, tárgyi és anyagi feltételek biztosítása) - további programsorozatok szervezése, közösségépítés utókövetés	

			szakemberek bevonása, együttműködés - a programok sikeres megvalósítása, értékelése és visszajelzések követése Hosszútávú: - a gyermekeknek igényükre válnak tisztán, ápoltnak lenni - befogadás és integráció erősítése, közösségépítés - gyermekek fejlesztése - szülővel, szakemberekkel való együttműködés fenntartása - bolcsődei férőhelyek növelése a településen		és szakemberek bevonása, együttműködés - a programok sikeres megvalósítása, értékelése és visszajelzések követése: 1. Szülők Akadémiája előadás sorozat (egészségfejlesztő, és - megőrző) 2. családi és sport délutánok, vetélkedők szervezése 3. mentálhigiénés előadások és tanácsadás, fejlesztő foglalkozások 4. mentorhálózat kiépítése 5. új bolcsőde építése			információk hiánya Kezelésük: - pályázati forrás (személyi, tárgyi és anyagi feltételek biztosítása) - további programok szervezése (rövidebb, hosszabb) szervezése - az akciókból származó előnyök bemutatása		
2	Gyermekek motivációjának növelése és szocializációjuk fejlesztésük kapcsán	Kiinduló érték: a hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma és szociális körülmények ismerete (személyes tapasztalat) Feltárt problémák: - rossz szülői példa, szülői érdektelenség közösségi szerepvállalás hiánya motiváció hiánya fejlesztési lehetőségek fenntarthatóságának hiánya	Rövidtávú: - a HH és HHH gyermekek számának felmérése, a szükséges adatok helyzetelemzés - szülők tájékoztatása - pályázati lehetőségek feltérképezése, pályázati dokumentáció elkészítése és benyújtása - adatok feldolgozása, megfelelő eszközök és felszerelések beszerzése Középtávú: - pályázat végrehajtása - szülők és szakemberek bevonása, együttműködés az oktatási intézményekkel - a programok értékelése és visszajelzések követése Hosszú távú: - befogadás és	Beavatkozások és feladatok pontokba szedve: - a HH és HHH gyermekek számának felmérése, a szükséges adatok összegyűjtése, helyzetelemzés - pályázati lehetőségek feltérképezése, pályázati dokumentáció elkészítése és benyújtása - adatok feldolgozása, megfelelő eszközök és felszerelések beszerzése - pályázat végrehajtása - szülők és szakemberek bevonása, együttműködés az oktatási intézményekkel: • családi szemléletformálás • életségmódszer és hozzáállás módosítása • életviteli minőség	polgármester vagy jegyző, a Szolgáltató Központ munkatársai, Végrehajtási házak munkatársai	2024. 08. 31. (szombat) Végrehajtási folyamatban.	Eredményességi mutatók: - személyi program jelenléti ijei nyilvántartások, beszámolók készítése személyes visszajelzések a programba bevontaktól, szakemberektől Kockázatok és kezelésük: - humán, anyagi és tárgyi feltételek hiánya - érdektelenség - nem megfelelő adatok rendelkezésre állása és a szükséges információk hiánya Kezelésük: - pályázati forrás (személyi, tárgyi és anyagi feltételek biztosítása) - további programok szervezése	anyagi-, tárgyi- személyi feltételek biztosítása, pályázati forrás	Eredmények fenntarthatósága: - pályázati forrás (személyi, tárgyi és anyagi feltételek biztosítása) - további programok szervezése, közösségépítés utókövetés	

			integráció erősítése, közösségépítés - gyermekek fejlesztésének fenntartása - szülőkkel, szakemberekkel való együttműködés fenntartása - oktatási intézmények fontosságának, szerepének erősítése - konstruktív életszemlélet kialakításának ösztönzése		javítása érdekében realis celok kituzése es eleresenek segitese • problemak konfliktusmentes megoldasara valo torekedes - a programok ertekelese es visszajelzesek kovetese			szervezesi személyes konzultaciok		
III. A nők esélyegyenlősége										
1	Kezdeményezések családok gazdasági valóságának enyhítésére	kiinduló értékcsaládok gazdasági és szociális körülményeinek ismerete (személyes tapasztalat) Feltart problémák: - rossz életkörülmények kihatás a gyermekek és nők életvitelére - jövedelem hiánya - érdektelenség - motiváció hiánya - probléma hatékony kezelésének hiánya	Rövidtávú: - szükségess- adatok összegyűjtése, helyzetelemzés, személyes konzultáció a célcsoport tagjaival - pályázati lehetőségek feltérképezése, - pályázati dokumentáció és elkészítése és benyújtása - pályázat végrehajtása - Középtávú: - adatok feldolgozása, érintettek bevonása - a programok sikeres megvalósítása Hosszú távú: - életvezetési és pénzgazdálkodási tanácsadás megvalósítása szakemberek segítségével - együttműködés és a célcsoporttal kialakított kapcsolat fenntartása - értékelések és visszajelzések követése	Beavatkozások és feladatok pontokban szedve: - szükséges adatok összegyűjtése, helyzetelemzés, személyes konzultáció a célcsoport tagjaival - pályázati lehetőségek feltérképezése és az érintettek tájékoztatása és bevonása az előkészítő fázisba - pályázati dokumentáció elkészítése és benyújtása - érintettek aktív részvételének elősegítése a megvalósítási szakaszban, pályázat végrehajtása: • életvezetési és pénzgazdálkodási tanácsadás szakemberek segítségével • helyzetbe hozás, képessé tevés • motiválás • tréningek - értékelések és visszajelzések követése	és polgármester vagy jegyző, esetmenedzserek, családszolgáltatók, tanácsadók	2024. 08. 31 (szombat) Végrehajtása folyamatban.	Eredményességi mutatók: - a programok jelenléti iveri, fotók - beszámolók készítése - vállalt indikátorok teljesítése - személyes visszajelzések a programba bevontaktól, szakemberektől - életkörülmények javulása Kockázatok és kezelésük: - humán, anyagi és tárgyi feltételek hiánya - érdektelenség, motiváció hiány - lemorzsolódás - nem megfelelő adatok rendelkezésre állása és a szükséges információk hiánya Kezelésük: - pályázati forrás (személyi, tárgyi és anyagi feltételek	anyagi-, tárgyi- Eredmények fenntarthatósága: - pályázati forrás (személyi, tárgyi és anyagi feltételek biztosítása) - további tanácsadás és tréningek szervezése - utókövetés		

								biztosítása) személyes konzultációk, tanácsadás	-		
2	Nők és férfiak munkavállalásában a hátrányos megkülönböztetés enyhítése	Kiinduló érték: - női foglalkoztatottak száma, a közéletben szerepet vállaló nők száma - személyes tapasztalatok a nők férfiak munkavállalásában a hátrányos megkülönböztetéssel kapcsolatban Feltárt problémák: - egyes családok esetében elfogadott tény, hogy a nő/k feladata a család ellátására korlátozódik (a nők bekatégorizálása) - a nő/k szerepvállalására motiváció hiánya érdektelenség teljes mértékben történő érvényesülésének hiánya	Rövidtávú: - szükséges adatok összegyűjtése, helyzetelemzés, személyes riportok készítése a célcsoport tagjaival - pályázati lehetőségek feltérképezése, pályázati dokumentáció elkészítése és benyújtása - pályázati végrehajtása Középtávú: - adatok feldolgozása és értékelése, érintettek bevonása - a programok sikeres megvalósítása - szemléletformálás támogatása a foglalkoztatás terén és a női/férfi szerepvállalást illetően Hosszú távú: - érintettek minél szélesebb körben történő bevonása - szemléletformálás sikeres megvalósítása - együttműködés és a célcsoporttal kialakított kapcsolat fenntartása - értékelések és visszajelzések követése esélyegyenlőség érvényesülése		Beavatkozások és feladatok pontokban szedve: - szükséges adatok összegyűjtése, helyzetelemzés, személyes riportok tagjaival - pályázati lehetőségek feltérképezése és az érintettek tájékoztatása és bevonása az előkészítő fázisba - pályázati dokumentáció elkészítése és benyújtása - érintettek aktív részvételének elősegítése a megvalósítási szakaszban, pályázat végrehajtása: • szemléletformálás a foglalkoztatás terén • az érintettek minél szélesebb körben történő bevonása • motiváció növelése a szerepvállalást illetően tanácsadás, konzultációk révén - értékelések és visszajelzések követése	és polgármester vagy jegyző, Gyermekjóléti Családsegítő Központ, és a családsegítő szolgálat munkatársai, tanácsadók	2024. 08. 31. (szombat) Végrehajtása folyamatban.	Eredményességi mutatók: - a programok jelenléti iveri, fotók nyilvántartások, beszámolók készítése - vállalt indikátorok teljesítése személyes visszajelzések a programba bevontaktól, szakemberektől esélyegyenlőség javulása a foglalkoztatás terén Kockázatok és kezelésük: - humán, anyagi és tárgyi feltételek hiánya - érdektelenség, motiváció hiány - nem megfelelő adatok rendelkezésre állása és a szükséges információk hiánya Kezelésük: - pályázati forrás (személyi, tárgyi és anyagi feltételek biztosítása) személyes konzultációk, tanácsadás	-	anyagi-, tárgyi- személyi feltételek biztosítása, pályázati forrás	Eredmények fenntarthatósága: - pályázati forrás (személyi, tárgyi és anyagi feltételek biztosítása) - további tanácsadás és tréningek szervezése utókövetés
3	Gyes-en lévő anyukák elhelyezkedési, illetve munkába történő visszaintegrálása	Kiinduló érték: - a GYES-en lévő nők száma, a közéletben szerepvállalás munká terén és a női közéletben	Rövidtávú: - szükséges adatok összegyűjtése, helyzetelemzés, személyes riportok készítése a célcsoport tagjaival - pályázati		Beavatkozások és feladatok pontokban szedve: - szükséges adatok összegyűjtése, helyzetelemzés, személyes riportok	és polgármester vagy jegyző, Családsegítő Központ, és a családsegítő szolgálat tanácsadók	2024. 08. 31. (szombat) Végrehajtása folyamatban.	Eredményességi mutatók: - a programok jelenléti iveri, fotók nyilvántartások, beszámolók	-	anyagi-, tárgyi- személyi feltételek biztosítása, pályázati forrás	Eredmények fenntarthatósága: - pályázati forrás (személyi, tárgyi és anyagi feltételek biztosítása)

		személyes tapasztalat a célcsoport utáni elhelyezkedési és munkába történő visszatérésüket illetően - GYES után elhelyezkedési és visszatérési lehetőségek hiánya a munka területén - a kihatás a nő/k családjaik életvitelére - motiváció hiánya, érdektelenség, önbizalom hiánya és esélyegyenlőség teljes mértékben történő érvényesülésének hiánya	lehetőségek a célcsoport GYES feltérképezése, pályázati dokumentáció elkészítése és benyújtása - pályázat végrehajtása - adatok feldolgozása és értékelése, érintettek bevonása - a programok sikeres megvalósítása - szemléletformálás - támogatása a foglalkoztatás terén a GYES-ről visszatérők lehetőségeinek javítása érdekében Hosszú távu: - érintettek minél szélesebb körben történő bevonása - szemléletformálás sikeres megvalósítása együttműködés és a célcsoporttal kialakított kapcsolat fenntartása - értékelések és visszajelzések követése esélyegyenlőség érvényesülése mentor program (a munkába álláshoz való hozzájárulás támogatása szellemi, erkölcsi szinten) - a sikeres munkába álláshoz szükséges segítségnyújtás (például: bölcsőde, játszóház, időszakos gyermekfelügyelet)		készítése a célcsoport tagjaival - pályázati lehetőségek feltérképezése és az érintettek tájékoztatása és bevonása az előkészítő fázisba - pályázati dokumentáció elkészítése és benyújtása - érintettek aktív részvételének elősegítése a megvalósítási szakaszban, pályázat végrehajtása: • a GYES-ről visszatérők munkaerő-piaci lehetőségeinek felkutatása • szemléletformálás a foglalkoztatás terén • az érintettek minél szélesebb körben történő bevonása • motiváció növelése a szerepvállalást illetően tanácsadás, konzultációk révén - értékelések és visszajelzések követése		készítése - vállalt indikátorok teljesítése - személyes visszajelzések a programba bevonattól, szakemberektől - esélyegyenlőség javulása a foglalkoztatás terén Kockázatok és kezelések: - human, anyagi és tárgyi feltételek hiánya - érdektelenség, motiváció hiány - nem megfelelő adatok rendelkezésre állása és a szükséges információk hiánya Kezelésük: - pályázati forrás (személyi, tárgyi és anyagi feltételek biztosítása) - személyes konzultációk, tanácsadás	további tanácsadás és tréningek szervezése - utókövetés	
4	A fiatalok lakosság gyermekvállalásának visszaszorítása	Feltárt probléma: Nagykálló városban minden évben problémaként merül	Rövidtávú: fiatalok felkutatása, megközelítése. Felmérni	a-	Beavatkozások és feladatok: 1. A fiatalok lakosság felkutatása és polgármester, jegyző, védőnők, családsegítő szolgálat munkatársai	2024. 08. 31. (szombat)	Eredményességi mutatók: Rövidtávú: mennyire keltjük fel a fiatalok figyelmét	hely biztosítása - személyi erőforrások szemléltető	a programban résztvevők körében mennyire tudtuk

		fel a fiatalok gyermekvállalása.	a célcsoport tudásszintjét, képességét, képességét a probléma tárgyában. Középtávú: a célcsoportot felvilágosító előadások, beszélgetések, tréningek során tudatosítani a problémával, megelőzési lehetőségekkel. Hosszútávú: a célcsoport magáévá tegye és alkalmazza a kapott tudást és eszközt a mindennapokban. A végső cél az, hogy a fiatalok gyermekvállalását visszaszorítsuk	(otthonaikban, intézményekben, klubokban) 2. A célcsoport megszóllítása, érdeklődés felkeltése 3. Felvilágosító előadások tartása interaktív formában 4. Személyiségfejlesztő tréningek tartása 5. Konfliktuskezelési, probléma-megoldási lehetőségek felvázolása 6. Visszajelzések értékelése, eredményességi mutatók kiértékelése a megszerzett információk birtokában		hányan szeretnének csatlakozni a programhoz személyes részvétel, jelenléti iv Középtávú: a részvételi arányok a program folyamán jelenléti iv, beszámoló készítése Hosszútávú: a programban részvevők körében mennyire tudtuk visszaszorítani a gyermekvállalást beszámoló készítése, visszajelzések a bevonatok részéről Kockázatok és csökkentésük: - érdektelenség, a lemorzsolódás - nem veszik komolyan, azt gondolják, velük ez nem történhet meg A kockázati tényezők csökkentése érdekeben fontos, hogy figyelmüket, érdeklődésüket szinten tartsuk, szívnvalas előadások, negatív esetbemutatás, gyakorlatias képzés keretében, aktív részvevőként élje meg a tréninget.	tárgyi eszközök (pl. TV, számítógép, projektor)	visszaszorítani a gyermekvállalást beszámoló készítése, visszajelzések a bevonatok részéről és visszacsatolások további programszervezése (tanácsadás, tréningek, mentoralás)	
5	A családok szociokulturális különbségeinek enyhítése, a női szerepvállalás	Kiinduló érték: - női foglalkoztatottak száma, a közéletben szerepet vállaló nők száma kezdemenyvezések	Rövidtávú: - szükséges adatok összegyűjtése, helyetelemzés, személyes riportok készítése a célcsoport tagjaival - pályázati	Beavatkozások és feladatok pontokba szedve: - szükséges adatok összegyűjtése, helyetelemzés, személyes riportok	és polgármester vagy jegyző Szolgáltató Központ munkatársai, tanácsadók	2024. 08. 31. (szombat) Végrehajtása folyamatban.	Eredményességi mutatók: - személyi program jelenléti ivei, fotók nyilvántartások, beszámoló	anyagi-, tárgyi- személyi feltételek biztosítása, pályázati forrás	Eredmény fenntarthatósága: - pályázati forrás (személyi, tárgyi és anyagi feltételek biztosítása)

		hiánya a női szerepvállalást illetően - személyes tapasztalatok családok szociokulturális helyzetével kapcsolatban Feltárt problémák: - egyes családok esetében elfogadott tény, hogy a nő/k feladata a család ellátására korlátozódik (a nők bekatégorizálása) a nő/k kihatás a nő/k gyermekek életvitelére motiváció hiánya érdektelenség esélyegyenlőség teljes mértékben történő érvényesülésének hiánya	lehetőségek feltérképezése, pályázati dokumentáció elkészítése és benyújtása - pályázat végrehajtása Középtávú: - adatok feldolgozása és értékelése, érintettek bevonása - a programok sikeres megvalósítása - családi szemléletformálás támogatása Hosszú távú: - érintettek minél szélesebb körben történő bevonása - szemléletformálás sikeres megvalósítása - együttműködés és a célcsoporttal kialakított kapcsolat fenntartása - értékelések és visszajelzések követése	készítése a célcsoport tagjaival - pályázati lehetőségek feltérképezése és az érintettek tájékoztatása és bevonása az előkészítő fázisba - pályázati dokumentáció elkészítése és benyújtása - érintettek aktív részvételének elősegítése a megvalósítási szakaszban, pályázat végrehajtása: • családi szemléletformálás, az érintettek minél szélesebb körben történő bevonása • a családon belül a gyermekek egész korai nevelésének elősegítése a szociokulturális különbségek terén • tanácsadás, konzultációk és visszajelzések követése		készítése - vállalt indikátorok teljesítése személyes visszajelzések a programba bevonásától, szakemberektől - szerepvállalás és együttműködés javulása Kockázatok és kezelésekük: - humán, anyagi és tárgyi feltételek hiánya - érdektelenség, motiváció hiány - nem megfelelő adatok rendelkezésre állása és a szükséges információk hiánya Kezelésük: - pályázati forrás (személyi, tárgyi és anyagi feltételek biztosítása) - személyes konzultációk, tanácsadás	további tanácsadás és tréningek szervezése utókövetés
--	--	--	---	--	--	--	---

IV. Az idősek esélyegyenlősége

1	Idősek helyzete, esélyegyenlősége	Kiinduló érték: alacsony jövedelem, eladósodás Feltárt problémák: információk hiánya, tájékoztatás hiánya, „bezárkózottság” magány, „bezárkózottság” motiválatlanság, időskori stresszhelyzetek kezelésének hiánya krízishelyzetek feldolgozatlansága, kiszolgáltatottság munkavállalás szempontjából	Rövidtávú: - tájékoztatás: az információ hiányból eredő hátrányának, -kiszolgáltatott helyzetének csökkentése, illetve megszüntetése - a magány, „bezárkózottság” csökkentése - a motiváció, - társadalmi életben való részvétel növelése. Szempont:	- Beavatkozások és feladatok pontokba szedve: 1. Információnyújtás a pénzügyi és természetben nyújtott szociális ellátások igénybe vételének lehetőségéről 2. Hatékony partneri kapcsolatot kell kialakítani a szolgáltatók, az idősek és családtagjai között 3. Az idősek embereket aktív résztvevőként kell kezelni 4. Az idősek	és Dél-Nyirsvégi Szociális Gyermekeket Szolgáltató Központ Szakemberei, munkatársai, Önkormányzat	2024. 08. 31. (szombat) Vegrehajtása folyamatban.	Eredményességi mutatók: személyes visszacsatolások - pszichológusi és jogász beszámoló - tréningek és tanfolyamok jelenléti ívei, fotók Kockázatok és csökkentésük: - motiválatlanság, érdektelenség miatt együttműködés hiánya Ennek elkerülése céljából az idősek embereket	Anyagi-, tárgyi- - személyi feltételek visszacsatolások, utókövetés további tanácsadások lehetőségének biztosítása (jogi, pszichológiai) - tréningek és tanfolyamok biztosítása - az idősek emberek véleményének, ötleteinek figyelembevétele - egyéb rendezvények
---	-----------------------------------	---	--	--	---	---	---	--

		alacsony iskolai végzettség, képzettség hiánya	Az idős emberek a társadalom egyenértékű, értékes tagjai. - krízishelyzetek feldolgozásának segítése Hosszútávú: - esélyegyenlőség növelése		embereket be kell vonni a döntéshozatalba, előkészítésbe, biztosítani kell számukra a részvételt, az önmegvalósítást 5. Generációs kapcsolatok erősítése 6. A generációk közötti szolidaritás problémájának kezelése 7. Felvilágosítás az állampolgári jogokról, 8. Az idősök tájékoztatása, vészhelyzet esetén, illetve vészhelyzet kialakulásának megelőzése céljából a városban kihez fordulhatnak segítségért 9. Az aktív korú még munkát végezni képes idősödő személyek bevonása képzettséget nyújtó tanfolyamokon való részvételre 10. Az idősök motivációja a városban működő civil szervezetek programjain való részvételen (pl. Nótakör, Nyugdíjas Egyesület, Nőszövetség) 11. Segítség nyújtás az idősök természetes támaszai felkutatásában 12. Ingyenesen igénybe vehető pszichológiai tanácsadás biztosítása az idős kori stresszhelyzetek kezelésének segítése céljából 13. Ingyenesen igénybe		véleményének, ötleteinek figyelembevétele esélyegyenlőségük megteremtése céljából. Az idős embereket aktív résztvevőként kell kezelni.		szervezése az idősök aktív részvételével
--	--	--	---	--	---	--	--	--	--

					vehető jogi tanácsadás biztosítása					
2	Iidősek információhoz jutásának és tájékoztatásának lehetőségei	Kiinduló érték: személyes tapasztalat a tájékoztatás és információ áramlás hiányának terén programba bevont idők számának és hozzáférhetőségi lehetőségek meghatározásának hiánya Feltárt problémák: információk hiánya tájékoztatás programba bevont idők számának és hozzáférhetőségi lehetőségek meghatározásának hiánya krízishelyzetek feldolgozatlansága, kiszolgáltatottság	Rövidtávú: - szükséges adatok összegyűjtése, helyzetelemzés - pályázati lehetőségek feltérképezése - pályázati dokumentáció elkészítése és benyújtása, végrehajtása - tájékoztatás az idők hiányból eredő hátrányának, kiszolgáltatott helyzetének csökkentésére, illetve megszüntetésére Középtávú: - adatok feldolgozása és értékelése, érintettek bevonása - a programok sikeres megvalósítása - a magány, „bezárkózottság” csökkentése Hosszútávú: - motiváció, a társadalmi életben való részvétel növelése - esélyegyenlőség növelése - érintettek minél szélesebb körben történő bevonása - együttműködés és a célcsoporttal kialakított kapcsolat fenntartása és értékelések és visszajelzések követése	Beavatkozások és feladatok pontokban szedve: - szükséges adatok összegyűjtése, helyzetelemzés - pályázati lehetőségek feltérképezése és az érintettek tájékoztatása és bevonása az előkészítő fázisba - pályázati dokumentáció elkészítése és benyújtása - érintettek aktív részvételének elősegítése a megvalósítási szakaszban, pályázat végrehajtása - hatékony partneri kapcsolatot kialakítása a szolgáltatók, az idős emberek és családtagjai között - az idők tájékoztatása, vészhelyzet esetén, illetve vészhelyzet kialakulásának megelőzése céljából a városban kihez fordulhatnak segítségért értékelések és visszajelzések követése	és Önkormányzat, egyházi családsegítő, a Dél-Nyírségi Szociális Gyermekjóléti Szolgáltató Központ intézményegységében dolgozó idősökkel alapítványok, egyesületek	2024. 08. 31. (szombat) végrehajtása folyamatban.	Eredményességi mutatók: személyes visszacsatolások programok jelenléti ívei, fotók - vállalt indikátorok teljesítése Kockázatok: - szükséges feltételek (személyi, anyagi és tárgyi) hiánya - motiválatlanság - érdektelenség miatt együttműködés hiánya - információk nem megfelelő áramlása, tájékoztatás hiánya Kockázatok csökkentésének lehetőségei: - az idős emberek véleményének, ötleteinek figyelembevétele esélyegyenlőségük megteremtése céljából - megfelelő tájékoztatás - szükséges feltételek biztosítása	anyagi-, tárgyi- személyi feltételek, biztosítása, pályázati forrás	Eredmények fenntarthatósága: - személyes visszacsatolások, utókövetés - az idős emberek véleményének, ötleteinek figyelembevétele - egyéb rendezvények szervezése az idők aktív részvételével	
3	Magány, „bezárkózottság” problémájának kezelése, motiválatlanság	Kiinduló érték: személyes tapasztalat a tájékoztatás és információ áramlás hiányának terén	Rövidtávú: - szükséges adatok összegyűjtése, helyzetelemzés, riportok a célcsoport tagjaival - pályázati	Beavatkozások és feladatok pontokban szedve: - szükséges adatok összegyűjtése, helyzetelemzés, Szolgáltató Központ	és Önkormányzat, egyházi családsegítő, a Dél-Nyírségi Szociális Gyermekjóléti Szolgáltató Központ	2024. 08. 31. (szombat) végrehajtása folyamatban.	Eredményességi mutatók: személyes visszacsatolások programok jelenléti	anyagi-, tárgyi- személyi feltételek, biztosítása, pályázati forrás	Eredmények fenntarthatósága: - személyes visszacsatolások, utókövetés - az	

	csökkentése	személyes tapasztalat a döntés-előkészítésbe egyéb programokba bevont alacsony számát illetően problémák: - döntés-előkészítésbe és egyéb programokba bevont alacsony száma önmegvalósítás lehetőségeinek hiánya - érdektelenség és motiváció hiánya a célcsoport és a nem-célcsoport tagjai részéről - információk és rendelkezésre állásának hiánya	lehetőségek feltérképezése - pályázati dokumentáció elkészítése és benyújtása végrehajtása Középtávú: - adatok feldolgozása és értékelése, érintettek bevonása - a programok sikeres megvalósítása Hosszútávú: - motiváció, a társadalmi életben való részvétel növelése - esélyegyenlőség növelése - érintettek minél szelesebb körben történő bevonása - együttműködés és a célcsoporttal kialakított kapcsolat fenntartása értékelések és visszajelzések követése	riportok készítése a célcsoport tagjaival pályázati lehetőségek feltérképezése és érintettek tájékoztatása és bevonása az előkészítő fázisba - pályázati dokumentáció elkészítése és benyújtása - érintettek aktív részvételének elősegítése a megvalósítási szakaszban, pályázat végrehajtása - hatékony partneri kapcsolatot kialakítása a szolgáltatók, az idősek emberek és családtagjai között - az idősek embereket bevonása a döntés-előkészítésbe, az önmegvalósítás lehetőségeinek felkutatása és biztosítása - értékelések és visszajelzések követése	nagykállói intézményegységében dolgozó szakemberek, idősekkel foglalkozó alapítványok, egyesületek	2024. 08. 31. (szombat) Vegrehajtása folyamatban.	Eredményességi mutatók: személyes visszacsatolások programok jelenléti ívei, fotók készítése - vállalt indikátorok teljesítése Kockázatok: - szükséges feltételek (személyi, anyagi és tárgyi) hiánya - motiválatlanság - érdektelenség miatt együttműködés hiánya - információk nem megfelelő áramlása, tájékoztatás hiánya Kockázatok csökkentésének lehetőségei: - az idősek emberek véleményének, ötleteinek figyelembevétele esélyegyenlőségük megteremtése céljából - megfelelő tájékoztatás - szükséges feltételek biztosítása	idős emberek véleményének, ötleteinek figyelembevétele - egyéb rendezvények szervezése az idősek aktív részvételével
4	Időskori stressz- és krízishelyzetek kezelésének javítása a munkavállalás szempontjából	Kiinduló érték: személyes tapasztalat a tájékoztatás és információ áramlás hiányának terén a stressz- és krízishelyzetek kezelésének hiányában/nem megfelelő megoldásában Feltárt problémák: - a stressz- és krízishelyzetek kezelésének hiánya/nem megfelelő megoldása kiszolgáltatottság	Rövidtávú: - szükséges adatok összegyűjtése, helyzetelemzés, riportok a célcsoport tagjaival - pályázati lehetőségek feltérképezése - pályázati dokumentáció elkészítése és benyújtása végrehajtása Középtávú: - adatok feldolgozása és értékelése, érintettek bevonása - a programok sikeres megvalósítása Hosszútávú: - szükséges adatok összegyűjtése, helyzetelemzés, riportok a célcsoport tagjaival - pályázati lehetőségek feltérképezése és érintettek tájékoztatása és bevonása az előkészítő fázisba - pályázati dokumentáció elkészítése és benyújtása - érintettek aktív részvételének elősegítése a megvalósítási szakaszban, pályázat végrehajtása - hatékony partneri kapcsolatot kialakítása a szolgáltatók, az idősek emberek és családtagjai között - az idősek embereket bevonása a döntés-előkészítésbe, az önmegvalósítás lehetőségeinek felkutatása és biztosítása - értékelések és visszajelzések követése	Beavatkozások és feladatok pontokban szedve: - szükséges adatok összegyűjtése, helyzetelemzés, riportok készítése a célcsoport tagjaival pályázati lehetőségek feltérképezése és érintettek tájékoztatása és bevonása az előkészítő fázisba - pályázati dokumentáció elkészítése és benyújtása - érintettek aktív részvételének elősegítése a megvalósítási szakaszban, pályázat végrehajtása - hatékony partneri kapcsolatot kialakítása a szolgáltatók, az idősek emberek és családtagjai között - az idősek embereket bevonása a döntés-előkészítésbe, az önmegvalósítás lehetőségeinek felkutatása és biztosítása - értékelések és visszajelzések követése	Önkormányzat, egyház, családsegítő, a Dél-Nyirégi Szociális és Gyermekjóléti Szolgáltató Központ nagykállói intézményegységében dolgozó szakemberek, idősekkel foglalkozó alapítványok, egyesületek	2024. 08. 31. (szombat) Vegrehajtása folyamatban.	Eredményességi mutatók: személyes visszacsatolások programok jelenléti ívei, fotók készítése - vállalt indikátorok teljesítése Kockázatok: - szükséges feltételek (személyi, anyagi és tárgyi) hiánya - motiválatlanság - érdektelenség miatt együttműködés hiánya - információk nem megfelelő áramlása, tájékoztatás hiánya Kockázatok csökkentésének lehetőségei: - az idősek emberek véleményének, ötleteinek figyelembevétele esélyegyenlőségük megteremtése céljából - megfelelő tájékoztatás - szükséges feltételek biztosítása	Eredmények fenntarthatósága: - személyes visszacsatolások, utókövetés információk és adatok rendelkezésre állása

		célcsoport tagjaira vonatkozóan érdektelenség, motiváció hiánya a célcsoport és a nem célcsoport tagjai részéről	távu: - motiváció, a -stressz- és krízishelyzetek eredményes megoldása/kezelése - esélyegyenlőség növelése - érintettek minél szélesebb körben történő bevonása - együttműködés és a célcsoporttal kialakított kapcsolat fenntartása - értékelések és visszajelzések követése	megvalósítási szakaszban, pályázat végrehajtása - idős kori stressz- és krízishelyzetek kezelése és feldolgozhatóságának eredményes megvalósítása - segítségnyújtás az idősök természetes támaszai felkutatásában - ingyenesen igénybe vehető pszichológiai tanácsadás biztosítása az idős kori stresszhelyzetek kezelésének segítése céljából - értékelések és visszajelzések követése			hiánya - információk nem megfelelő áramlása, tájékoztatás hiánya Kockázatok csökkentésének lehetőségei: - megfelelő tájékoztatás - szükséges feltételek biztosítása - krízis- és stresszhelyzetek figyelemmel kísérése		
5	Idősek alacsony iskolai végzettségének, képzettségének csökkentése	Kiinduló érték: - személyes tapasztalat az alacsony iskolai végzettségre vonatkozóan - idősök lehetőségeinek (aktív idős kor) csekély száma - Feltárt problémák: - alacsony iskolai végzettség és képzettség hiánya - idősök lehetőségeinek (aktív idős kor) csekély száma - információ hiánya - érdektelenség	- Rövidtávu: - szükséges adatok összegyűjtése, helyzetelemzés, riportok a célcsoport tagjaival - pályázati lehetőségek feltérképezése - pályázati dokumentáció elkészítése és benyújtása - végrehajtása - adatok feldolgozása és értékelése, érintettek bevonása - a programok sikeres megvalósítása Hosszú távu: - esélyegyenlőség növelése - érintettek minél szélesebb körben történő bevonása - együttműködés és a célcsoporttal kialakított kapcsolat	Beavatkozások és feladatok pontokban szedve: - szükséges adatok összegyűjtése, helyzetelemzés, riportok készítése a célcsoport tagjaival - pályázati lehetőségek feltérképezése és tájékoztatása és bevonása az előkészítő fázisba - pályázati dokumentáció elkészítése és benyújtása - érintettek aktív részvételének elősegítése a megvalósítási szakaszban, pályázat végrehajtása - az aktív korú még munkát végezni képes idősödő személyek bevonása képzettséget nyújtó tanfolyamokon való részvételre	Önkormányzat, egyházi, családsegítő, idősök nappali ellátásában dolgozó idősökkel szakember, idősökkel foglalkozó alapítványok, pályázati lehetőségek egyesületek	2024. 08. 31. Eredményességi mutatók: - személyes visszacsatolások programok, tanfolyamok jelenléti ívei, fotók - beszámolók, jelentések készítése - Kockázatok: - szükséges feltételek (személyi, anyagi és tárgyi) hiánya - motiválatlanság miatt együttműködés hiánya - információk nem megfelelő áramlása, tájékoztatás hiánya Kockázatok csökkentésének lehetőségei: - megfelelő tájékoztatás - szükséges feltételek biztosítása	anyagi-, tárgyi- személyi feltételek biztosítása, pályázati forrás	Eredmények fenntarthatósága: - személyes visszacsatolások, utókövetés információk és adatok rendelkezésre állása	

			fennartása értékelések és visszajelzések követése	értékelések visszajelzések követése					
V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége									
1	Fogyatékkal élők személyek a munkavilágában	Kiinduló érték: - fogyatékkal élők személyek munkavállalási rátája munkáltató szervezetekkel folytatott konzultáció kapcsán szerzett információk és adatok Feltárt problémák: - munkába állás lehetőségének hiánya - esélyegyenlőség biztosításának hiánya - nem megfelelő mennyiségű információ a célcsoportról	Rövidtávú: - helyzetkép feltárása (célcsoport tagjai, igények, rendelkezésre álló adatok, kihívások) - képzési, átképzési lehetőségek Középtávú: - megélhetés javítása, jövedelemhez jutás munkába állás - a munkavilágába történő bevezetés Hosszútávú: - esélyegyenlőség érvényesülése - életminőség javulása hosszabb távon	Beavatkozások feladatok: - felmérések, adatgyűjtés és helyzetelemzés kapcsolatfelvétel a célcsoport tagjaival, munkáltatókkal és szakemberekkel - megfelelő tájékoztatás - pályázati források feltérképezése, pályázati dokumentáció elkészítése és benyújtása - pályázat megvalósítása és tanácsadás és értékelés - nyomon követés és visszacsatolás, rendszeres konzultációk	és polgármester, jegyző, házi orvos, fogyatékos személyek nappali ellátásának munkatársa	2024. 08. 31. (szombat) Végrehajtása folyamatban.	Eredményességi mutatók: - bevontak létszáma személyes visszajelzések képzésen, továbbképzésen eredményesen részt vettek száma - jelentések, beszámolók készítése - vállalt indikátorok teljesítése Kockázatok és csökkentésük: - információ és adat hiánya a speciális szükségletekről - motiváció hiánya - akadálymentesített közlekedés hiánya - időhiány forráshiány Kockázatok csökkentésének lehetőségei: - pályázati forrás biztosítása - konzultáció - adatgyűjtés utókövetés	anyagi, személyi, tárgyi - feltételek - konzultáció szakemberekkel - adatgyűjtés utókövetés	- pályázati forrás - biztosítása a - konzultáció - adatgyűjtés utókövetés
2	Fogyatékos személyek és családtagjaik közérdekű információkhoz történő jutásának elősegítése	Kiinduló érték: - akadálymentes épületek és ezzel kapcsolatos szolgáltatások száma személyes tapasztalat a közérdekű információk biztosításának hiányára vonatkozóan Feltárt problémák: - akadálymentes	Rövidtávú: - szükséges adatok összegyűjtése, helyzetelemzés - pályázati lehetőségek feltérképezése - pályázati dokumentáció elkészítése és benyújtása, végrehajtása Középtávú: - adatok feldolgozása és	Beavatkozások feladatok: - pontokban szedve: - szükséges adatok összegyűjtése és helyzetelemzés - pályázati lehetőségek feltérképezése és érintettek tájékoztatása és bevonása az előkészítő fázisba - pályázati	és polgármester, jegyző, családszolgáltató, esetmenedzser, fogyatékosok nappali ellátásának munkatársa)	2024. 08. 31. (szombat) Végrehajtása folyamatban.	Eredményességi mutatók: - bevontak létszáma személyes visszajelzések elérhető szolgáltatások és információk száma - jelentések, beszámolók készítése - vállalt indikátorok	anyagi, személyi, tárgyi - feltételek - konzultáció - pályázati forrás	Eredmények fenntarthatósága: - pályázati forrás biztosítása - konzultáció a szakemberekkel - adatgyűjtés utókövetés

		<p>épületek és értékelése, érintettek bevonása - a programok sikeres megvalósítása - fogynakos személynek, és vele együtt családtagjainak és a közérdekű információkhoz történő jutásának elősegítése Hosszú távu: esélyegyenlőség növelése - érintettek minél szélesebb körben történő bevonása - együttműködés és a célcsoporttal kialakított kapcsolat fenntartása - értékelések és visszajelzések követése</p>		<p>dokumentáció elkészítése és benyújtása - érintettek aktív részvételének elősegítése a megvalósítási szakaszban, pályázat végrehajtása - fogyatékos személyek és családtagjaik számára a közérdekű tájékoztatásokhoz való hozzáférés javítása - a fogyatékosokat megillető jogokkal, valamint a részükre nyújtott szolgáltatásokkal kapcsolatos információkhoz történő hozzáférés támogatása - értékelések és visszajelzések követése</p>		<p>teljesítése Kockázatok és csökkentésük: - információ és adat hiánya a speciális szűkegletekről - motiváció hiánya - elérhető szolgáltatások és információk hiánya - időhiány - forráshiány Kockázatok csökkentésének lehetőségei: - pályázati forrás biztosítása - konzultáció - adatgyűjtés - utókövetés</p>		
3	Akadálymentesítetttség mértékének növelése	<p>Kiinduló érték: akadálymentes épületek és szolgáltatások száma munkáltató szervezetekkel folytatott konzultáció kapcsán szerzett információk és adatok Feltárt problémák: akadálymentes épületek és szolgáltatások rendelkezésre állásának hiánya esélyegyenlőség biztosításának hiánya - nem megfelelő mennyiségű információ a célcsoportról</p>	<p>Rövidtávú: - szükséges adatok összegyűjtése, helyzetelemzés - pályázati lehetőségek feltérképezése - pályázati dokumentáció elkészítése és benyújtása, végrehajtása - Középtávú: - adatok feldolgozása és értékelése, érintettek bevonása - a programok sikeres megvalósítása - akadálymentesség növelésének elősegítése - épületek hozzáférhetőségének javítása, amely által közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz</p>	<p>Beavatkozások és feladatok pontokba szedve: - szükséges adatok összegyűjtése, felmérés és helyzetelemzés - pályázati lehetőségek feltérképezése és az érintettek tájékoztatása és bevonása az előkészítő fázisba - pályázati dokumentáció elkészítése és benyújtása - érintettek aktív részvételének elősegítése a megvalósítási szakaszban, pályázat végrehajtása - az épületek hozzáférhetőségének javítása, amely által közszolgáltatásokhoz,</p>	<p>polgármester, jegyző, szakszemélyek</p>	<p>2024. 08. 31. (szombat) Végrehajtása folyamatban.</p>	<p>Eredményességi mutatók: - bevontak létszáma - személyes visszajelzések - akadálymentesített épületek és ezáltal elérhető szolgáltatások száma - jelentések, beszámolók készítése - vállalt indikátorok teljesítése Kockázatok és csökkentésük: - információ és adat hiánya a speciális szűkegletekről - motiváció hiánya - akadálymentesített épületek és elérhető szolgáltatások hiánya - időhiány -</p>	<p>Eredmények fenntarthatósága: - pályázati forrás biztosítása - konzultáció a szakemberekkel - adatgyűjtés - utókövetés</p>

			való lehetőség növekednek távú: esélyegyenlőség növelése minel körben bevonása együttműködés célcsoporttal kialakított fenntartása értékelések visszajelzések követése	eljutás Hosszú - - érintettek szélesebb történő - és a kapcsolat - és	kulturális sportprogramokhoz való lehetőség növekednek értékelések visszajelzések követése	és eljutás - és		forráshány Kockázatok csökkentésének lehetőségei: pályázati biztosítása konzultáció adatgyűjtés utokövetés	forrás - - - -	
--	--	--	---	--	---	--------------------------	--	--	----------------------------	--

Megvalósítás

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek. Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot hoz létre és működtet. A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

A megvalósítás folyamata

A Helyi Esélyegyenlőségi Programban foglaltak végrehajtásának ellenőrzése érdekében HEP Fórumot hozunk létre.

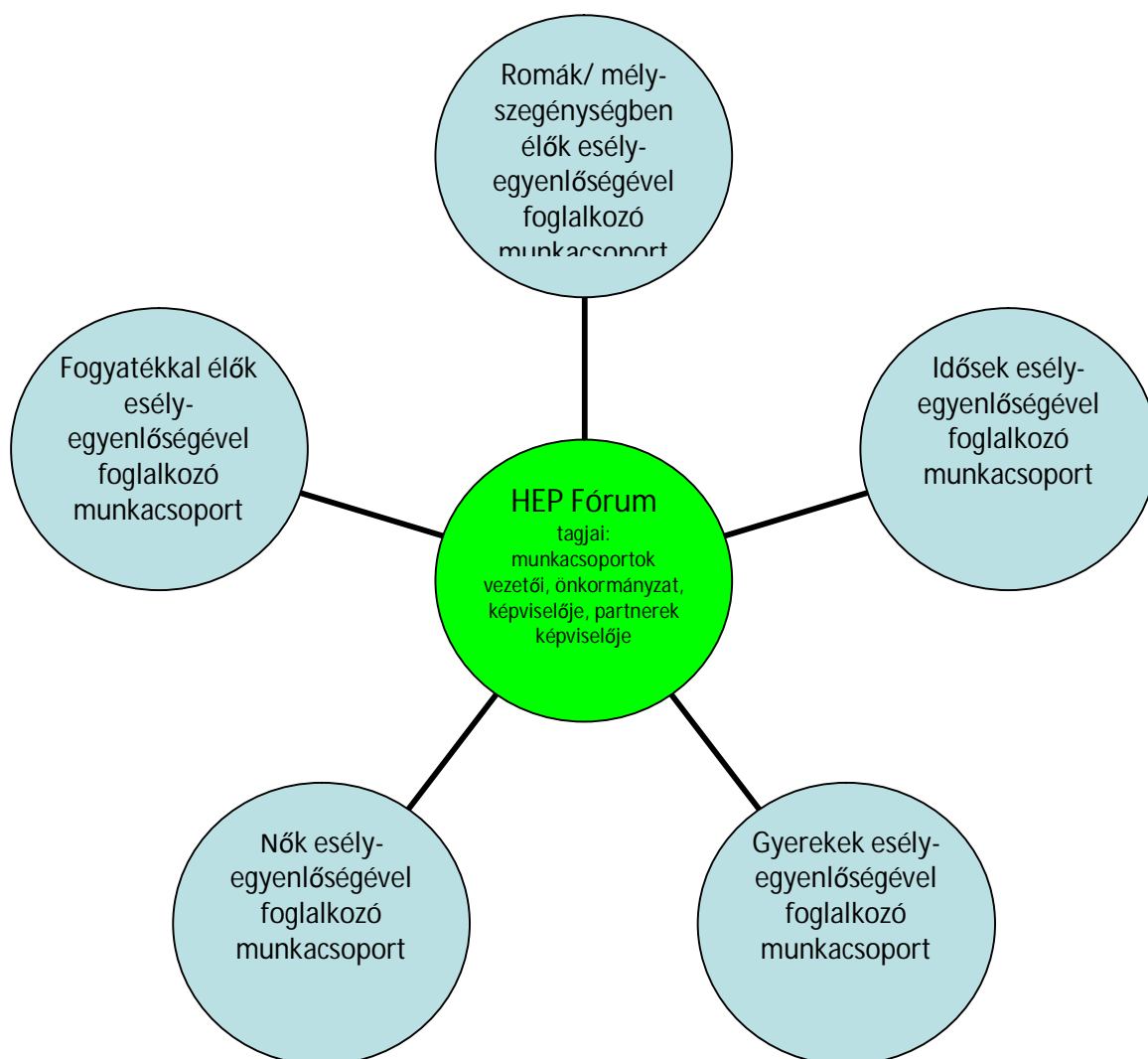
A HEP Fórum feladatai:

- az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a kötelezettségek teljesítésének nyomon követése, dokumentálása, és mindezekről a település képviselő-testületének rendszeres tájékoztatása,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata, a HEP IT aktualizálása,
- az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakítunk az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára. A munkacsoportok éves munkatervvel rendelkeznek.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább évente, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik. A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül. A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására. A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül, illetve újabb munkacsoportokat hozhat létre.

Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett éves monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a polgármester felel.:

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum vagy annak valamely munkacsoportjának bevonásával és támogatásával végzi.

Így:

- Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
- Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
- Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
- Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A HEP Fórum vezetőjének feladata és felelőssége:

- a HEP IT megvalósításának koordinálása (a HEP IT-ben érintett felek tevékenységének összehangolása, instruálása),
- a HEP IT végrehajtásának nyomon követése,
- az esélyegyenlőség sérülésére vonatkozó esetleges panaszok kivizsgálása az önkormányzat felelőssével közösen
- a HEP Fórum összehívása és működtetése.

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- o felelősök azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- o Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- o Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- o Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Minden, az önkormányzattal és annak intézményeivel szerződéses viszonyban álló, számukra szolgáltatást nyújtó fél felelőssége, hogy megismerje a HEP IT-t, magára nézve kötelezőként kövesse azt, és megfeleljen az elvárásainak, amelyre vonatkozó passzust a jövőben bele kell foglalni a szerződésbe. Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-ot, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak. (Ld. pl. a köznevelési intézmények fenntartása és működtetése.)

Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a kétévente előírt – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - felülvizsgálat során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, a HEP Fórum 30 napon belül jelentést kér a beavatkozási terület felelősétől, amelyben bemutatja az indikátorok teljesülése elmaradásának okait, és a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek. A HEP Fórum a beszámolót a benyújtástól számított 30 napon belül megtárgyalja és javaslatot tesz az önkormányzat képviselőtestületének a szükséges intézkedésekre.

A program szándékos mulasztásból fakadó nem teljesülése esetén az HEP IT végrehajtásáért felelős személy intézkedik a felelős(ök) meghatározásáról, és – szükség esetén – felelősségre vonásáról.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. Nagykálló város Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

II. Ezt követően Nagykálló város képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és ..... határozatával elfogadta.

III. Nagykálló Város Önkormányzat Képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Program felülvizsgálatát (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és 167/2021. (VII. 29.) KT. számú határozatával elfogadta.

Nagykálló, 2021. július 30.

Horváth Tibor
Polgármester